

”...en kommun där alla känner möjlighet att påverka...”

En budget är till sin natur en blick in i framtiden, ett verktyg för medborgares delaktighet. Den används för planering och styrning, innehåller fördelning av de samlade resurserna och anger den övergripande vägen att nå uppsatta mål.

Borås fortsätter växa. Det är bra men det ställer också ökade krav för att tillgodose invånarnas behov genom en utveckling som bland annat stärker jämställdhet, demokrati och integration. Utifrån vår övertygelse om alla människors lika värde ska Borås vara en kommun där alla känner möjlighet att påverka både i nuet och framtiden.

Samhällsservicen ska vara effektiv och finnas till hands när och där människor behöver den. Genom att vara en förebild inom miljö- och klimatarbete skapar Borås goda förutsättningar att aktivt och ansvarsfullt möta framtida behov såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt. Samma tankesätt har vi i arbetet för ett bra företagsklimat. Det är så utveckling sker, nya hållbara jobb och resurser till välfärden skapas.

Borås ska fortsätta förbättra resultaten i alla kommunens skolor och i ekonomiskt försvarbar takt genomföra den utbyggnad som behövs. För att nå målen krävs en jämlik, trygg och kunskapsförmedlande skola där elevers olika behov tillgodoses. Detta gäller i tillämpliga delar också förskolan.

När antalet äldre ökar måste anpassning till demografisk och tekniska utveckling ständigt fortgå. Fokus på personal, kompetens och kompetensutveckling är nyckelbegrepp.

Stolt kan vi också konstatera att Högskolan i Borås idag har den största procentuella ökningen av antalet antagna till de erbjudna utbildningarna, såväl nischade som breda. Ambitionen, och arbetet med, att högskolan ska uppnå universitetsstatus kvarstår.

Hållbarhet, klok markanvändning, blandade upplåtelseformer och bevarande och skapande av grönytor är ledstjärnor när vi bygger Borås. Vi vill att hela kommunen ska få sprudla av liv och möjligheter. Processen ska sikta på klimatneutralitet i varje led.

Kultur och idrott är livskvalitet och har en viktig plats i Borås utveckling. Där går att finna något som passar alla. Människor träffas och förutom fysiskt och själsligt välbefinnande bidrar det till att föra människor närmare varandra samtidigt som skapade murar motarbetas och rivs ner. Där är biblioteken, kommunens mest öppna och demokratiska platser, av största betydelse. Så också näridrottsplatserna med de möjligheter de erbjuder.

Borås ligger idag i framkant med elektriska bussar i reguljär linjetrafik. Det är ett steg i Borås arbete mot skadliga fossila utsläpp, arbetet med en upprustad och tidsenlig järnväg är ett annat. Mer klimatvänliga transportmedel ska utvecklas så att de kan bli det självklara valet för många fler. Dagens behov ska tillfredsställas utan att framtida generationers möjlighet till goda liv äventyras.

Det är med tillförsikt och med 2020 års budget som redskap vi möter framtiden.

Ulf Olsson (S), Kommunstyrelsens ordförande

Tio år i sammandrag, mnkr

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
RESULTATRÄKNING										
Nettokostnader	-4 764	-4 597	-4 702	-4 902	-5 086	-5 428	-5 687	-5 771	-6 129	-6 344
Avskrivningar	-158	-162	-204	-190	-205	-268	-216	-227	-240	-285
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-4 922	-4 760	-4 906	-5 093	-5 291	-5 697	-5 903	-5 998	-6 369	-6 629
Skatteintäkter och generella statsbidrag	4 923	4 917	5 077	5 222	5 422	5 782	6 056	6 225	6 419	6 679
Finansnetto	27	44	18	27	29	33	45	91	30	30
RESULTAT EFTER FINANSNETTO	28	201	189	157	160	118	198	318	80	80
Extraordinära intäkter/kostnader	76	29	0	0	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	104	230	189	157	160	118	198	318	80	80
NETTOINVESTERINGAR	-362	-413	-376	-431	-416	-314	-495	-821	-600	-650
BALANSRÄKNING										
Anläggningstillgångar	3 209	3 433	3 588	4 192	4 161	4 382	4 863	5 040	5 400	5 764
Omsättningstillgångar	2 152	2 249	2 271	1 914	1 790	2 032	1 592	1 684	1 624	1 559
SUMMA	5 361	5 682	5 859	6 106	5 951	6 414	6 455	6 723	7 023	7 323
Eget kapital	3 510	3 825	4 014	4 170	4 330	4 449	4 646	4 964	5 044	5 124
Avsättningar	1 007	939	856	704	636	742	604	591	591	591
Långfristiga skulder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kortfristiga skulder	844	918	990	1 232	984	1 224	1 204	1 168	1 388	1 605
SUMMA	5 361	5 682	5 859	6 106	5 951	6 414	6 455	6 723	7 023	7 323
FINANSIELLA NYCKELTAL										
STORLEKSUTVECKLING										
Bruttokostnader	5 823	5 795	6 047	6 309	6 461	7 078	7 477	7 915	7 971	8 240
- förändring %	1,3	-0,5	4,3	4,3	2,4	9,5	5,6	5,9	3,4	3,4
Balansomslutning	5 361	5 682	5 859	6 106	5 951	6 414	6 455	6 723	7 023	7 323
- förändring %	0,0	6,0	3,1	4,2	-2,5	7,8	0,6	4,2	4,4	4,3
BETALNINGSFÖRMÅGA										
Rörelsekapital	1 308	1 331	1 281	681	806	808	388	515	235	-49
Kassalikviditet %	254	243	223	143	158	145	113	130	117	97
SOLIDITET										
Soliditet %	65,5	67,3	68,5	68,3	72,8	69,4	72,0	73,8	71,8	70,0
RESULTAT										
Resultatmarginal %	2,9	5,5	5,2	4,1	3,8	3,0	3,9	5,4	1,4	1,4
Skatteintäktsutveckling %	3,2	-0,1	3,3	2,9	3,8	6,6	4,7	2,8	3,1	4,0
Nettokostnadsutveckling %	3,6	-3,3	3,1	3,8	3,9	7,7	3,6	1,6	3,6	4,1
Nettokostnader i % av skatteintäkterna	100,0	96,8	96,6	97,5	97,6	98,5	97,5	96,4	98,8	98,8
EFFEKTIVITET										
Kapitalets omsättningshastighet	1,09	1,02	1,03	1,03	1,09	1,08	1,16	1,18	1,03	1,03
ÖVRIGT										
Folkmängd 31/12.resp år	104 106	104 867	105 995	107 022	108 488	109 880	111 026	112 178	113 500	114 500
Skattesats %	21,49	21,06	21,06	21,06	21,06	21,31	21,31	21,31	21,31	21,31

Vi utvecklar Borås tillsammans!

Människor möts i Borås Stad

Möten mellan människor har kanske aldrig varit viktigare än nu. I de personliga mötena, när människor med olika bakgrund träffas, kan nya idéer och tankar brytas. Det är när vi möts vi kan riva murar som okunskap och rädsla inför det nya och okända byggt upp. Integrationen börjar där människor möts. Det är då vi växer genom att låta mångfalden både utmana och berika. Kultur och kulturer skall vara positiva begrepp, något vi bejakar.

Många sammanhang, gemensamma intressen och platser som har varit självklara ser idag annorlunda ut. Digitaliseringen har gett oss nya forum men också inneburit att andra försvunnit. För många har det inneburit ett upplevt främlingskap. Borås Stad ska vara en välkomnande, trygg och framåtblickande kommun. Därför är och förblir olika typer av mötesplatser ett än viktigare inslag i vardagen.

Biblioteken, familjecentralerna och fritidsgårdarna möjliggör möten mellan människor. Det är öppna och demokratiska platser som inte går att överskatta. Nyare inslag är Mötesplats Hulta, Norrbyhuset och nu senast Hässlehuset som slog upp sina portar under september månad. Snart ska det bli lättare för den enskilda att i detta breda utbud hitta sin egen favorit. Fler än femtio mötesplatser ska läggas in på en karta, med information om utbud och öppettider.

Borås ska vara en inkluderande och trygg kommun att bo, leva och åldras i. Människor ska mötas över kulturer och generationer och känna gemenskap. Mötesplatser för människor tillsammans med olika föreningar är en viktig del för en socialt hållbar kommun som alstrar delaktighet, gemenskap och kunskap. Ett rättvist och jämlikt föreningsliv är viktigt för Borås Stad. Fritidsaktiviteter ska kunna utövas i hela kommunen.

Denna bredd öppnar dörrar för delaktighet och inflytande över Borås utveckling. I startgrupparna står inrättandet av ett interreligiöst råd som syftar till att skapa förutsättningar för dialog, samråd och samverkan både mellan de olika samfundet och mellan dem och kommunen.

En fortsatt satsning på det rörliga friluftslivet ger ett värde i bättre fysisk och psykisk hälsa för boråsarna. Därför vill Mitt-S-samverkan erbjuda attraktiva möjligheter så friluftsliv blir en självklar del av vardagen. Spår, leder, badplatser och andra aktivitetsplatser kommer även fortsättningsvis ingå i arbetet med utveckla Borås som en attraktiv kommun.

Borås Stad ska vara en kommun fri från våld. Det femåriga våldspreventionsprojektet "En kommun fri från våld" är avslutat, men metoder från projektet ska fortsätta användas i förvaltningar, och tillsammans med föreningar och det civila samhället.

Äldreomsorg

Inom hemtjänsten ska alla mötas av kunnig, engagerad och utbildad personal. Vi vill öka den enskildes möjlighet att välja vilken typ av insats som ska utföras av hemtjänsten. En del i utbudet av hemtjänsten utförs av vård- och omsorgsföretag. För att ge dessa företag stabila och välfungerande förutsättningar genomför vi en höjning av ersättningen till LOV-företagen (Lagen om valfrihetssystem).

Det är viktigt att de äldre i våra verksamheter känner att de har en meningsfull fritid och social samvaro. Därför satsar Mitt-S-samverkan på en verksamhet som anställer ungdomar, som kan hjälpa äldre med alltifrån att läsa högt ur tidningen till att spela kort över en kopp kaffe eller leta upp låtar i paddan. I andra kommuner som har satsat på liknande verksamhet har fler unga sökt sig till vård- och omsorgsutbildningar. Det är viktigt för Borås framtida kompetensförsörjning.

Anhörigkonsulenter har en viktig stödfunktion när den anhörige behöver råd och stöd för att orka. Såväl föreläsningar och utbildningar som information om mötesplatser, caféer och enskilda samtal erbjuds. Arbetet bedrivs under tystnadsplikt och utan dokumentation. Även demensteamens stöd till både invånare och kommunal verksamhet är värt att uppmärksamma.

Socialstyrelsens årliga undersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" anger för Borås Stads del i mycket hög grad att personalen har ett gott bemötande och att de äldre har förtroende för personalen. Det är viktigt och glädjande, men vi slår oss inte till ro utan kommer fortsätta arbetet för att bli ännu bättre.

Social omsorg

Utbyggnaden av LSS-boenden kommer även fortsatt ha högsta prioritet, två per år enligt planen. Icke fullvärdiga eller för målgruppen verksamhetsanpassade boenden, som inte kan byggas om, kommer fasas ut och ersättas med enheter anpassade efter behov.

Mitt-S-samverkan satsar medel för ett aktivitetshus för människor med psykisk ohälsa, där de kan ges meningsfull sysselsättning. Den identifierade gruppen är stor och mörkertalet sannolikt högst betydande.

I takt med att personer inom LSS lever längre ökar behovet av att ha särskilda avdelningar för personer över 65 år som hör till LSS och som har ett ökat behov av vård och omsorg. Dessa personer, som på samma sätt som andra äldre, drabbas av äldrerelaterade sjukdomar, till exempel demens, och behöver annan vård och omsorg än yngre personer inom LSS.

Därför får Sociala omsorgsnämnden i uppdrag att i nära samverkan med Vård- och äldrenämnden utreda möjligheten att inrätta särskilda LSS-avdelningar inom ramen för befintliga vård- och omsorgsboenden.

Mänskliga rättigheter

Ett jämställt och ett jämlikt Borås Stad är en förutsättning för att alla medborgare ska kunna leva och verka i kommunen utifrån sina egna liv. Varje människas lika rätt och värde är och ska vara en grundbult i Borås Stad. Genom att arbetet med mänskliga rättigheter nu på ett mer övergripande och organiserat startar kommer Borås Stad kunna sätta ett större mer allomfattande perspektiv i kommunens helhet. Detta är viktigt för såväl kommunens förvaltningar, kommunens föreningar men också för civilsamhället och boråsarna.

Borås Stad ska vara en kommun där alla, oavsett sexuell läggning eller könstillhörighet, ska kunna leva det liv de själva vill.

Att bryta det hedersrelaterade förtrycket är en av vår tids största frihetsfrågor. Det handlar om att alla, oavsett kön och familjebakgrund, ska kunna få bestämma över sitt eget liv och sin framtid.

Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka den enskilda människans möjlighet att leva i frihet. Utbildning ger alla möjlighet att utifrån sina egna möjligheter förbättra sin livssituation. Skolan ska kompensera för olikheter i personliga och sociala omständigheter. Borås Stad ska erbjuda en skola där kunskap står i fokus, där det råder lugn och ro och där varje elev får det stöd de har rätt till.

Inget är viktigare än en bra start i livet. Förskolan lägger grunden för lärande och ska stimulera barns utveckling. Förskolorna i Borås Stad ska arbeta aktivt för att vara anpassade till barnen. De som behöver extra stöd ska kunna få det. Vi avsätter två miljoner på stödjande insatser. Mitt-S-samverkan gör en rejäl satsning på att rusta upp förskolornas utemiljöer. Det är ont om förskollärare och därför tillskjuter vi sex miljoner kronor för validering och vidareutbildning.

Det finns ingen genväg till kunskap: det behövs tid och behöriga pedagoger. Lärare i Borås Stad ska kunna känna stolthet över sitt yrke och ha goda förutsättningar på jobbet, samtidigt som de måste få möjlighet till kompetensutveckling. För att ge pedagogerna mer tid till kärnuppdraget satsar Mitt-S-samverkan på studiecoacher/läroassistenter, akademiskt utbildad personal som ska stötta pedagogerna i arbetet. Mitt-S-samverkan fortsätter utveckla det fria skolvalet med syskonförtur som en självklar del.

Den psykiska ohälsan hos barn och unga är ett problem. Det är därför viktigt att våra skolor har väl fungerande elevhälsoteam så att alla elever kan få den hjälp och det stöd de behöver. Flexenheter och särskilda undervisningsgrupper hjälper de som har störst av behov av stöd för att lyckas.

En gymnasieskola av hög kvalitet ger alla elever en chans att utvecklas. Därför ska samverkan mellan gymnasiet, högskolan och näringslivet fortsätta och våra gymnasieskolor ska aktivt arbeta med att möta arbetsmarknadens behov. För att Borås Stads gymnasieskolor ska kunna möta elevernas efterfrågan ska en översyn av programstrukturen genomföras.

Mitt-S-samverkan vill fortsätta satsa på en vuxenutbildning av kvalitet. Varje människa ska ha så goda förutsättningar som möjligt för att utveckla sina kunskaper och färdigheter under hela livet. Därför krävs inte bara en bra skola för barn och ungdomar, utan också en väl utvecklad vuxenutbildning. Fler måste få möjlighet att omskola sig eller förbättra sina grundkunskaper, på så vis får fler personer nya chanser i livet.

Kultur

Kultur är intellektets infrastruktur. Den ger människor verktyg att förstå, ifrågasätta och se på samhället ur nya perspektiv. Fri kultur med stor mångfald är sitt eget skydd mot mörka krafter. Man blir inte automatiskt demokrat av bildning, men bildning ger människor verktyg att värdera information, verktyg att skilja sanning från lögn och trovärdigt från osannolikt.

Böcker är dörren till oändligt många världar, platser och människor. De lär oss om vår historia, vår samtid och vår framtid. Bra bibliotek är allra viktigast för unga som inte växer upp med böcker omkring sig, som inte får läsvanorna med sig hemifrån och som kanske inte har något lugnt ställe för att plugga eller läsa för nöjes skull. Bibliotek är mer än en samling böcker för utlåning – här kan alla få hjälp att söka information, få stöd att bildas och utbildas. Mitt-S-samverkan satsar 1,3 miljoner kronor extra på våra bibliotek.

Tidigare har Kulturnämnden haft ansvar för skolbibliotekarierna medan Grundskolenämnden har haft finansieringen. Nu flyttar vi över dessa medel till Kulturnämnden så de får ett helhetsgrepp över verksamheten.

Kulturnämnden ska utreda möjligheten att skapa ett *Art Center*, där man till exempel kan visa upp Lars Thunbjörks fotosamling. Vi satsar även en miljon kronor på Konstmuseet så att fler kan ta del av dess utbud. Mitt-S-samverkan vill även se över Annelundsparkens förutsättningar och utvecklingsmöjligheter så att en promenad i parken kan bli en kulturell upplevelse.

Att lära sig nya saker, bara för att man vill, att njuta av kulturupplevelser eller lyssna till ett föredrag bara för att få nya perspektiv genom folkbildning är viktigt. Studieförbunden har en

nyckelroll i att ge redskap åt människor att förändra sin livssituation, utjämna utbildningsklyftor samt bredda intresset för deltagande i kulturlivet. Människor får möjlighet att träna svenska på språkkaféer som ideella föreningar, kyrkor och studieförbund anordnar.

Företagsamhet växer genom samverkan

Många företag väljer Borås Stad för etablering vilket kommunen ser som mycket positivt. Detta innebär att kommunen arbetar och ska arbeta än mer strategiskt för att ha industrimark redo när företag visar intresse för etablering.

Det ska vara attraktivt att etablera och utveckla företag i Borås. Med kontinuerlig kontakt, nära samverkan och öppen dialog mellan näringslivet och kommunen säkrar vi ett gott företagsklimat. En god relation mellan näringslivet och Borås Stad är avgörande för företagets framväxt. Kommunen ska verka för att förenkla administrativa processer och därmed bli mer flexibel i bemötandet av företagen.

Med start nästa år tar Kommunstyrelsen ett krafttag för att möta näringslivet i Borås. Genom personliga möten kommer kommunstyrelsen besöka små som stora företag i kommunen. Därmed får både företagen och staden bättre förutsättningar för att samarbeta i en gemensam riktning. Projektet påbörjas i januari 2020.

Mitt-S-samverkan arbetar med att förbättra näringslivsklimatet i Borås Stad. I det arbetet kommer vi att förändra indikatorn så att vi får ett tydligare mätverktyg.

Hela kommunen ska leva

Hela kommunen ska leva och för Borås Stad är det en självklarhet att tidigare Leaderprojekt, där pengar funnits till ordsråden, ska fortsätta. Organisation, nätverk och sammanhang har skapats och ska, vid involveras vid beslut som rör serviceorterna. Delaktighet är avgörande för möjligheten för medborgare att påverka sitt liv och sin vardag.

För att bevara ett livskraftigt Borås med en levande landsbygd ska ny bebyggelse möjliggöras även där och i mindre orter. En utbyggnadsstrategi för serviceorterna med omnejd ska bidra till att Borås utvecklas även utanför centralorten.

Stadsutveckling

Kommunfullmäktiges samarbetsuppdrag till Samhällsbyggnadsnämnden tydliggör vikten av att kraftsamla kring planering. Stadsutveckling handlar om att lösa komplexa processer där många aktörer och intressen ingår. Utifrån utbyggnadsstrategin, att byggnation av till exempel det nya Gässlösa och övriga centrala utbyggnadsområden såsom befintlig stadskärna, Knalleland och på sikt Getängen, ska påbörjas år 2025 är det viktigt att starta tidigt. Processerna är sällan linjära utan snarare stegvisa, man kan behöva stanna upp,

bedöma nuläget och kanske ändra riktning under arbetets gång. Det behövs en långsiktig planering med god förankring för att lyckas ro dessa stora projekt i hamn. Det krävs ett samordningsansvar av en processledare där arbetet kan förtydligas, förenklas och snabbas på.

Den park som i översiktsplanen kallas det grön-blå stråket ingår i den beslutade utbyggnadsstrategin. Planerna behöver konkretiseras och fördjupas, samt bli föremål för ett politiskt beslut. Visionen om en sammanhängande park ska kunna förverkligas steg för steg.

Goda resvanor och attraktiva kommunikationer

”För att trafiksystemet ska fungera effektivt måste andelen av våra förflyttningar som görs med bil minska och kapacitetsstarka färdmedel som gång-, cykel- och kollektivtrafik behöver därför prioriteras i staden.” Denna utgångspunkt för stadsbyggande och trafikplanering är hämtad ur Översiktsplan för Borås antagen av sju av åtta partier i Kommunfullmäktige i april 2018.

För att göra det enklare för människor att bilburet resa tillsammans ska platser för pendlingsparkeringar runt staden och samåkningsparkeringar bli fler. Det är därtill också viktigt att se till vilka platser som är mest effektiva för pendlare att samåka ifrån.

När det gäller både person- och godstransporter ska användningen av fossila bränslen fasas ut och två vägar står till buds: att minska det totala transportbehovet och att ställa om kvarvarande transporter till fossilfrihet. Båda strategierna behöver användas av Borås Stad. Inrikes transporter står för cirka 30 procent av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser, enligt Klimatpolitiska rådet som ingår i det statliga ramverket för klimatpolitik.

Utifrån ovanstående ska samtliga nämnder och kommunala bolag planera för att avveckla de fossila bränslena i sina verksamheter i den takt som krävs för att Borås Stad ska göra sin del i att uppnå Sveriges åtaganden enligt Parisavtalet. Sedan tidigare finns även ett uppdrag till samtliga nämnder och bolag att se till att de globala målen Agenda 2030 genomsyrar hela verksamheten.

Siktet ska vara inställt på att andelen gång-, cykel- och kollektivtrafikresor ökar. Koldioxidutsläppen från transporterna som utförs eller upphandlas av kommunens egen organisation ska minska i den takt som behövs enligt stadens koldioxidbudget.

Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Världen och därmed Borås befinner sig i en klimatkris. Det konstaterade Mitt-S-samverkan i vår första gemensamma budget 2019. Som underlag för ett systematiskt arbete för att möta denna situation har Borås Stad under året arbetat fram en koldioxidbudget.

Vi kan konstatera att det finns ett brett politiskt stöd i Borås för ökade ambitioner när det gäller klimatfrågan. Det visar bland annat de oppositionsförslag som har lagts om en kraftsamling, där staden, civilsamhället och näringslivet arbetar tillsammans. Detta bådär gott för det kommande arbetet med att minska stadens koldioxidutsläpp.

När koldioxidbudgeten är antagen och organisationen kring denna finns på plats kommer arbetet med att finna de mest effektiva åtgärderna för att åstadkomma den budgeterade utsläppsminskningen att ta vid. Detta arbete leds på strategisk nivå av Kommunstyrelsen.

Sedan tidigare är fastslaget att samtliga förvaltningar och bolag vid alla beslut och i allt sitt arbete ska utgå från att målen i Agenda 2030 ska uppfyllas. Ett nav för detta arbete ska upprättas, som bland annat kan stötta förvaltningar och bolag med den kunskap och samordning som behövs för att öka ambitionerna i genomförandet av Agenda 2030.

Ambitionen för solenergi ska öka. Vid nybygge i stadens regi ska det alltid prövas om tak kan förses med solceller. Borås Energi och Miljö ska ta initiativ till en andelsägd solenergianläggning.

Ekonomi och egen organisation

Med över 10 000 anställda är Borås Stad den enskilt största arbetsgivaren i kommunen. Som arbetsgivare ska vi alltid sträva efter en miljö där medarbetare känner delaktighet, där nytänkande och öppenhet är ledord och möjligheten till personlig utveckling är stor.

När vi blir fler i kommunen ökar behovet av personal. Borås likt övriga Sverige står inför stora rekryteringsbehov på grund av betydande pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster. I Borås är personalbristen inom vård och omsorg samt skola redan märkbar. Inom professionerna lärare och undersköterska väntas stora rekryteringsutmaningar kommande år. För att möta personalbristen ska Borås Stad ständigt verka för att vara en intressant och lockande arbetsgivare. För alla anställda ska det finnas möjlighet till kompetensutveckling.

Borås Stad arbetar aktivt med olika projekt, dels för att behålla och utveckla den kompetens som finns, dels för att rekrytera ny personal. *Frisk organisation* är ett pågående projekt som spänner över tre år. Målet med satsningen är att den ska leda till mindre sjukfrånvaro och främja hälsa hos alla anställda i kommunen.

I en föränderlig tid ska Borås Stad präglas av framåtanda och vara öppen för innovationer. Med digitalisering som verktyg kan vi använda oss av nya tillvägagångsätt och anamma andra idéer än de redan invanda.

I Borås Stad förenas medarbetare i ett gemensamt uppdrag – att underlätta och förbättra människors vardag. Vårt mål är en organisation som bygger på förtroende, transparens och tillit. Enligt Kommunstyrelsens beslut påbörjas projektet *Tillitsresan* – en organisationsidé där allt ledarskap och medarbetarskap ska präglas av tillit. *Tillitsresan* banar väg för en större tro på varandra genom att ge chefer ett större mandat och medarbetare större utrymme. På så sätt åstadkommer vi ett förhållningssätt mellan medarbetare och invånare som är mer tillåtande, utvecklande och kreativt.

Borås 2025

Budgeten utgår från visionen Borås 2025.

För att säkerställa att Borås Stad är på väg att utvecklas mot visionen har en rad indikatorer tagits fram. Varje indikator är kopplad till ett mätbart målvärde och fokus ligger på hur målen uppfylls. I budgeten finns också särskilda uppdrag till olika nämnder. Måluppfyllelsen ska varje år redovisas i årsredovisningen.

Styrmodell i Borås Stad

Bakgrund

Enligt Kommunallagen ska det ”anges mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning”. Motsvarande bestämmelse finns också om finansiella mål. Ett inledande avsnitt i budgeten anger mål som har stor betydelse och med fokus på dem vi är till för. Sättet att presentera mål och uppdrag grundar sig på synsättet att all verksamhet ska ske på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Det ska finnas en koppling mellan budget och årsredovisning. Målen i budgeten ska följas upp med en beskrivning av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Här ska kortfattat och enkelt framgå varför målet uppnåtts eller inte.

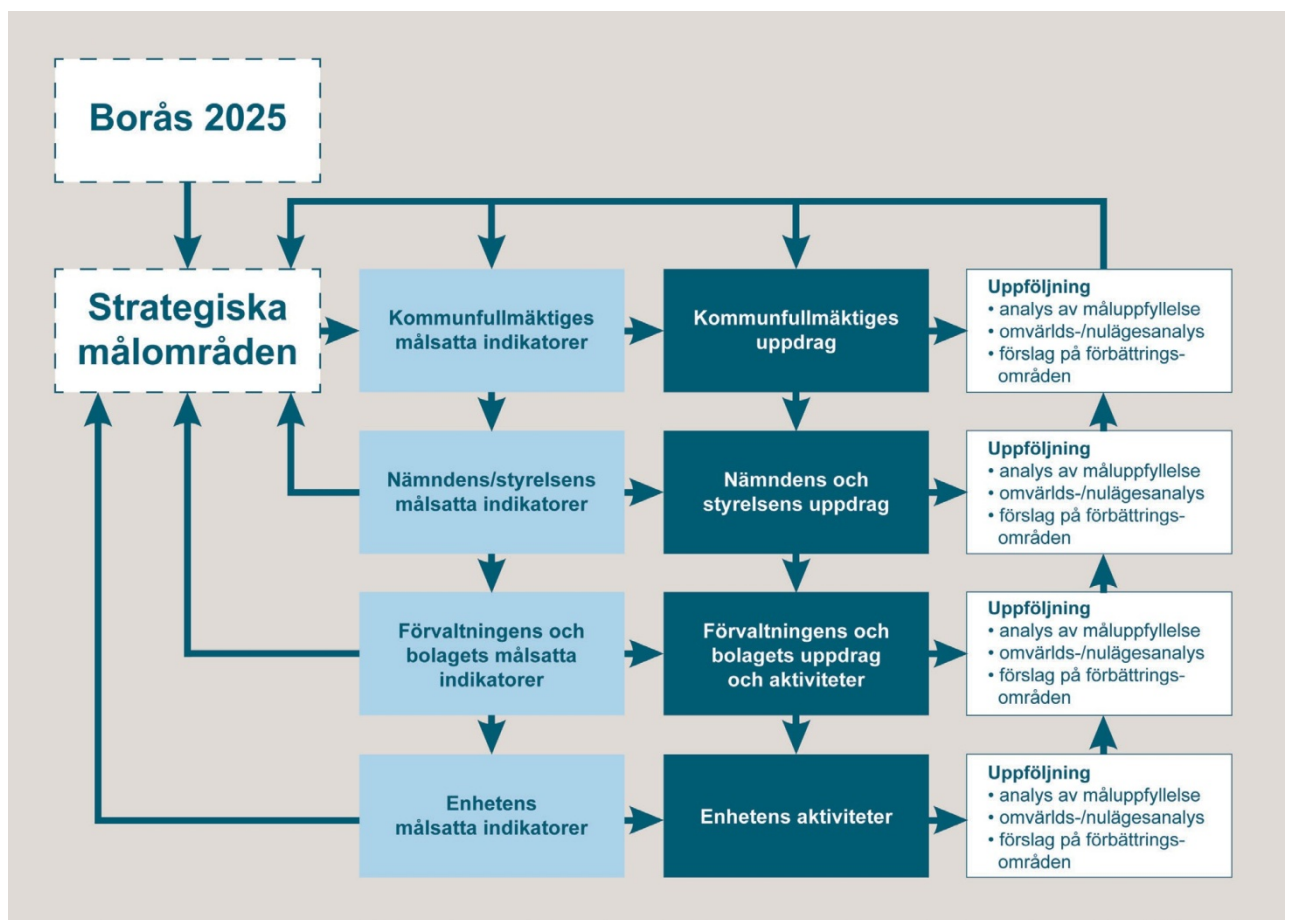
Årsredovisningen är ett viktigt dokument för redovisning och analys av måluppfyllelsen. Det är dock av stor betydelse att måluppfyllelse diskuteras och analyseras löpande under verksamhetsåret och inte enbart blir en punkt i en årsredovisning. Därför gäller att utfallet för indikatorerna ska ingå både i löpande månadsuppföljningar och i tertialuppföljningarna. Så snart uppgifter om en indikator finns tillgängliga ska de redovisas och analyseras i de ordinarie uppföljningsrapporterna.

Målstyrningen

Styrningen ska göra att verksamheten bedrivs effektivt och mot uppsatta mål. Det handlar om att skapa ett klart samband mellan resurser, aktiviteter, prestationer och effekter för dem vi är till för. Målstyrningen i Borås Stad utgår från Borås 2025 och mäts och följs upp genom uppdrag och indikatorer. De mål som sätts ska vara specifika, mätbara, accepterade, realistiska, tidsatta och aktivitetsskapande (sammanfattande beteckning: *SMARTA* mål).

Indikatorer, särskilda uppdrag och aktiviteter utgår från visionens strategiska målområden:

1. Människor möts i Borås
2. Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga
3. Företagandet växer genom samverkan
4. Livskraftig stadskärna
5. Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande
6. Goda resvanor och attraktiva kommunikationer
7. Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Nämnderna har i sina budgetförslag för 2020 lämnat förslag på målvärden för Kommunfullmäktiges övergripande indikatorer. Om flera nämnder är berörda av indikatorn ska nämndernas målvärden sammantaget motsvara det mål som Kommunfullmäktige beslutar för Borås Stad.

De ekonomiska resurserna ger, tillsammans med engagerade medarbetare, förutsättningar för verksamheten. Därför finns, utöver visionens målområden, även stödområdet *ekonomi och egen or-*

ganisation. Inom målområdet finns indikatorer för sjukfrånvaro, timavlönade och hälsa. Kommunfullmäktige har uttryckt mål för kommunen i sin helhet, och varje nämnd ska utifrån sin utgångspunkt och sina förutsättningar arbeta i den riktning som framgår av de kommuntotala målen. Nämndernas målvärden redovisas i texterna för respektive nämnd.

Fortsatt utvecklingsarbete

Tillitsresan

Under året ska Borås Stads styr- och ledningssystem revideras i riktning mot tillitsbaserad styrning så att

- det fokuserar på verksamhetens syfte och boråsarnas behov,
- varje beslutsnivå kan stimulera samverkan och helhetsperspektiv,
- förutsättningar skapas för självständiga, trygga och ansvarsfulla medarbetare som tar initiativ till utveckling och samarbete över de traditionella gränserna.

Arbetet sker i form av Tillitsresan, där koncernövergripande arbetsgrupper arbetar igenom de utvecklingsområden som definierades under arbetet i SKL-projektet Förenklat och effektivare styrsystem som genomfördes från oktober 2017 till januari 2019.

Innovationsplattform Borås

Borås Stad påbörjar arbetet med Fas 3 av Innovationsplattformen. Arbetet under 2020 och 2021 innebär att Borås Stad ska ha ett eget ägarskap och plattformen ska övergå i ordinarie verksamhet.

Plattformen kommer att förstärkas med nätverk och kompetens från linjen. Vidare kommer etablerade nätverk till akademien, institut, näringsliv, myndigheter och andra organisationer i det lokala innovationssystemet att kunna nyttjas för gemensam kraftsamling och mobilisering.

Arbetet med mänskliga rättigheter

Det kommunala grunduppdraget bygger på mänskliga rättigheter och de mänskliga rättigheterna tillhandahålls i stor utsträckning på kommunal nivå. Arbetet med mänskliga rättigheter kan ses som både mål men också medel för en jämlik och utvecklande organisation. Det blir därmed viktigt att inte bara tillgodose och skydda de mänskliga rättigheterna utan också säkerställa på vilket sätt det sker.

I en kartläggning som genomfördes 2018 framkom det att mycket bra arbete med mänskliga rättigheter görs i staden men att detta arbete måste samordnas.

Mänskliga rättigheter ska vara en naturlig del av verksamheterna och inte betraktas som något som sker utöver ordinarie arbetsuppgifter. Medarbetare ska ha god kunskap om området och framtagna verktyg som hjälper dem att se hur mänskliga rättigheter knyter an till det egna arbetsområdet ska finnas tillgängligt. För att öka kunskapen om mänskliga rättigheter och hur det hör samman med det kommunala grunduppdraget krävs kunskapshöjande insatser avseende bl.a. rättighetsbaserat arbetssätt. Under året kommer därmed utbildningar hållas om rättighetsbaserat arbetssätt, d.v.s. ett förhållningssätt om att sätta rättighetsbäraren i centrum och säkerställa rättssäkerhet genom satsningar på rätt insatser.

Barnkonventionen som lag - konsekvenser

Den 1 januari 2020 blir Barnkonventionen svensk lag. Rättigheterna i Barnkonventionen inkorporeras i svensk lagstiftning.

Skillnaden mot tidigare är att Barnkonventionen nu blir en lag att rätta sig efter och inte ett perspektiv bland alla andra. Genom att Barnkonventionen blir lag ställs högre krav på att barnets rättigheter måste genomsyra all verksamhet som rör barn. Det är viktigt att understryka att barns rättigheter inte enbart är relevanta inom traditionella barn- och ungdomsverksamheter som skola, barnomsorg och fritid. Barn och unga berörs i hög grad också av beslut i tekniska förvaltningar, exempelvis frågor gällande miljö, stadsplanering och trafik.

Barnkonventionen som lag innebär att medborgare i en kommun, alltså också barn, kan överklaga ett beslut utifrån Barnkonventionen. Med Barnkonventionen som lag kan också ordförande i fullmäktige vägra att ta upp ett ärende om man anser att det strider mot Barnkonventionen.

Ett socialt hållbart Borås

Borås har fått ett statligt bidrag från Tillväxtverket för att under en treårsperiod (2019-2021) komma igång med insatser som kan stärka den sociala hållbarheten. I första skedet kommer insatserna att rikta in sig mot barn och unga och falla under målområdet ”Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga” som är en del av visionen Borås 2025.

Arbetet med den sociala hållbarheten kommer att genomföras med en stor bredd av insatser. En del av dem kommer att rikta sig mot specifika geografiska områden eller grupper av människor och andra mot hela Borås.

En utgångspunkt i arbetet med Socialt hållbart Borås är att det ska ske över organisatoriska gränser och mellan många olika professioner. Det görs redan många goda insatser på många håll, men

det är tydligt att det behövs en starkare samverkan, både inom Borås Stads egen organisation, där alla nämnder ska arbeta med frågan, och tillsammans med andra aktörer där Västra Götalandsregionen är central.

Jämställdhetsperspektivet

Kommunfullmäktige arbetar för att upprätthålla de nationella jämställdhetspolitiska målen, vilka listas nedan:

- Jämn fördelning av makt och inflytande.
- Ekonomisk jämställdhet.
- Jämställd utbildning.
- Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.
- Jämställd hälsa.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

När dessa mål anammas på kommunal nivå skapar de otaliga aktiviteter över hela verksamheten. De tar samtidigt vitt skilda former beroende på var i organisationen målen tolkas in i det ordinarie arbetet.

Borås Stads arbete utgår från boråsarna. Vårt uppdrag är att underlätta och förbättra människors vardag. Enligt Program för jämställdhetsintegrering i Borås Stad är syftet att förbättra verksamheterna, höja kvaliteten och säkerhetsställa att resurser fördelas på ett likvärdigt sätt mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, oavsett bakgrund och tillhörighet. Den innebär att alla invånare har rätt till likvärdigt bemötande, likvärdig service och likvärdig myndighetsutövning. Varje nämnd ska ha en handlingsplan för jämställdhetsintegrering och denna ska bland annat innehålla verksamhetens behov av insatser, åtgärder och utvecklingsområden utifrån en jämställdhetsintegrerad budget (gender budget).

Strategiska målområden – indikatorer och uppdrag

Vision

Borås utvecklar sin framtid på arvet inom textil och handel. I Borås står möten mellan människor i fokus. Möten där tillit och respekt är honnörsord och där vi tar tillvara individernas unika kraft, kunskap, förmåga och idéer. Borås utmärks av kreativitet och mod att tänka och handla i nya banor. I Borås lever människor tillsammans, och i harmoni med naturen och omvärlden. Viskan var förr den livsnerv som industrin byggde sin framtid på. Nu ger Viskans flöde inspiration till rekreation och upplevelser.

Vi arbetar för en hållbar utveckling där de ekologiska, sociala och ekonomiska dimensionerna samverkar. Det finns en stor medvetenhet om hur livsmiljön påverkas av våra val och vi är motiverade att välja det som är bäst för en hållbar utveckling.

Människor möts i Borås

Målbild

Människor vill möta människor såväl i små som i stora sammanhang. I möten med andra utvecklas vi och får nya insikter. Välarrangerade möten och evenemang bidrar till en positiv bild av staden och stärker självkänslan.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde)	17	17	13	15	12
Antal lägenheter som är trygghetsbostäder	221	221	240	230	330
Andel hemtjänsttagare som uppger att hemtjänstpersonalen alltid eller oftast tar hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål, %.	83	84	92	92	95
Andel hemtjänsttagare som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten, %.	81	81	90	90	95
Antal gästnätter i Borås	216 616	220 714	220 000	221 000	250 000

Uppdrag	Nämnd/bolag
Kommunstyrelsen ska utreda möjligheten att införa RAM-avtal för vård- och omsorgsboenden samt LSS-boenden. Utredningen ska vara färdig under första halvan av 2020.	Kommunstyrelsen
Behovet av renovering och tillgänglighetsanpassning av Kommunfullmäktiges sessionssal ska utredas.	Lokalförsörjningsnämnden
En ny mötesplats i stadsdelen Göta ska utredas.	Fritids- och folkhälsonämnden
Förstudie ska genomföras när det gäller lokalisering av ny ishall och möjlighet till alternativ driftsform prövas.	Fritids- och folkhälsonämnden
Kulturnämnden ska utreda möjligheten att skapa ett "Art Center" – ett konstens skyltfönster. Utredningen ska belysa hur olika konstformer kan användas, till exempel Lars Thunbjörks fotosamling, och hur man kan möjliggöra för möten mellan boråsare.	Kulturnämnden
Sociala omsorgsnämnden får i uppdrag att i nära samverkan med Vård- och äldreomsorgsnämnden utreda möjligheterna att inom ramen för vård och omsorgsboende inrätta särskilda avdelningar för personer inom LSS.	Sociala omsorgsnämnden

Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Målbild

Om fler tar ansvar för barns och ungas uppväxt och lärande skapas bra förutsättningar för barn och unga att utvecklas till engagerade, självständiga och ansvarsfulla vuxna.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.	96	96	100	100	100
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	74	81	97	97	98
Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.	80	80	90	90	100
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.	222	220	222	222	225
Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.	87	87	100	100	100
Andel elever som känner sig trygga i gymnasieskolan, %.	95	95	100	100	100
Andel elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen, %.	93	93	93	95	95
Andel barn och unga som inte lever i hushåll med försörjningsstöd; %.	98	99	98	99	99

Uppdrag	Nämnd/bolag
Behovet av extra stöd till familjer med barn under ett år i förskolan ska utredas. Utredningen ska omfatta en konsekvensanalys av placering av barn under ett år.	Förskolenämnden
Grundskolenämnden ska utreda om tillräckliga rutiner och samordning finns för att stödja de elever som identifieras som särskilt begåvade barn enligt Skolverkets definition.	Grundskolenämnden
Individ- och familjeomsorgsnämnden får i uppdrag att, i nära samverkan med andra nämnder som jobbar med barn och ungdomar, utreda möjligheterna att inrätta en särskild förebyggande enhet med uppdrag att motverka att unga i riskzon hamnar i normbrytande beteenden.	Individ- och familjeomsorgsnämnden
Arbetslivsnämnden ska, tillsammans med Individ- och familjeomsorgsnämnden, utreda om åldern som relationsvårdsenheten riktar sig till kan sänkas från 18 år till 16 år. Utredningen ska också belysa vilken hjälp ungdomar mellan 16 år och 18 år kan få av respektive nämnd.	Arbetslivsnämnden

Företagandet växer genom samverkan

Målbild

Borås Stads tillväxt förutsätter ökat företagande. Kreativ samverkan mellan näringsliv, akademi, kommun och andra delar av samhället bidrar till utveckling som skapar arbetstillfällen.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Sammanfattande omdöme om näringslivsklimatet i Borås Stad. Svar på fråga i Svenskt Näringslivs årliga enkät (skala mellan 1 och 6).		3,46		3,7	4,0
SKL:s öppna jämförelser, företagsklimat - Nöjd Kund Index (NKI)	71		71	76	76

Uppdrag	Nämnd/bolag
Miljö- och konsumentnämnden ska utreda hur förvaltningen kan effektivisera tillsynsverksamheten enligt alkohollagen.	Miljö- och konsumentnämnden

Livskraftig stadskärna

Målbild

En attraktiv stad har en stadskärna som är levande under dygnets flesta timmar med en blandning av boende, handel och upplevelser.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel av ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast 8 veckor efter ansökan, %.	98	99	100	98	100
Antal nyproducerade lägenheter av AB Bostäder	0	33	37	118	160

Uppdrag	Nämnd/bolag
Konkretisera förslag på att förverkliga det som i översiktsplanen kallas det <i>Grön-blå stråket</i> (parken genom staden) som ingår i den beslutade utbyggnadsstrategin. Förslagen ska redovisas till Kommunstyrelsen för beslut.	Samhällsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden utreda möjligheten att göra ytterligare gångfartsområden.	Tekniska nämnden
Kulturnämnden ska, i samarbete med Tekniska nämnden, se över Annelundsparkens förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. Utredningen ska särskilt belysa hur man kan använda konstnärlig utsmyckning, ljus och ljud för att göra en promenad i parken till en kulturell upplevelse.	Kulturnämnden

Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande

Målbild

Människors engagemang och initiativkraft skapar starka, attraktiva tätorter och en levande landsbygd.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 100Mbit/s, %	82	82	80	80	95
Antal nyproducerade lägenheter av Fristadbostäder, Viskaforshem, Sandhultbostäder och Toarpshus.	0	85	85	37	100
Andel närproducerade livsmedel, %.		32	20	25	30

Uppdrag	Nämnd/bolag
Kommunstyrelsen uppdras att ändra reglerna för Bidrag för lokal utveckling så att även Ortsråden kan söka medel därifrån.	Kommunstyrelsen
Utbyggnadsstrategier för våra serviceorter med närområde ska tas fram.	Kommunstyrelsen

Goda resvanor och attraktiva kommunikationer

Målbild

Goda resvanor med alternativa och attraktiva kommunikationer vid både korta och långa resor, minskar belastningen på miljön.

Uppdrag	Nämnd/bolag
Pendlingsparkeringar runt staden och samåkningsparkeringar ska utredas i samarbete med Västtrafik och Trafikverket. Utredningen ska innehålla behovsanalys och genomförandeplan.	Kommunstyrelsen
Borås Stads Riktlinjer för resor ska vid den kommande revideringen utformas så att resor med flyg minimeras.	Miljö- och konsumentnämnden

Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Målbild

En resurseffektiv och ansvarsfull utveckling säkerställer att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam och god miljö.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel ekologiska livsmedel, %.		41	50	50	65
Total energiproduktion från solenergi, MWh	210	30	220	300	350

Uppdrag	Nämnd/bolag
Borås Stads mångåriga internationella arbete med kunskapsöverföring inom avfallsområdet bör fortsätta. Under 2020 ska Kommunstyrelsen utreda hur detta arbete ska bedrivas.	Kommunstyrelsen
Serviceutskottet får i uppdrag att köpa in och driva ett kemikaliehanteringssystem som ska stå till kommunkoncernens förfogande och bekostas av respektive förvaltning/bolag.	Serviceutskottet

Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	7,4	7,4	7,2	7,2	6,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	447	447	400	440	375
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag, %			40	43	50
Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret.	414	416	465	410	375

Uppdrag	Nämnd/bolag
Behovet och kostnaden för att även erbjuda fria arbetskor till de grupper som redan har fria arbetskläder ska utredas.	Kommunstyrelsen
Borås Stad ska inte upplåta utrymme för sexistisk reklam, och när nya avtal med reklamföretag tecknas ska utrymme heller inte upplåtas för spelreklam.	Tekniska nämnden

Budgetens förutsättningar och finansiella mål

Budgetens grunder

Budgeten är en ekonomisk plan som skall visa kommunens samlade inkomster och utgifter samt hur den finansiella ställningen förändras under året. Budgeten är också ett internt resursfördelningsinstrument då ekonomiska ramar fördelas och resurser ges till olika verksamhetsområden. Budgeten skall vara utformad och kopplad till de olika verksamheterna på ett sådant sätt att den utgör en bra grund för styrning och uppföljning på alla nivåer.

Genom lagstiftningen 2006 om ”god ekonomisk hushållning” kopplas budgeten nära till övergripande verksamhetsmål, utvärdering och effektivitet. Allt viktigare blir då att se budgeten som en del i kommunens samlade styrsystem. Begreppet ekonomistyrning har en fortsatt klar prioritet men måste ses tillsammans med en avancerad uppföljning av verksamhetsmålen.

En annan budgetförutsättning är Kommunfullmäktiges beslut om visionen ”Borås 2025”. De övergripande och långsiktiga mål för Borås som finns i visionen har brutits ned till indikatorer för att kunna mätas och följas i uppföljningssystemet. En snabbare koppling mellan resultat och nya prioriteringar kommer då också att bli möjlig.

Den övergripande finansiella strategin

En god ekonomi är viktig för kommunen och ett grundläggande villkor för att kunna uppnå de sociala eller välfärdspolitiska mål som är det primära syftet med kommunens verksamhet. På samma sätt är en svag ekonomi ett hinder eller en begränsning för kommunen när det gäller att tillgodose angelägna behov inom olika verksamhetsområden. En balanserad finansiell utveckling är därför en förutsättning för att kommunens service skall kunna behållas och utvecklas. Långsiktiga resultatmål, soliditetsmål, avsättning till resultatutjämningsreserv och en plan för den dolda pensionsskulden är instrument som Borås Stad använder i dessa sammanhang. Borås Stad har länge haft strategin att ”det ekonomiska målet är överordnat andra verksamhetsmål”. Detta markerar tydligt att ekonomin ytterst ger förutsättningarna för verksamheten men också utgör grunden till ett förhållningssätt som framgångsrikt präglat organisationen.

Som beskrivits ovan ger de ekonomiska ramarna, och antagandena i dessa, förutsättningarna för verksamheten. Verksamheten blir mest effektiv om den har stabila förutsättningar och långsiktiga

het. Därför bör den finansiella strategin, som påverkar ramarna, kunna utformas så att de ekonomiska målen kan ha ett både långsiktigt och kortsiktigt perspektiv. Utgångspunkten måste vara att ramarna i möjligaste mån, och över en konjunkturfas, kan stötta en jämn och planerad verksamhet. Förutsättningarna för att kunna göra avsteg från de långsiktiga målen måste tydligt redovisas.

Finansiell strategi i ansträngda budgetlägen

Strategin för Borås Stad har varit att skapa förutsättningar för en jämn verksamhetsutveckling över tid. Tidigare lägre budgeterade resultatnivåer försvaras av flera tidigare års goda resultat jämte det faktum att resultaten i boksluten varit klart över de finansiella målen. En av förklaringarna till detta är att realisationsvinster inte budgeteras av försiktighetsskäl. Under 2000-talet har Borås Stad ökat sitt eget kapital ifrån 2,1 miljarder för att 2018 vara ca 4,8 miljarder. Samtidigt har stora avsättningar kunnat ske till bland annat pensionsskuldens ansvarsförbindelse och medfinansiering av flera statliga vägprojekt.

God ekonomisk hushållning

Från 2006 gäller kommunallagens regler om ”god ekonomisk hushållning”. Detta innebär att för ekonomin och verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Borås Stad har under ett flertal år arbetat med finansiella nyckeltal för att analysera kommunens övergripande ekonomi. Denna analys har sedan legat till grund för vilket verksamhetsutrymme kommunen kan tillåta sig inom fastställda finansiella mål. Detta har varit en framgångsrik och politiskt accepterad princip och har lett till att kommunens resultat legat på en sådan nivå att balanskravet inte äventyrats.

Prognosen för 2019

Budgeten för 2019 antogs med ett resultat på +80 mnkr vilket är under den finansiella målnivån. Prognosen för resultatet 2019 är i delårsrapporten per augusti +102 mnkr. Nämnderna beräknas sammantaget redovisa ett underskott på -54 mnkr jämfört med tilldelade kommunbidrag. En del underskott är att betrakta som tillfälliga men vissa obalanser kvarstår in i 2020 års budget.

Budgetförutsättningar 2020

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer att den svenska ekonomin efter flera års stark tillväxt befinner sig på toppen av högkonjunkturen. Prognosen de kommande åren är en gradvis dämpning av ökningstakten av BNP-tillväxten. Konjunkturtoppen har nåtts. Det betyder att den starka skatteunderlagstillväxt vi kunnat vänja oss vid under den långa konjunkturuppgången sedan 2010 dämpas betydligt från och med 2019. Efter flera år med ökningstal på 4,5 % eller mer väntas nu ett par år med en ökningstakt som är väsentligt lägre. Det främsta skälet är att arbetade timmar utvecklas betydligt svagare när vi närmar oss konjunkturtoppen. Volymen minskar 2020 och ökar bara marginellt 2021. Även pensionsinkomsterna ökar i långsammare takt från och med i år. Detta motverkas endast i viss utsträckning av att lönerna väntas stiga snabbare.

SKL räknar med fortsatt inbromsning i både den faktiska och underliggande ökningstakten i år. Orsaken är en långsammare tillväxt av antalet arbetade timmar. Det motverkas delvis av stigande löneökningstakt samt större inkomstökningar från pensioner och arbetsmarknadsersättningar. Prognosen för 2020 visar att högkonjunkturen innan årets slut övergår i en mild lågkonjunktur, vilket betyder att arbetade timmar minskar. Effekten på skatteunderlaget dämpas i viss mån av att löneökningarna blir något högre och budgetpropositionens förslag om förbättrat grundskydd för pensionärer. Därutöver hålls skatteunderlaget tillbaka av att personer som fyllt 65 år får ytterligare en höjning av grundavdragen. Det resulterar i att både den faktiska och underliggande skatteunderlagstillväxten faller ytterligare.

För Borås del har de ekonomiska förutsättningarna som råder kunnat ge ett ökat verksamhetsutrymme på 4,0 procent för våra nämnder under 2020 med ett resultat för kommunen som ligger under vårt finansiella mål. Detta kan accepteras enskilda år med möjligheten att kommunens resultatutjämningsreserv (RUR) kan utnyttjas. I dagsläget innebär den relativt svaga skatteunderlagsutvecklingen att 57 mnkr är möjligt att disponera från RUR under 2020. Nämnderna har tidigare fått ett effektiviseringskrav på 1,0 % som skall vara uppnått under åren 2019-2020. För 2020 har effekten bedömts till 0,5 % vilket lagts ut på nämnderna redan i ramarna inför budget 2020.

Investeringar

Ett av Borås Stads ekonomiska mål är att minimera kapitalanvändningen. Bakgrunden är att investeringar i princip är långsiktiga åtaganden där lånekostnader kraftigt kan förändras över tiden. Med en stor andel bundna kostnadsposter i budgeten kan manöverutrymmet för maximal verksamhet på sikt försämrats. Därför har Borås satt en riktning på varje års investeringsvolym. Denna teori får dock inte gälla för så kallade *lönsamma investeringar*. Utifrån att kommande investeringar normalt genererar nya nettokostnader för verksamheten måste de som istället påverkar ekonomin positivt stimuleras. Lönsamma investeringar bör därför bedömas utanför den investeringsram som normalt gäller. Investeringsnivån 2020 är relativt hög och något högre än förra året och det finns fortsatt stora behov, bland annat av nya skolor och förskolor.

Finansiella mål

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag				%
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Mål
Årets resultat, mnkr	318	80	80	
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	5,1	1,2	1,2	2-3%

Att resultatet över tiden bör uppgå till lägst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag är för Borås del grunden till en god ekonomisk hushållning. Målet innebär ett resultat som är cirka 135 mnkr. Detta resultat behövs för att långsiktigt kunna finansiera nödvändiga investeringar utan att behöva låna till hela beloppet. En annan viktig aspekt är pensionsskulden, intjänad till och med 1997-12-31, och den så kallade ansvarsförbindelsen som enligt redovisningslagen inte får upptas i balansräkningen. För Borås del har den årliga skulduppräknings tidigare inneburit en ökning varje år. Skuldökningen har nu börjat avta men belastningen på utbetalda pensioner har då istället ökat. Borås har under ett antal år sammantaget avsatt 832 mnkr för att möta ökade pensionskostnader ur ansvarsförbindelsen. Avsättningarna följer pensionsstrategin som syftar till att få en jämnare och mer förutsägbar belastning på resultatet. Resultatnivån är också att betrakta

som en fallhöjdsmarginall för att klara balanskravet om oförutsedda händelser inträffar. För 2020 budgeteras ett resultat på +80 mnkr för kommunen. Detta är lägre än brukligt i budgetläget och är delvis en effekt av det kärvare ekonomiska utgångsläget. Inom detta resultat har nämnderna tidigare fått ett effektivitetskrav på 0,5 % för 2020 liksom 2019.

Soliditet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Mål
Soliditet, %	73,8	71,8	70,0	
Medel från den egna verksamheten, mnkr	262	320	365	
Årets nettoinvesteringar, mnkr	821	600	650	
Självfinansiering av investeringarna, %	32	53	56	80 %

Det andra övergripande finansiella målet är att soliditeten, med vilket menas den del av kommunens tillgångar som finansieras med egna medel, skall uppgå till cirka 80 %. Soliditetens utveckling beror på två faktorer: dels det årliga resultatet, dels tillgångsökningen. Soliditeten sjunker om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet. En sänkt soliditet innebär en ökad lånefinansiering och på sikt högre finansiella kostnader som tar resurser från kärnverksamheterna. En ökad soliditet innebär å andra sidan en ökad egenfinansiering av tillgångarna och lägre finansiella kostnader. Soliditetens utveckling styrs till stor del av hur mycket av investeringarna som kan finansieras med medel från den egna verksamheten. Egna medel definieras i budgetläget som resultatet på sista raden plus avskrivningar. Tillsammans blir det den summa som kommunen kan betala sina investeringar med. Målet är att investeringarna till 80 % skall kunna betalas med pengar som kommer från den egna verksamheten.

Resultatet för 2020 är budgeterat till 80 mnkr och avskrivningarna till 285 mnkr. Detta innebär att det finns 365 mnkr tillgängligt att finansiera den beräknade investeringsnivån på 650 mnkr med. Självfinansieringsgraden beräknas uppgå till 56 %. Målet att självfinansiera till 80 % nås då inte budgetmässigt under 2020. Av erfarenhet får kommunen tillskott till resultatet i form av obudgeterade realisationsvinster varje år med varierad storlek. Detta förbättrar självfinansieringsgraden i praktiken. Sannolikt kommer investeringsnivån att vara fortsatt hög de kommande åren.

Budget 2020

Nettokostnaderna exklusive avskrivningar är budgeterade till 6 343,7 mnkr. Mellan 2019 och 2020 ökar nettokostnaderna med 214,6 mnkr. Tillsammans med avskrivningar på 285,5 mnkr blir verksamhetens nettokostnader 6 628,7 mnkr, vilket ger en ökning jämfört med budget 2019 på 4,1 %.

Skatteunderlaget enligt 2019 års taxering, det vill säga de beskattningsbara inkomsterna inkomståret 2017, har räknats upp med Sveriges kommuners och landstings bedömda uppräkningsfaktorer med hänsyn till de beräknade inkomstökningarna åren 2019 och 2020. Detta innebär att hänsyn även tagits till beräkningar av preliminära skatteavräkningar. Med en skattesats på 21,31 % beräknas då de totala skatteintäkterna bli 5 306,5 mnkr.

De generella statsbidragen, som främst består av inkomstutjämningsbidrag upp till garanterad skattekraft är budgeterade till 1 372,2 mnkr. Summan inkluderar även kostnadsutjämnning, LSS-utjämnning, regleringsbidrag samt den kommunala fastighetsavgiften.

Finansnettot är budgeterat till 30,0 mnkr och inkluderar inte längre någon planerad aktieutdelning från Borås Lokaltrafik AB. Nivån kan upprätthållas trots fortsatt låga marknadsräntor men kompenseras av en högre internbanksmarginal utifrån större lånevolymer.

Resultatet efter finansnetto blir med dessa förutsättningar 80,0 mnkr. Då några extraordinära intäkter eller kostnader inte är budgeterade blir årets resultat också 80,0 mnkr.

Den finansiella avstämningen är baserad på en investeringsvolym för 2020 på 650 mnkr. Efter avskrivningar och avyttringar motsvarar detta en ökning av anläggningstillgångarna med 365 mnkr. Omsättningstillgångarna beräknas minska med 65 mnkr. Sammanlagt beräknas tillgångarna totalt öka med 300,0 mnkr.

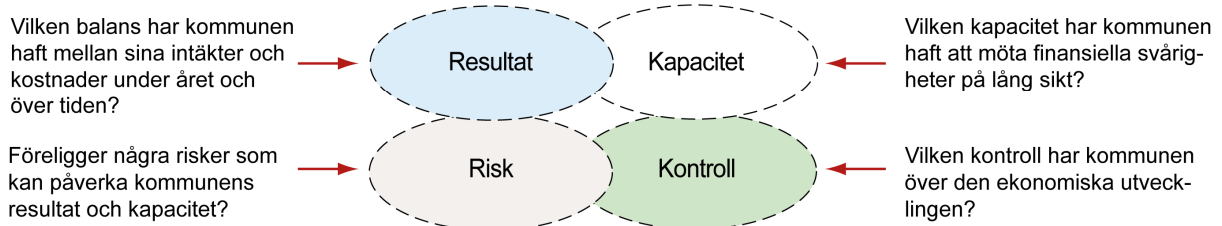
	2018	2019	mnkr 2020
Resultatbudget			
Verksamhetens intäkter	2 144,4	1 841,5	1 896,7
Verksamhetens kostnader	-8 201,9	-7 970,6	-8 240,5
Avskrivningar	-227,2	-240,0	-285
Verksamhetens nettokostnader	-6 284,7	-6 369,1	-6 628,7
Skatteintäkter	4 948,8	5 156,3	5 306,5
Generella statsbidrag och utjämning	1 276,3	1 262,8	1 372,2
Finansnetto	90,8	30,0	30,0
Resultat efter finansnetto	31,3	80,0	80,0
Realisationsvinster	286,6	-	-
Årets resultat	317,9	80,0	80,0
Balansbudget			
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	5 039,7	5 399,7	5 764,2
Omsättningstillgångar	1 683,6	1 623,6	1 559,1
Summa	6 723,3	7 023,3	7 323,3
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	4 964,3	5 044,3	5 124,3
- därav årets resultat	317,9	80,0	80,0
Avsättningar	590,7	590,7	590,7
Långfristiga skulder	0	0	0
Kortfristiga skulder	1 168,4	1 388,3	1 608,3
Summa	6 723,3	7 023,3	7 323,3
Finansieringsbudget			
Tillförda medel			
Överskott från verksamheten	1 277	320,0	365,0
Förändring av rörelsekapital exkl likvida medel	-643		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	277	50,0	50,0
Minskning av finansiella anläggningstillgångar			
Ökning av långfristiga skulder			
Summa	308,0	370,0	415,0

	2018	2019	mnkr 2020
Använda medel			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-820	-600,0	-650,0
Ökning av finansiella anläggningstillgångar	-1		
Minskning av långfristiga skulder			
Summa	-821	-600,0	-650,0
Förändring av likvida medel	90,0	-230,0	-235,0

Finansiell analys

Borås Stads finansiella analys utgår från den så kallade RK-modellen. Modellen bygger på fyra aspekter som är viktiga ur ett finansiellt perspektiv när kommunens ekonomi skall bedömas. Syftet med modellen är att genom analys av de fyra aspekterna på ett sammanhållet sätt kunna beskriva och identifiera kommunens finansiella styrkor och svagheter. Grundfrågan som ställs är om Borås Stad har en god ekonomisk hushållning eller ej. Var och en av de fyra aspekterna analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal. I analysen har koncernbanken exkluderats för att få en mer rättvisande bild. Bolagens kortfristiga upplåning och förmedlade lån via kommunen är därför ej medräknade.

Fyra aspekter vid finansiell bedömning

Resultat

Resultatutveckling

	Bokslut 2018	Budget 2019	Ber utfall 2019	Budget 2020
Årets resultat, mnkr	318	80	102	80
Årets resultat/skatteintäkter %	5,1	1,2	1,6	1,2
Årets resultat/eget kapital %	6,4	1,6	2,0	1,5

Resultatet för Borås Stad har varit positivt varje år från och med 1997. De redovisade resultaten de senaste åren har legat klart över det finansiella målet. För 2019 förväntas resultatet bli bättre än Kommunfullmäktiges budget bl.a. beroende på bättre utfall för skatter- och generella statsbidrag är budgeterat. Obudgeterade realisationsvinster från tomt- och markförsäljning beräknas uppgå till 20 mnkr.

För 2020 budgeteras ett resultat på 80 mnkr vilket är under det finansiella målet. Resultatet innebär ett utrymme för verksamhetens nettokostnader på 4,1 % jämfört med budget 2019. Relateras det budgeterade resultatet 2020 till det egna kapitalet innebär det en ökning med 1,5 %. Då inflationen beräknas något högre värdesäkras inte det egna kapitalet fullt ut detta år.

Andel av skatteintäkter och generella statsbidrag				%
	Bokslut 2018	Budget 2019	Ber utfall 2019	Budget 2020
Nettokostnader	92,7	95,5	94,9	95,0
Avskrivningar	3,7	3,7	4,0	4,3
Finansnetto	-1,5	-0,4	-0,5	-0,5
Verksamhetens nettokostnader	94,9	98,8	98,4	98,8

En viktig förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än vad den främsta inkomstkällan skatteintäkter och generella statsbidrag gör. För 2019 beräknas nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgå till 98,4 % vilket är något över den ekonomiska planeringen men bättre än budget. För 2020 budgeteras att verksamhetens nettokostnader inklusive finansnettot skall ta 98,8 % av skatteintäkterna i anspråk. Borås Stad har en stark ekonomi i grunden med en lång period av god tillväxt av det egna kapitalet. Med anledning av en lägre skatteunderlagsutveckling och ambitionen att ge verksamheterna acceptabla förutsättningar för 2020 har ett lägre finansiellt resultat budgeterats.

Finansiering av nettoinvesteringarna				
	Bokslut 2018	Budget 2019	Ber utfall 2019	Budget 2020
Överskott från verksamheten, mnkr	262	320	362	365
Årets nettoinvesteringar, mnkr	821	600	600	650
Självfinansieringsgrad %	32	53	60	56

Nettoinvesteringarna beräknas under 2019 uppgå till 600 mnkr exklusive investeringar i nya industri- och bostadsområden som skall finansieras med tomtförsäljning. Exkluderas de kostnader

som ej är rörelsekapitalpåverkande, det vill säga kostnader som ej föranleder någon likvid utbetalning, kommer Borås att ha 362 mnkr kvar när den löpande driften är betald. Självfinansieringsgraden uppgår till 60 % vilket innebär att nettoinvesteringarna till 60 % kan betalas med egna medel från verksamheten. För 2020 beräknas självfinansieringsgraden uppgå till 56 % vilket beror på en fortsatt hög investeringsnivå och ett relativt lågt budgeterat årsresultat.

Kapacitet

Soliditet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Soliditet, %	73,8	71,8	70,0
Tillgångsförändring, mnkr	269	300	300
Förändring av eget kapital mnkr	318	80	80
Självfinansiering av tillgångsökning, %	100	27	27

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella styrka. Soliditeten visar hur mycket av tillgångarna som har finansierats med egna medel. Kommunens övergripande finansiella mål är att soliditeten skall uppgå till 80 %. Under 2019 utgick budgeten att Soliditeten skulle minska något. För 2020 visar tabellen att 27 % av tillgångsökningen beräknas kunna finansieras med egna medel, vilket är under det finansiella målet och beror på en högre investeringsnivå och lägre resultat.

Risk

Likviditet

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kassalikviditet, %	130	117	97
Rörelsekapital, mnkr	515	235	-49

Likviditeten speglar kommunens kortfristiga betalningsberedskap. De löpande utgifterna måste kunna betalas med antingen de månatliga skatteinbetalningarna, avgifter och ersättningar eller andra omsättningsbara tillgångar. Kassalikviditeten som mäter förhållandet mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder beräknas i budget 2020 uppgå till 97 %. Kassalikviditet under 100 % innebär att de kortfristiga skulderna överstiger omsättningstillgångarna. Borås Stad strävar efter att ha en låg likviditetsreserv. Inom Internbanken kan både kommunen och de kommunala

företagen tillgodose behovet av kortfristiga betalningsmedel genom att utnyttja den gemensamma likviditetsreserven. Genom denna möjlighet har kommunen en rimlig likviditet i förhållande till betalningsströmmarna. Dessutom består de kortfristiga skulderna till cirka en tredjedel av semesterlöneskuld till de anställda. Denna kommer inte att omsättas det kommande året. Rörelsekapitalet beräknas minska både 2019 och 2020 från en relativt hög nivå.

Extern upplåning

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Total låneskuld, mnkr	0	0	0

Kommunens gjorde sin senaste amortering på låneskulden under 2004. Detta innebär att kommunen sedan dess inte har några långfristiga låneskulder för egen del. För den kommunala förvaltningsorganisationens del har de senaste årens goda resultat inneburit att den externa låneskulden som i mitten av 1990-talet var uppe i cirka 600 mnkr nu helt har kunnat amorteras ned. Detta innebär lägre risk för ränteförändringar och ett utökat verksamhetsutrymme. En utveckling med fortsatt höga investeringsnivåer och måttliga resultat kan dock innebära att även kommunens nämndorganisation framöver behöver utnyttja extern finansiering.

Kontroll

Budgetavvikelse

	Bokslut 2017	Bokslut 2018	mnkr Ber utfall 2019
Kommunen	+22	-87	+2
Nämnder/förvaltningar	+75	-67	-54

En grundläggande förutsättning för att uppnå god ekonomi och tillfredsställande kontroll över verksamheten är att nämnderna klarar av att bedriva sin verksamhet inom tilldelat kommunbidrag. Tabellen ovan beskriver budgetavvikelsen dels för kommunen som helhet i form av årets resultat exklusive realisationsvinster och dels nämndernas utfall i förhållande till kommunbidragen. Kommunen har de senaste åren i allmänhet redovisat små avvikelser jämfört med budget främst tack vare god kostnadskontroll men även en del obudgeterade statsbidrag och positiva skatteavräkningar har bidragit.

För 2019 beräknas kommunen totalt kunna bedriva sin verksamhet inom budget. När det gäller nämnderna blir det sannolikt en liten förbättring jämfört med 2018. En del underskott är av engångskaraktär såsom utnyttjande av tidigare ”öronmärkta” medel. Det är viktigt att nämndernas verksamhet framöver är under kontroll, eftersom det är en nödvändig om de finansiella målen skall kunna hållas. Kontroll över ekonomin är en grundförutsättning för den "goda" kommunen och gagnar verksamheten långsiktigt.

Utveckling de kommande åren 2021-2022

Åren 2021–2022 beräknas skatteunderlaget i Sverige enligt SKL växa med ca 0,5-1,0 % per år i reala termer. Den svenska ekonomin kan då sägas befinna sig i ”mild lågkonjunktur”. Arbetslösheten beräknas uppgå till ca 7,0 procent och KPIF-inflationen (det vill säga inflationen exklusive hushållens räntekostnader) förväntas hålla sig under 2 %.

Skatte- och bidragsintäkterna beräknas för Borås del öka med ca 2,9 procent 2021 och 3,4 procent 2022. Prognosen bygger på en dämpad konjunktur. Viss beredskap i ekonomin måste också finnas inte minst på grund av osäkerheten i vår omvärld.

Verksamhetens nettokostnader beräknas ligga på ca 3,0 procent perioden 2021-2022. Resultatnivån som det tillgängliga skatteunderlaget medger ligger under det finansiella målet på lägst 2 procent av skatter- och generella statsbidrag. Resultatnivån klarar inte av att självfinansiera investeringarna till 80 % som är det finansiella målet. Över tiden har dock det verkliga resultatet klarat av detta mål.

Framskrivning av resultatet 2021-2022			mnkr
	2020	2021	2022
Verksamhetens nettokostnader	-6 629	-6 821	-7 027
- årlig förändring, %	4,1	2,9	3,4
Skatte- och bidragsintäkter	6 679	6 872	7 108
- årlig förändring, %	4,0	2,9	3,4
Resultat	80	80	111
Nettoinvesteringar	650	650	700
Resultat, % av skatteintäkter statsbidrag mm	1,2	1,2	1,6
Självfinansiering av investeringarna, %	56	59	63

Skatte- och bidragsintäkterna är hämtade från Sveriges Kommuners och Landstings prognos för Borås Stad. Nettokostnadsberäkningen bygger på 2020 års budget uppräknad med hänsyn till den förväntade löne- och prisutvecklingen och det utrymme som skatteintäkterna medger.

Den budgeterade årliga genomförda investeringsvolymen förutsätts att stiga till ca 700 mnkr under 2022. För att bibehålla och ej ytterligare öka investeringsvolymen är det viktigt att effektivare nyttja de befintliga tillgångarna och därigenom hålla tillbaka behovet av investeringar. En effektivare kapitalanvändning, alltså att bättre utnyttja det kapital som bundits i verksamheten och att avyttra tillgångar som inte är nödvändiga för kommunens verksamhet, är ett alternativ till besparingar och neddragningar.

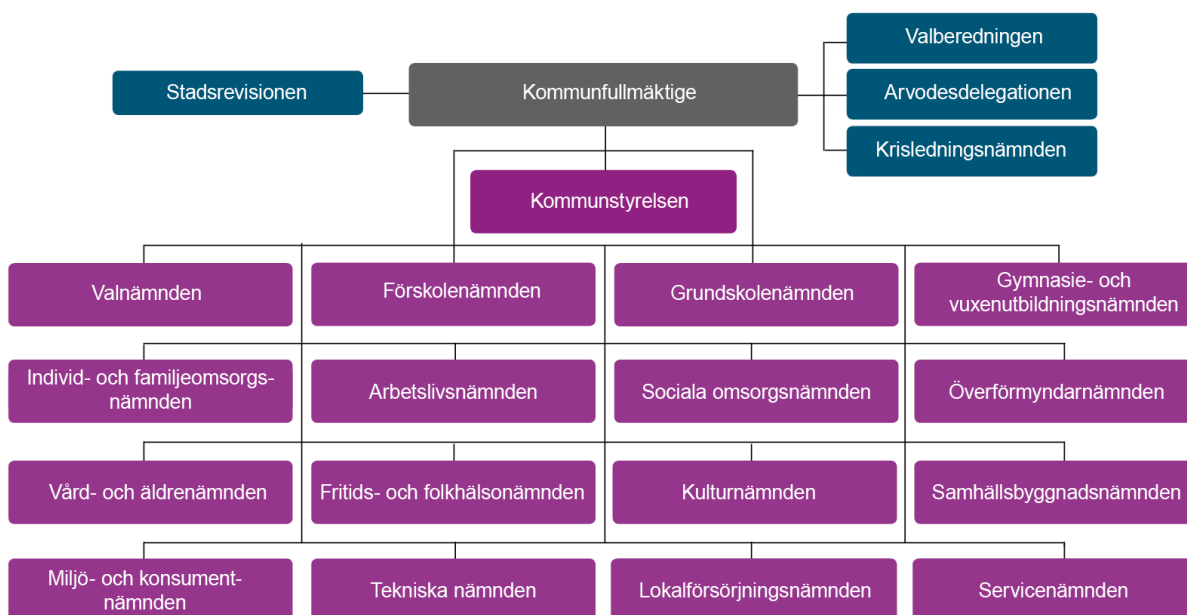
Nyckeln till en fortsatt god ekonomi för Borås Stad är att upprätthålla en god resultatnivå och en investeringsnivå som inte genererar en alltför stor tillgångsökning. Planen ovan visar på en resultatnivå som inte uppfyller de finansiella målen under planperioden. Detta får ändå anses vara godtagbart och med ambitionen att upprätthålla en bra nivå på verksamheten. Kommunens relativt starka finansiella ställning kräver inte att den fulla finansiella målsättningen behöver uppfyllas varje år i budgetläget. Resultatnivån kan även ses som en fallhöjdsmargin vid förändrade ekonomiska förutsättningar.

Borås Stad har de senaste åren haft en positiv befolkningsutveckling. Tillväxten medför att efterfrågan på kommunens tjänster ökar och därmed också kostnaderna. Om skatteintäkterna inte får den förväntade positiva utvecklingen som förutsägs ställer detta särskilda krav för att kunna möta efterfrågan av mer service. Handlingsberedskap måste byggas in i ekonomin för att kunna möta nedgångar på intäktssidan utan alltför negativa konsekvenser för verksamheten.

Nämndernas verksamhet

Budgeten 2020 bygger i grunden på att lönekostnaderna ökar med 2,7 procent, medan övriga kostnader räknas upp med 1,8 procent. Det ekonomiska målet för nämnderna är normalt noll, det vill säga att kommunbidraget motsvarar nettokostnaderna. Det ekonomiska målet är överordnat andra verksamhetsmål. Investeringsbudgeten 2020 är på 650 mnkr, exklusive utbyggnad av nya industri- och bostadsområden

I detta avsnitt redovisas Kommunstyrelsens budgetförslag för kommunens olika interna redovisnings- eller ansvarsenheter, i detta fall de olika nämnderna. Vilka nämnder eller ansvarsenheter det handlar om framgår av nedanstående organisationsschema.

Driftbudgeten

Ekonomiska mål och ekonomiskt ansvar

I driftbudgeten budgeteras nämndernas planerade intäkter och kostnader. Nettokostnaderna täcks när det gäller anslagsfinansierad verksamhet med kommunbidrag. Kommunbidraget motsvarar normalt den budgeterade nettokostnaden per nämnd.

Nämndernas ansvar omfattar samtliga intäkter och kostnader. Inom ramen för kommunens internhyressystem omfattar ansvaret även lokalkostnaderna. Nämnderna beslutar själva med vissa begränsningar om sin lokalanvändning. Begränsningarna avser att säkerställa ett för kommunen

som helhet effektivt lokalutnyttjande. Ansvaret omfattar också kapitalkostnaderna. Detta innebär bland annat att ökade kapitalkostnader på grund av investeringar inkräktar på utrymmet för övriga verksamhetskostnader. En effektivare kapitalanvändning, att mindre kapital binds i verksamheten, ger å andra sidan utrymme för ökad verksamhet.

Nämndernas ansvar gäller över tiden och är alltså inte begränsat till budgetåret. De årliga resultaten balanseras över till nästkommande år. Detta gäller såväl över- som underskott. Beslut om resultatöverföring fattas av Kommunfullmäktige vid behandlingen av årsredovisningen. En förutsättning för överföring av positiva budgetavvikelser är att fastställda verksamhetsmål uppnåtts.

Det ekonomiska målet för respektive nämnd är det budgeterade resultatet efter kommunbidrag i den av Kommunfullmäktige fastställda årsbudgeten. Det budgeterade resultatet är i normalfallet noll, det vill säga budgeten baseras normalt på att kommunbidraget motsvarar nettokostnaderna. Vissa undantag förekommer dock. Det handlar då främst om att nämnderna i budgeten finansierar verksamheten med överskott från tidigare år eller arbetar in underskott från tidigare år.

I vissa fall är nämndernas verksamhet uppdelad i olika ansvarsområden. Det ekonomiska målet gäller då för respektive ansvarsområde. Om en nämnd tilldelas mer än ett kommunbidrag, kan inte kommunbidragen omfördelas mellan respektive ansvarsområde.

Det ekonomiska målet är överordnat andra verksamhetsmål. För att inte riskera att viktiga verksamhetsmål äventyras och för att undvika alltför dramatiska besparingar i verksamheten, bör inarbetning av underskott ske under planerade former. Inarbetning av större underskott kan ske över en längre period. Detta innebär att underskott i sin helhet inte måste täckas in redan under det följande året. Beslut om fördelning av underskottstäckning fattas av Kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen då det ackumulerade resultatet för nämnderna fastställs.

Liksom föregående år gäller att nämnderna inom sin budget ska avsätta lägst 1 procent av kommunbidraget till oförutsedda händelser/buffert. Syftet med buffertar är att nämnderna under året ska ha en beredskap för oförutsedda händelser. Innan bufferten får tas i anspråk för att täcka ett underskott ska en åtgärdsplan ha upprättats och alla andra åtgärder ska ha prövats.

Kommunbidrag 2020

Kommunstyrelsen fastställde i juni, med utgångspunkt från beräknade resurser och utifrån önskvärd prioritering och inriktning på verksamheten, ekonomiska ramar för nämndernas budgetarbete. Ramarna bygger på de förutsättningar som den ekonomiska utvecklingen ger. Budgetramarna till nämnderna uppgick till sammanlagt 6 421 900 tkr. Höjningen bygger på en kompensations för lönekostnadsökningar på 2,7 % medan övriga kostnader räknas upp med 1,8 %. Totalt innebär ramarna att kommunbidragen till nämnderna höjdes med 174 440 tkr jämfört med 2019 års budget, vilket motsvarar 2,8 %. I Kommunstyrelsens slutliga budgetförslag uppgår kommunbidragen till 6 502 800 tkr. Sammantaget har kommunbidragen till nämnderna ökat med 4,0 % jämfört med budget 2019.

Kommunbidrag per nämnd KF Budget nov/dec.			tkr
Nämnd	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunfullmäktige	13 650	15 100	15 400
Revisorskollegiet	5 750	5 850	6 000
Kommunstyrelsen			
- stadsledningskansliet	117 000	116 300	126 600
- kommungemensam verksamhet	114 000	118 100	123 050
Valnämnden	4 150	4 000	1 000
Lokalförsörjningsnämnden	31 450	31 850	32 350
Servicenämnden	0	0	0
Fritids- och folkhälsonämnden			
- fritid och folkhälsa	193 950	209 350	215 300
- föreningsbidrag	41 400	43 050	43 650
Samhällsbyggnadsnämnden	23 400	23 850	24 450
Tekniska nämnden			
- väghållning skog parker m m	140 900	146 150	152 650
- persontransporter	66 550	68 800	76 200
Miljö- och konsumentnämnden	22 800	25 750	27 400
Kulturnämnden	156 850	171 300	185 400
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	509 350	525 350	544 400
Sociala omsorgsnämnden	630 600	654 700	689 200
Arbetslivsnämnden	231 850	232 900	237 550
Överförmyndarnämnden	6 550	6 650	8 850
Förskolenämnden	725 350	746 250	781 550

Kommunbidrag per nämnd KF Budget nov/dec.			tkr
Nämnd	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Grundskolenämnden	1 387 800	1 459 550	1 508 800
Individ- och familjeomsorgsnämnden	275 150	288 500	306 600
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 293 550	1 347 550	1 396 400
Summa	5 992 050	6 240 900	6 502 800

Investeringsbudget

I investeringsbudgeten anvisas anslag projektvis. Varje investeringsanslag är bundet till ett givet projekt och kan inte användas till annat ändamål än det ursprungligen avsedda. Investeringsanslag beviljas antingen direkt i årsbudgeten eller genom särskilda beslut i Kommunfullmäktige eller Kommunstyrelsen. Anslag genom särskilda beslut ska grundas på inkomna anbud.

Sammanlagt uppgår de totalt planerade nettoinvesteringarna under åren 2020-2022 till 1 758 mnkr, varav 651 mnkr 2020, 541 mnkr 2021 och 566 mnkr under 2022.

Finansieringsbudgeten och de finansiella avstämningarna bygger på en årlig genomförd investeringsvolym på i genomsnitt ca 650 mnkr för åren 2020-2022. Erfarenhetsmässigt sker alltid tidsförskjutningar i investeringsprogrammet. Samtidigt tillkommer nya projekt, av vilka ett flertal är under utredning och inte är medtagna i budgeten.

För att bedömningen av investeringsvolymen ska bli rätt i förhållande till de åtaganden som investeringar normalt innebär så beaktas även externa projekt som till exempel Borås Arena och andra större inhyrningar som ex. förskolor kalkylmässigt. Projekt som direkt påverkar kommunens resultaträkning bör bedömningsmässigt betraktas som om de vore egna investeringar. I nedanstående tabell redovisas de planerade investeringsprojekten. I de fall anslag anvisas direkt i budgeten har detta markerats med "B".

Investeringsplan 2020-2022

Verksamhet	Total utgift	Budget 2020	Budget 2020 inkl prel omdisp	Plan 2021	Plan 2022
GEMENSAMMA FUNKTIONER					
Särskilda servicefunktioner					
Brandsäkerhet myndighetskrav	Lfn	7 700 B	7 700		
Energibesparande åtgärder inkl belysning	Lfn	8 000 B	8 000	8 000	8 000
Solenergi	Lfn	3 000 B	3 000	3 000	3 000
Tillgänglighetsanpassning	Lfn	1 000 B	1 000	1 000	1 000
Hyresgästpassning exkl GVUN	Lfn	8 000 B	8 000	8 000	8 000
Säkerhetsinvesteringar	Lfn	1 000 B	1 000	1 000	1 000
Underhållsinvesteringar	Lfn	58 000 B	58 000	50 000	50 000
Miljöanpassningar	Lfn	1 000 B	1 000	1 000	1 000
Fiberinstallationer egna fastigheter	Lfn	5 000 B	5 000	5 000	5 000
Guttasjön om- och tillbyggnad	Lfn	5 000	3 500	4 400	
Pantängen	Sn	59 900	30 000	30 000	29 900
Utskriftsenheter / kontorsutrustning	Sn		4 000 B	4 000	4 000
Fordon och maskiner	Sn		15 000 B	15 000	15 000
IT-infrastruktur	Sn		3 000 B	3 000	3 000
SUMMA GEMENSAMMA FUNKTIONER OCH SÄRSKILDA SERVICEFUNKTIONER		64 900	148 200	149 100	128 900
INFRASTRUKTUR OCH SKYDD					
Markförsörjning					
Inköp av fastigheter	Ks		40 000	40 000	40 000
SUMMA INFRASTRUKTUR OCH SKYDD		0	40 000	40 000	40 000
GATOR, VÅGAR OCH PARKER					
Kommunikationer					
Beläggningsunderhåll	Tn	8 500 B	8 500	8 500	8 500
Attraktiv stad	Tn	8 000 B	6 216	8 000	3 000
Div mindre gatu- och broarbeten	Tn	11 000 B	11 000	5 500	5 500
Program för tillgänglighet	Tn	1 000 B	1 000	1 000	1 000
Gång- och cykelvägar	Tn	15 000 B	16 736	15 000	15 000
Reinvestering gatubelysning inom/utom tätort	Tn	1 000 B	1 000	1 000	1 000
Energi- och miljöeffektivering av gatubelysning	Tn	4 000 B	4 000	4 000	4 000
Utbyggnad av kabelskåp - gatubelysning	Tn	2 000 B	2 000	2 000	2 000
Kollektivtrafik (stadstrafiken)	Tn	5 000 B	11 390	5 000	5 000
Upprustning centrummiljöer	Tn	2 000 B	5 756	2 000	2 000
Borås flygplats	Tn		500 B	500	500
Ny Nybro och gångstråk till Kongresshuss / Högskola	Tn	44 000	35 000	38 317	
Parkverksamhet					
Grönområdesplanen	Tn	1 000 B	1 000	1 000	1 000
Lekplatser/mötesplatser	Tn	5 000 B	5 000	5 000	5 000
Trygghetsåtgärder och diverse mindre parkinvesteringar	Tn	3 000 B	3 000	3 000	3 000
Aktivitetspark Fristad	Tn	6 000	3 000	3 000	3 000
Jubileumpark (2020-2021 Kronängsparken)	Tn	18 000	10 500	10 500	7 500
SUMMA GATOR, VÅGAR, PARKER		68 000	115 500	128 915	72 000
FRITID OCH KULTUR					
Idrotts- och fritidsanläggningar					
Utveckling av miljöförbättrande åtgärder kring konstgräsplaner samt utbyte av gräs	FoF	600 B	600	1 500	1 500
Utveckling av aktivitetsplatser	FoF	2 500 B	2 500	2 000	
Utveckling av idrottsanläggningar ute och inne	FoF	1 500 B	1 500	1 500	1 000
Utveckling av spår och leder	FoF	530 B	530	1 350	1 650
Utveckling av badplatser (utabad)	FoF	400 B	400	1 200	400
Evenemangsstaden Borås	FoF	1 000 B	1 000	1 000	1 000
Ryavallen	FoF	1 000 B	1 000		
Boda aktivitetspark	FoF	5 500	2 000 B	2 000	1 000
Borås skidstadion inkl. förberedelser inför SM-veckan 2021	FoF	8 000	4 000 B	4 000	500
Utveckling av wi-fi till kommunens idrottsanläggningar	FoF	1 150	200 B	200	
Kronängsparken	FoF	5 000	1 000	1 000	4 000
Boråshallen ombyggnad (tillgänglighetsanpassning)	Lfn	14 000			13 400
Ny idrottshall i Fristad	Lfn	38 540	6 540	8 950	29 000
Sjöbovallen ombyggnad	Lfn	17 500	8 000	9 230	7 000
Fristadhallen utvärdig hiss	Lfn	1 500	1 500 B	1 500	
Kulturverksamhet					
Konstnärlig gestaltning och utsmyckning	Kn	2 266 B	2 266		
Konstmuseet och Textilmuseet konstinköp	Kn	1 200 B	1 200		
Skulpturbienalen / Jubileumsutställning 2021	Kn	3 000 B	3 000	3 500	1 000
Förvaltningsövergripande investeringar	Kn		500 B	500	500

Investeringsplan 2020-2022

Verksamhet	Total utgift	Budget 2020	Budget 2020 inkl prel omdisp	Plan 2021	2022
SUMMA FRITID OCH KULTUR	91 190	37 736	41 376	67 450	8 050
AFFÄRSVERKSAMHET					
Näringsliv					
Utbyggnad av industriområde Viared Västra	Ks				6 000
Utbyggnad av industriområde Viared Norra	Ks			1 000	
Utbyggnad av industriområde Nordskogen	Ks				1 400
SUMMA AFFÄRSVERKSAMHET	0	0	0	1 000	7 400
PEDAGOGISK VERKSAMHET					
Förskola					
Sjömarken, Badstrandsvägen, 6 avd	Lfn	43 400	2 500	2 500	23 500
Kristinegården, 6 avd	Lfn	39 900		4 860	34 100
Vildmarkens förskola, Alideberg, 6+1 avd	Lfn	47 404		3 200	
Strandvägens förskola, Sandared, 6 avd	Lfn	39 450	13 725	19 550	
Sjöbo, 6 avd	Lfn	41 000			2 000
Sparsör Vinkelvägen, 6 avd	Lfn	41 400	2 000	2 500	17 400
Utemiljö förskolor	Lfn		5 000 B	5 000	5 000
Förskolor inventarier	Fn		2 700 B	2 700	2 550
Grundskola					
Dalatorpskolan anpassning 7-9	Lfn	9 000	9 000	9 000	
Norrbynskolan, ombyggnad	Lfn	97 600			49 730
Byttorpsskolan om- och tillbyggnad	Lfn	153 811	26 311	57 030	55 000
Särilaskolan ombyggnad 7-9	Lfn	175 000			
Myråsskolan om- och tillbyggnad, 4 parallell	Lfn	230 000	50 900	50 630	127 000
Erikslundsskolan om- och tillbyggnad	Lfn	235 000			21 300
Ny skola, Gässlösa	Lfn	300 000			71 500
Utbyggnad kök Trandaredskolan	Lfn	13 900	13 400	13 400	
Tummarpskolan utvändig hiss	Lfn	1 500	1 500 B	1 500	
Grundskolor inventarier	Gm		11 500 B	11 500	10 000
Gymnasieskola					
Almäsgymnasiet, ombyggnad	Lfn	17 500	4 900	4 500	12 600
Almäsgymnasiet NO-salar	Lfn	4 500	4 500	4 500	
Hyresgäst Anpassning Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Lfn		4 000 B	4 000	4 000
Inventarier Bäckängsgymnasiet och Viskastrandsgymnasiet	Gvun		2 000 B	2 000	
SUMMA PEDAGOGISK VERKSAMHET	1 490 365	153 936	198 370	293 150	331 630
VÅRD OCH OMSORG					
Omsorg om äldre- och funktionshindrade					
Metergatan SOL tillbyggnad	Lfn	6 500	6 500	6 500	
Brotorpsgatan LSS ombyggnad	Lfn	5 000	5 000	5 000	
Backhagsvägens LSS	Lfn	18 150	3 100	14 500	2 900
Sörmarkslidens LSS	Lfn	18 150	3 400	15 000	2 600
Färgargatans LSS	Lfn	18 150	3 400	15 000	2 600
Skogsfrugatans SOL	Lfn	30 000	600	18 000	11 400
Gruppboendestad med särskild service enl. LSS (Barnhemsgatan)	Lfn	18 500	10 500	10 000	8 000
Gruppboendestad med särskild service enl. LSS (A)	Lfn	18 500	2 500	2 500	16 000
Gruppboendestad med särskild service enl. LSS (B)	Lfn	20 000			500
Gruppboendestad med särskild service enl. LSS (C)	Lfn	20 000			500
Serviceboendestad LSS (Mellanboende)	Lfn	30 000			2 500
Gruppboendestad SOL (A)	Lfn	30 000	500	500	11 000
Gruppboendestad SOL (B)	Lfn	30 000			2 500
Trygghetslarm	Vän	16 700	4 400 B	4 400	6 300
Inventarier LSS- och SOL-boenden	Son		2 000 B	2 000	500
SUMMA VÅRD OCH OMSORG	279 650	41 900	93 400	66 300	76 500
SUMMA NETTOINVESTERINGAR	1 994 105	537 272	651 161	668 800	619 080
Försäljning av mark och fastigheter	Ks		-40 000	-40 000	-30 000

Exploateringsprojekt 2020-2022 (avser tomtförsäljning)

Utgifter

Projekt, Tkr	Total utgift	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Utbyggnad av industriområde Viared Västra	394 700	10 000	0	6 000
Utbyggnad av industriområde Viared Norra	50 000	0	2 000	0
Utbyggnad av industriområde Nordskogen	80 000	40 000	0	1 400
Utbyggnad av övriga industriområden	30 000	5 000	10 000	15 000
Utbyggnad av bostadsområden	30 000	5 000	10 000	15 000
Summa	584 700	60 000	22 000	37 400

Inkomster

Projekt, Tkr	Total inkomst	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Försäljning av industritomter Viared Västra	485 000	-20 000	-6 000	-11 000
Försäljning av industritomter Viared Norra	64 000	0	-4 000	-2 000
Försäljning av industritomter Nordskogen	112 000	-60 000	-15 000	-15 000
Försäljning av bostadstomter		-3 000	-5 000	-5 000
Summa	661 000	-83 000	-30 000	-33 000

Utrednings- eller förstudieprojekt 2020-2022

Projekt	Ansvarig nämnd
<u>Gemensamma funktioner</u>	
Ny brandstation, SÄRF	Lfn
Fullmäktigehuset	Lfn
<u>Idrotts- och fritidsanläggningar</u>	
Svaneholms IP	Lfn
Ny idrottshall, Viskafors	Lfn
Ny idrottshall, Boda	Lfn
Ny ishall, i utredningen ska det även ingå vem som ska driva den	Fofn
Norrbyhuset, utökat lokalbehov	Lfn
Nytt Skyttecenter	Fofn
<u>Kulturverksamhet</u>	
Borås museum, Ramnaparken	Lfn
Se över Annelundsparkens förutsättningar och utvecklingsmöjligheter	Kun
Utreda möjligheten att skapa ett "Art Center"	Kun
<u>Förskolor</u>	
Linneagården ombyggnad	Lfn
Förskola övre Sjöbo	Lfn
Tokarpsberg förskola	Lfn
<u>Grundskolor</u>	
Sangårdskolan ombyggnad	Lfn
Tummarpskolan om- och tillbyggnad	Lfn
Gula skolan, ombyggnad av idrottshall	Lfn
Trandaredskolan, ombyggnad	Lfn
Dalsjöskolan, anpassning 7-9	Lfn
Sandaredskolan, ombyggnad	Lfn
<u>Gymnasieskolor</u>	
Bäckängsgymnasiet, utökat lokalbehov	Lfn
Ny gymnasieskola	Lfn
<u>Omsorg om äldre och funktionshindrade</u>	
Vård- och omsorgsboende	Lfn

Kommunfullmäktige

Ekonomiskt sammandrag

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	72	80	80
Kostnader	-12 378	-15 180	-15 480
Nettokostnader	-12 306	-15 100	-15 400
Kommunbidrag	13 650	15 100	15 400
Resultat	1 344	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Kommunfullmäktiges uppgift

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och utses i allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktiges huvuduppgift är att besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annat av större vikt för kommunen, främst

- mål och riktlinjer för verksamheten,
- budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor,
- nämndernas organisation och verksamhetsformer,
- årsredovisning och ansvarsfrihet för nämnderna.

Kommunfullmäktige består av 73 ledamöter samt ersättare. Normalt sammanträder

Kommunfullmäktige tolv gånger per år. Mandatfördelning under perioden 2018-2022 är följande.

- Arbetarpartiet-Socialdemokraterna 23
- Moderata Samlingspartiet 15
- Sverigedemokraterna 11
- Vänsterpartiet 6
- Liberalerna 5
- Centerpartiet 5
- Kristdemokraterna 5
- Miljöpartiet de Gröna 3

Under Kommunfullmäktige budgeteras också det kommunala partistödet och bidrag till förtroendemannautbildning.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till Kommunfullmäktiges verksamhet inklusive partistöd, förtroendemannautbildning, representation samt lokalkostnader räknas upp med totalt 0,3 mnkr till 15,4 mnkr inför 2020. Verkligt utfall regleras varje år till noll då Kommunfullmäktige saknar möjlighet att hantera avvikelser.

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Sammanträden m m			
Nettokostnader tkr	-6 774	-9 065	-9 255
Partistöd			
Nettokostnader tkr	-5 532	-6 035	-6 145

Revisorskollegiet

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	549	625	625
Kostnader	-5 412	-6 500	-6 685
Nettokostnader	-4 863	-5 875	-6 000
Kommunbidrag	5 750	5 875	6 000
Resultat	887	0	0
Ackumulerat resultat	1 033	1 033	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Stadsrevisionen arbetar för att främja en effektiv och ändamålsenlig kommunal verksamhet utifrån ett helhetsperspektiv. Stadsrevisionen är kommunfullmäktiges och medborgarnas kontrollorgan när det gäller efterlevnaden av kommunala beslut och aktuell lagstiftning. Revisionen följer *God revisionsed*. Revisorernas uttalanden i revisionsberättelser ligger till grund för ansvarsprövning.

Revisorerna granskar

- att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- att räkenskaperna är rättvisande.
- att den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskning enligt *God revisionsed* innebär:

- att revisionsverksamhetens omfattning, inriktning och prioritering utgår från en risk- och väsentlighetsanalys och specificeras i revisionsplanen för respektive revisionsgrupp.
- att nämnderna granskas med avseende på om verksamheten bedrivs i enlighet med uppställda mål och på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt att den interna kontrollen av verksamheten är tillräcklig.
- att granska om redovisningen har utförts enligt god redovisningssed, det vill säga om de löpande och årliga räkenskaperna är rättvisande.
- att löpande rapportera granskningsresultat till Kommunfullmäktige, styrelser och nämnder.

- att lämna revisionsberättelser och förslag när det gäller Kommunfullmäktiges ansvarsprövning av Kommunstyrelsen och nämnderna.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till revisorskollegiet uppgår till 6,0 mnkr. För 2020 uppgår den egna personalstyrkan till totalt 5 heltidsanställda revisorer. Den egna personalstyrkan kompletteras med köp av externa revisionskonsulter.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås stad.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppdrag är fördelat på två kommunbidrag. Det första avser Kommunstyrelsens förvaltning som redovisas under Stadsledningskansliet. Det andra kommunbidraget avser kommungemensamma verksamheter, som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egen verksamhet men som ändå ansvarsmässigt budgeteras här.

Stadsledningskansliet

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	92 274	76 617	87 773
Kostnader	-214 365	-195 700	-214 373
Nettokostnader	-122 091	-119 083	-126 600
Kommunbidrag	119 563	119 083	126 600
Resultat	-2 528	0	0
Ackumulerat resultat	5 000	5 000	-
Investeringar	-100 311	-84 500	-40 000
Försäljning av mark och fastigheter	260 995	85 000	40 000

Nämndens uppgift

Kommunstyrelsen leder förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomi, och särskilt ägna sig åt målsättnings-, framtids- och uppföljningsfrågor samt strategiskt arbete.

Kommunstyrelsen har ett i kommunallagen särskilt reglerat ansvar för att hålla övriga nämnder under uppsikt, vilket även omfattar de kommunala bolagen samt eventuella kommunalförbund som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen ska även arbeta med intern kontroll.

Uppsiktsplikten är av yttersta betydelse för en god ledning och styrning av Borås Stad.

I Stadsledningskansliets verksamhet ingår att utarbeta gemensamma regler, normer och planer samt att följa upp, utvärdera och utveckla nämndernas verksamheter. Det ingår också att arbeta med kvalitetsfrågor, informera om ny lagstiftning, huvudmannaskapsgränser med mera.

Kommunstyrelsen har även rollen som ”koncernledning” med ansvar för de kommunala bolagens verksamhet.

Ambitionen är att koncentrera och renodla arbetet till större strategiska ledningsfrågor och samtidigt överlåta åt nämnderna att självständigt hantera sina respektive ansvarsområden inom fastställda riktlinjer och ramar. Ledningen ska inriktas mot målstyrning i kombination med utvärdering och analys av nämndernas resultat.

Stadsledningskansliets enheter speglar också dess uppdrag: allmän kommunadministration, ekonomistyrning, personal/förhandling, samhällsplanering, mark- och exploateringsverksamhet, näringslivsfrågor, kvalitet och utveckling, kommunikation/marknadsföring, koncerninköp samt centrum för kunskap och säkerhet.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för 2020 uppgår till 126,6 mnkr. Utöver årlig uppräknings ingår det i kommunbidraget tillförda medel med 1,7 mnkr för justering av arvoden och semesterinlösen, 2,5 mnkr för beslutsstödsystem, 1,8 mnkr för arbete kring digitalisering, 0,7 mnkr för en projektledartjänst inom Koncerninköp samt 0,7 mnkr för en tjänst avseende arbetet med koldioxidbudget. 1,535 mnkr förs över från Kommunstyrelsen till Förskolenämnden och till Grundskolenämnden då bemanningseenheten pedagogik flyttas.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Centrum för kunskap och säkerhet ska samverka med Polisen för att förebygga gängbildning och organiserad brottslighet.

Koncerninköp ska även arbeta med social upphandling, genom att Arbetslivsnämnden ställer personal till förfogande för detta arbete.

Alla anställda i Borås Stad ska ta del av utbildning i HBTQ, och även förtroendevalda bör genomgå sådan utbildning.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås stad.

Stadens internationella arbete, bland annat med kunskapsöverföring inom avfallsområdet, ska prioriteras.

Digitalisering ska även fortsättningsvis vara en prioriterad del i verksamhetsutvecklingen.

Södra torget ska fortsätta vara nav för kollektivtrafiken och byggs om för trafiksäkerhet och tillgänglighet. Ytor som då frigörs kan till exempel användas för att utveckla torgmiljön.

Möjligheten till dubbel markanvisning ska nyttjas.

Trafikverket och staden behöver komma fram till en lösning när det gäller trafikförsörjning av Västra Viared. Arbetet ska intensifieras under 2020.

Arbetet med att införa cirkulära flöden av inventarier i Borås Stad ska drivas vidare. Efter en uppstartsfas 2020 är siktet inställt på att verksamheten blir ordinarie verksamhet från 2021. På central nivå (Stadsledningskansliet) avsätts 700 tkr för att leda projektet. Synergieffekter bör finnas med den hantering av möbler som Arbetslivsnämnden redan bedriver och det är naturligt att nämnden deltar i det fortsatta arbetet.

Kommunstyrelsen tillförs 700 tkr och ska inrätta en tjänst som arbetar med planering och åtgärder utifrån koldioxidbudgeten. Bland ambitionerna finns att komma fram till ett Borås-avtal med kommun, näringsliv, akademi och civilsamhälle och att inleda detta samarbete med ett lokalt ”klimattoppmöte”.

Sedan tidigare är fastslaget att samtliga förvaltningar och bolag vid alla beslut och i allt sitt arbete ska utgå från att målen i Agenda 2030 ska uppfyllas. Ett nav för detta arbete ska upprättas inom Stadsledningskansliet, som bland annat kan stötta förvaltningar och bolag med den kunskap och samordning som kan behövas för att öka ambitionerna i genomförandet.

Kommunstyrelsen ska ta fram en plan för nya industriområden i serviceorterna.

Borås Stad ska arbeta proaktivt för att köpa mark lämplig för bostäder.

Förvaltningen ska arbeta med rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya uppdrag 2020

Kommunstyrelsen ska utreda möjligheten att införa RAM-avtal för vård- och omsorgsboenden samt LSS-boenden. Utredningen ska vara färdig under första halvan av 2020.

Borås Stads mångåriga internationella arbete med kunskapsöverföring inom avfallsområdet bör fortsätta. Under 2020 ska Kommunstyrelsen utreda hur detta arbete ska bedrivas.

Pendlingsparkeringar runt staden och samåkningsparkeringar ska utredas i samarbete med Västtrafik och Trafikverket. Utredningen ska innehålla behovsanalys och genomförandeplan.

Behovet och kostnaden för att även erbjuda fria arbets skor till de grupper som redan har fria arbetskläder ska utredas.

Kommunstyrelsen uppdras att ändra reglerna för Bidrag för lokal utveckling så att även Ortsråden kan söka medel därifrån.

Utbyggnadsstrategier för våra serviceorter med närområde ska tas fram.

Investeringar

Inköp och försäljning av fastigheter

För inköp av fastigheter budgeteras ett belopp på 40 mnr. Samtidigt beräknas fastigheter säljas för 40 mnr och tomter inom exploateringsområden säljas för 83 mnr.

Utbyggnad av industriområden

Utbyggnad av Viared Västra budgeteras till 10 mnr och övriga industriområden budgeteras till 5 mnr.

Utbyggnad av nya bostadsområden

För utbyggnad av nya bostadsområden avsätts under året 5 mnr.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Antal gästnätter i Borås.	216 616	220 714	220 000	221 000	250 000
Sammanfattande omdöme om näringslivsklimatet i Borås Stad. Svar på fråga i Svenskt Näringslivs årliga enkät (skala mellan 1 och 6).		3,46		3,7	4,0
SKL:s öppna jämförelser, företagsklimat - Nöjd Kund Index (NKI)	71		71	76	76
Antal nyproducerade lägenheter av AB Bostäder	0	33	37	118	160
Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 100Mbit/s, %.	82	82	80	80	95
Antal nyproducerade lägenheter av Fristadbostäder, Viskaforshem, Sandhultbostäder och Toarpshus.	0	85	85	37	100
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	7,1	7,6	3	3	3
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	3,2	3,8	0	0	0
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag.			40	43	50

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Bostäder			
Förtätning av stadskärnan, antal nyinflyttade till centrum	27	200	200
Antal nyproducerade bostäder i Borås tätort	250		
Antal nyproducerade bostäder utanför Borås tätort	100		
Sysselsättning			
Sysselsättningsgrad (20-64 år), %	80,1	78	78
Handel och företagande			
Tillgång till mark för företagande m2	250 000	250 000	250 000

Kommunstyrelsen

Kommungemensam verksamhet

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	4	0	0
Kostnader	-116 072	-118 100	-123 050
Nettokostnader	-116 068	-118 100	-123 050
Kommunbidrag	114 000	118 100	123 050
Resultat	-2 068	0	0
Ackumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Under den Kommungemensamma verksamheten samlas de verksamheter som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egna verksamheter, men som ändå ansvarsmässigt budgeteras under Kommunstyrelsen.

De största posterna utgörs av avgiften till Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, och tillköp av kollektivtrafik från Västtrafik. Här ingår även avgifter till Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Sjuhärads Kommunalförbund samt bidrag till Navet och PROTEKO.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för 2019 uppgår till 123,1 mnkr, vilket är en ökning med knappt 5 mnkr jämfört med 2019. Utöver årlig uppräknings ingår det i kommunbidraget tillförda medel med 1 679 tkr för högre avgifter till SÄRF, 592 tkr för tillköp Västtrafik, 285 tkr för ny verksamhet inom SKL (kunskapsstyrning inom socialtjänster), 144 tkr hyresbidrag Proteko samt 116 tkr för STIM och SAMI.

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Bidrag till samarbetsorganisationer, Kommunalförbundet, SKL, Navet			
Nettokostnader tkr	-17 923	-17 700	-18 302
Näringslivsfrämjande åtgärder, PROTEKO			
Nettokostnader tkr	-2 181	-2 030	-2 211
Räddningstjänst			
Nettokostnader tkr	-81 975	-84 270	-87 491
Kommunikationer, Västtrafik AB			
Nettokostnader tkr	-13 877	-14 100	-14 946

Överförmyndarnämnden

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	5 328	5 379	0
Kostnader	-13 995	-12 104	-8 850
Nettokostnader	-8 667	-6 725	-8 850
Kommunbidrag	6 550	6 725	8 850
Resultat	-2 117	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-

Nämndens uppgift

I varje kommun ska det finnas en överförmyndarnämnd eller en överförmyndare. Borås har sedan 2003 en överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgift inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken samt vad som i övrigt gäller för överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt lag eller annan författning.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 8,85 mnkr. För att komma tillräta med ett strukturellt underskott i grunduppdraget har nämnden fått ett extra tillskott i kommunbidraget med 2,0 mnkr.

Nämnden prognostiserar i delårsrapport efter augusti ett underskott på minus 1,9 mnkr för 2019.

Underskottet kan hänföras till kostnader för arvoden till ställföreträdare, det vill säga gode män och förvaltare.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

En utmaning för nämnden är att förbättra rekrytering av ställföreträdare för det ideella åtagande som ett god mans- eller förvaltaruppdrag innebär.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

Nämnden ska arbeta med rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Valnämnden

Ekonomiskt sammandrag

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	2 370	2 700	0
Kostnader	-6 365	-6 725	- 1 000
Nettokostnader	-3 995	-4 025	-1 000
Kommunbidrag	4 150	4 025	1 000
Resultat	155	0	0
Ackumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Valnämnden är på kommunal nivå ansvarig för genomförandet av de allmänna valen till Riksdag, Regionfullmäktige, Kommunfullmäktige och till EU-parlamentet samt för av Riksdagen och Kommunfullmäktige beslutade folkomröstningar. Valnämndens huvudsakliga verksamhet äger av naturliga skäl rum de år det är allmänna val eller EU-val.

Kommunen är indelad i tre valkretsar med tillsammans 83 valdistrikt. Verksamhetens kostnader under valår består till största del av arvoden till valförrättarna i de olika distrikten. Under icke valår begränsas kostnaderna till lön för Valledare, arvoden till Valnämndens ledamöter, lokalhyror för förvaring av material och nödvändiga kompletteringar av valmaterial.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens kommunbidrag sätts till 1.0 mnkr 2020, då inga val kommer att genomföras under året.

Lokalförsörjningsnämnden

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	762 303	809 013	882 085
Kostnader	-812 541	-840 913	-914 435
Nettokostnader	-50 238	-31 900	-32 350
Kommunbidrag	31 450	31 900	32 350
Resultat	-18 788	0	0
Ackumulerat resultat	-41 315	-41 315	-
Nettoinvesteringar	-531 719	-441 020	-285 476

Nämndens uppgift

Lokalförsörjningsnämnden ska med hög kvalitet, en kostnadseffektiv förvaltning och nyproduktion samt med miljöfokus se till att Borås Stad kan erbjuda invånarna sunda och effektiva lokaler och anläggningar med god tillgänglighet.

Nämnden har till huvuduppgift att svara för Borås stads lokal- och anläggningsförsörjning. Undantagna från nämndens ansvar är lokaler och verksamhetsspecifika anläggningar hos bland annat Servicenämnden, Tekniska nämnden samt Fritids- och folkhälsonämnden.

Lokalförsörjningsnämnden ska pröva Borås stads nämnder och styrelser lokal- och anläggningsbehov ur ett kommunövergripande och totalekonomiskt perspektiv.

Ekonomiska förutsättningar

Lokalförsörjningens ram för år 2020 är 32,35 mnkr. Nettoinvesteringar avser beslutade investeringar för 2020 exklusive omdisponeringar från föregående år.

Den största delen av nämndens verksamhet finansieras via internhyressystemet, vilket omarbetades inför budget 2017. Grundprincipen är att internhyrorna ska motsvara kostnader för lokaler över tid. De flesta av verksamhetslokalerna bär en solidarisk schablonhyra per kvadratmeter inom avgränsade lokalgrupper. Dessa lokalgrupper är framtagna utifrån den verksamhet som bedrivs inom lokalerna, samt vilken nämnd som har verksamhetsansvaret. Det utgår även olika hyror beroende på om lokalerna är nya eller inte. En inledande indelning gjordes och baserades på när lokalerna införskaffades. De som införskaffades de senaste fem åren är klassade som "Nya" och

övriga som ”Gamla”. Nedan listas de lokalgrupper som är framtagna samt hyreskostnad per nivå och lokalgrupp för år 2020. Den totala genomsnittshyran för lokalgruppen redovisas i kolumnen ”Totalt”.

Internhyrorna baseras på kapitalkostnader, driftkostnader, fastighetsskötsel och löpande underhåll.

Internhyror per lokalgrupp, kr/m²

	Nya	Gamla	Totalt
Grundskola	1 147	697	922
Förskola	1 882	874	1 378
Gymnasium	1 259	542	901
Äldreomsorg	1 550	1 026	1 288
LSS Daglig verksamhet, m.m.	1 081	847	964
LSS-boenden	1 741	1 251	1 496
Bibliotek	1 764	915	1 340
Fritid	1 381	915	1 148
Kontor	1 205	654	930
Fritidsgårdar	1 764	911	1 338
IFO	1 526	1 269	1 398

Internhyresfastigheter – Inhyrda och ägda

Borås Stads internhyresfastigheter budgeteras till drygt 709,6 mnkr (642,0 mnkr) och med en total yta på 731 294 m² (712 740 m²), vilket ger kostnaden 970 kr/m² (900 kr/m²). I beskrivningen ingår inte hyresgästers boendeytor på de sociala boendena.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Nämnden ska fortsätta förbättringen av lokalförsörjnings- och byggprocessen. Speciellt viktiga är de tidiga skedena i dessa processer. Anspråken i samband med investeringar måste hållas tillbaka och arbetet med tidiga programbeskrivningar måste intensifieras för att undvika fördyringar i byggprojektens sena planeringsskeden. Programmen ska vara så väl underbyggda och analyserade att de kan utgöra realistiska underlag för beslut i Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

Ett övergripande mål är hållbarhet. Här kommer ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i första rummet med en fortsatt energieffektivisering som ett av huvudmålen. Det är med hänsyn till detta viktigt att Lokalförsörjningsnämndens effektiviseringsarbete i lokalbeståndet fortsätter. Förutom arbetet i befintligt fastighetsbestånd så är energieffektivitet ett mål vid om- och nybyggnation. Materialval och yteffektivitet är nyckelfaktorer och bör beskrivas väl i samband med projekteringar.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås stad.

Alla nya förskolor ska byggas med tillagningskök.

Skolgårdar ska ses över och rustas upp så att de inbjuder till aktivitet och rörelse.

Ambitionen för att utveckla Bodavallen, Bodaskolan och omkringliggande område ska fullföljas i samverkan med Fritids- och folkhälsonämnden och Grundskolenämnden.

Nämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya uppdrag 2020

Behovet av renovering och tillgänglighetsanpassning av Kommunfullmäktiges sessionssal ska utredas.

Investeringar

Investeringsbudgeten 2020 är för Lokalförsörjningsnämnden 285,4 mnkr. Investeringarna fördelar sig enligt följande:

	Budget 2020
Gemensamma funktioner	96,2
Fritids- och folkhälsonämnden	16,0
Förskolenämnden	23,2
Grundskolenämnden	101,1
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	13,4
Sociala omsorgsnämnden	35,5
Summa	285,4

De olika investeringsprojekten kommenteras under respektive nämnd med undantag för investeringar i gemensamma funktioner, se nedan.

Brandsäkerhet

Förändrade myndighetskrav medför kostnader för brandsäkerhet. På grund av förändrad redovisning redovisas dessa åtgärder som investering istället för driftskostnader vilket innebär ett nytt objekt fr o m 2020. Kommunstyrelsen avsätter 7,7 mnkr för år 2020.

Energibesparande åtgärder

Lokalförsörjningsnämnden har ett prioriterat mål att sänka energiförbrukningen. För ventilations- och energisparåtgärder samt övrig energieffektivisering avsätter Kommunstyrelsen 8,0 mnkr för år 2020. Oförändrad nivå jämfört med år 2019.

Solenergi

För att nyttja solens energi genom installation av solceller avsätter Kommunstyrelsen 3,0 mnkr för år 2020. Oförändrad nivå jämfört med år 2019.

Tillgänglighetsanpassning

För att öka tillgängligheten till kommunens lokaler för personer med funktionsnedsättning avsätter Kommunstyrelsen 1,0 mnkr för år 2020. Oförändrad nivå jämfört med år 2019.

Hyresgäst Anpassning

I investeringsbudgeten finns avsatt medel för mindre investeringar i fastighetsbeståndet. Anslaget ska användas till akuta och viktiga verksamhetsförändringar under innevarande år. Medlen syftar till att verksamheterna ska fungera bättre genom att möjliggöra flexibilitet vid verksamhetsförändringar. Kommunstyrelsen avsätter 8,0 mnkr för år 2020. Oförändrad nivå jämfört med år 2019. Till Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden finns särskilda investeringsmedel avsatta.

Säkerhetsinvesteringar

För 2020 avsätter Kommunstyrelsen 1,0 mnkr, och medlen syftar till att kunna hantera ej planerade uppkomna behov eller myndighetskrav kopplade till nya eller kompletterande säkerhetslösningar. Oförändrad nivå jämfört med år 2019.

Underhållsinvesteringar

Som en följd av att komponentavskrivning infördes år 2017 flyttades planerat underhåll i driftsbudgeten till investeringsbudgeten. Medlen avsätts för att genomföra uppkomna behov eller myndighetskrav. För år 2020 avsätter Kommunstyrelsen 58,0 mnkr för år 2020, vilket är en ökning med 10,0 mnkr jämfört med 2019 och med särskild hänsyn taget till underhåll av simarenan. Kommunstyrelsen planerar en ökning av grundnivån kommande år.

Miljöanpassningar

För att minska exponeringen av kemikalier som kan skada hälsa och miljö i Borås Stads lokaler avsätter Kommunstyrelsen 1,0 mnkr för år 2020. Oförändrad nivå jämfört med år 2019.

Fiberinstallation egna fastigheter

För att ansluta Borås Stads fastigheter till fibernätet avsätter Kommunstyrelsen 5,0 mnkr för år 2020. Minskning med 2,0 mnkr i jämförelse med år 2019.

Guttasjön

Om- och tillbyggnad för Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund. Investeringen kommer att finansieras av ökade hyresintäkter. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 5,0 mnkr varav 3,5 mnkr för år 2020. Projektet beräknas vara klart 2020.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Total energiproduktion från solenergi, mwh	210	30	220	300	350
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	5,8	6,8	4	3	2
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	0,5	0,8	1	1	1
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag.			40	43	50

Verksamhetsmåt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Ägda fastigheter			
Konsumtionsavgifter, tkr	-81 342	-84 127	-87 274
Felavhjälpande underhåll, tkr	-34 566	-34 033	-35 898
Inhyrda fastigheter			
Antal inhyrda kvadratmeter	229 448	228 229	229 685
Energianvändning			
Total energianvändning för uppvärmning av kommunens fastigheter, kWh/kvadratmeter	93	93	92
Total energiförbrukning i kommunens fastigheter, kWh/kvadratmeter			223

Samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	45 291	49 741	42 861
Kostnader	-66 079	-73 691	-67 311
Nettokostnader	-20 788	-23 950	-24 450
Kommunbidrag	23 400	23 950	24 450
Resultat	2 612	0	0
Ackumulerat resultat	23 284	23 284	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Samhällsbyggnadsnämnden har som huvuduppgift att utöva inflytande över hur kommunens områden planeras och bebyggs. Nämnden är myndighet för plan- och bygglovsärenden samt tillsynsmyndighet för byggnadsverksamheten. Samhällsbyggnadsnämnden ska verka för en långsiktigt god boende-, arbets- och livsmiljö för kommunens invånare samt verka för att Plan- och bygglagens och Miljöbalkens intentioner beträffande hushållande med naturresurser, arkitektonisk kvalitet och estetik i bebyggelse och miljö uppfylls. Nämnden svarar också för kommunens samlade kartproduktion och lantmäteri verksamhet samt den övergripande verksamheten med datorbase- rade geografiska informationssystem. Nämnden arbetar för att ytterligare utreda de urbana stråk- ens möjligheter att sammanfläta stadens olika stadsdelar.

Samhällsbyggnadsnämnden har ett särskilt samarbetsuppdrag avseende samhällsbyggnadsproces- sen. Samarbetsuppdraget syftar till att stärka helhetssynen och få nämnder och styrelser att tydli- gare se sin del i helheten. Samverkan och samarbete ska bidra till ökad måluppfyllelse med ut- gångspunkt i vad som är det bästa för kommuninvånaren. Samarbetsuppdraget är ett sätt att tyd- liggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär. Det övergripande målet för samarbetsuppdraget har varit att skapa en gemensam målbild kopplat till samhällsbyggnadspro- cessen med ett strategiskt fokus i ett 5 till 10-årsperspektiv.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Samhällsbyggnadsnämnden budgeteras till 24,45 mnkr. Inom tilldelad budget har nämnden en viktig uppgift att förbereda för en god infrastruktur, skapa förutsättningar för en industriell utbyggnad, kommunal service samt en attraktiv boendemiljö. Det är också avgörande att Samhällsbyggnadsnämnden prioriterar resurserna så att man ligger långt framme i detaljplaneprocessen och är beredd på snabba insatser inom sitt område. Ny teknik och ett professionellt arbetssätt ska medverka till att ta fram underlag för etablering och tillväxt i Borås.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Nämnden har ett fokus på en effektiv och rättssäker detaljplaneprocess för att få fram planer för närmare 1 000 bostäder samt planer för kommunal service. Arbetet ska stödja en blandad bebyggelse.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

Spontanidrottsytor ska särskilt beaktas vid stadsplaneringen.

Nämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya uppdrag 2020

Konkretisera förslag på att förverkliga det som i översiktsplanen kallas det *Grön-blå stråket* (parken genom staden) som ingår i den beslutade utbyggnadsstrategin. Förslagen ska redovisas till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel av ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast 8 veckor efter ansökan, %.	98	99	100	98	100
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	5,2	5,6	5,5	5,0	5,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	1,3	1,8	2	1,5	1
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag			40	43	50

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Bygglov			
Bygglov, förhandsbesked	834	900	900
Detaljplanering			
Plan med standardförfarande antas/godkänns	12	18	18
Geodata			
Mätningssuppdrag	152	30	150
Uppbyggnad kartdatabasen (antal ha)	37 000	91 000	23 000
Lantmäteri			
Avslutade förrättningar (fastighetsbildning)	165	130	140
Ärendebalans 31/12 resp år	102	85	85
Bostäder			
Antal nya bostäder i detaljplan i stadskärnan	160		100
Antal nya bostäder i detaljplan utanför stadskärnan	187		850

Servicenämnden

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	617 342	711 526	741 718
Kostnader	-611 372	-704 526	-734 718
Nettokostnader	5 970	7 000	7 000
Kommunbidrag	0	0	0
Resultat	5 970	7 000	7 000
Akkumulerat resultat	34 988	34 988	-
Nettoinvesteringar	-22 418	-35 193	-52 000

Nämndens uppgift

Servicenämnden har till uppgift att erbjuda och utföra tjänster till kommunala nämnder och bolag med flera. Genom att samla de kommunaltekniska resurserna finns förutsättningar för en effektiv och rationell produktion. Verksamheten ska kontinuerligt anpassas till den volym och kvalitet som beställs. Servicenämnden tillhandahåller idag följande tjänster:

- Tryckeriservice och kopieringstjänster
- Entreprenad, parkverksamhet och idrottsanläggningskötsel
- Bygg- och fastighetsservice
- Fordonsuthyrning
- Verkstadsservice, förrådshållning och uthyrning
- IT-service
- Redovisningsservice
- Växel och reception
- Löneservice

Ekonomiska förutsättningar

Servicenämndens verksamhet budgeteras med ett resultatkrav på 7,0 mnkr för 2020. Servicenämnden är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag. Detta ställer krav på att inte automatiskt kostnadskompensera priserna till kunderna. Verksamheten måste löpande rationaliseras för att möta utvecklingen. Kommunstyrelsen förutsätter att Servicenämnden bidrar till att uppfylla de effektivitets- och rationaliseringskrav som

ställs på de tekniska verksamheter som är nämndens huvudbeställare och övriga nämnder/förvaltningar när det gäller de administrativa tjänsterna.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås stad.

Nämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya uppdrag 2020

Servicekommittén får i uppdrag att köpa in och driva ett kemikaliehanteringssystem som ska stå till kommunkoncernens förfogande och bekostas av respektive förvaltning/bolag.

Investeringar

Fordon och maskiner

Servicekommittén håller genom sin fordonsenhet samtliga förvaltningar och en del bolag med fordon och maskiner. För utbyte av fordon och maskiner budgeteras för 15,0 mnkr. Vid nyinköp ska miljöfordon, där så är möjligt, upphandlas. Nivån är att betrakta som ett förslagsanslag. Finns absoluta behov kan anslaget överskridas ett enskilt år.

Kopiatorer/utskriftsenheter

Tryckeriet ansvarar för merparten av kommunens kopiatorer och utskriftsenheter. Maskinerna köps in och hyrs ut genom internhyresavtal till de beställande förvaltningarna och behovet har ökat de senaste åren. För 2020 avsätts 4,0 mnkr till Servicekommitténs förfogande.

Kommunikationsutrustning IT

Den centrala tekniska infrastrukturen består främst av servrar och kommunikationsutrustning som har en livslängd på cirka 5 år. Till nämndens förfogande avsätts 3,0 mnkr årligen till förnyelse och utbyte av denna utrustning.

Pantängen ombyggnation

Ny- och ombyggnation ska ske på fastigheten Pantängen. Investeringen resulterar i bland annat en utökning av antalet kontorsplatser och förbättrad användning av befintliga lokaler. Övriga delar omfattar ombyggnation av befintlig yta både inomhus och utomhus samt översyn/utbyte och utbyggnad av belysning, ventilation, laddstationer och solcellsenergi. Dessa övriga investeringar är

angelägna ur arbetsmiljösynpunkt och även viktiga för en fortsatt utveckling av verksamheten oberoende av nybyggnationen. För ovan nämnda investeringar avsätts totalt 59,9 mnkr varav 30 mnkr beräknas upparbetas under 2020. Servicenämnden beviljas samtidigt ett projekteringsuppdrag för utbyggnaden på Pantängen.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel närproducerade livsmedel, %.			20	25	30
Andel ekologiska livsmedel, %.	29,2	31,8	50	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	4,6	4,5	4,5	4,5	4
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	13	14,1	10	10	7
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag.			40	43	50

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Övergripande Servicekontoret			
Extern fakturering, tkr	28 885	20 000	12 000
Dataservice			
Lösningsgrad i första kontakten, %	86	85	86
Personal- och kontorsservice			
Andel besvarade samtal lönesupport, %	94	85	87
Entreprenad			
Erhållna anbud, tkr	124 965	97 000	120 000
Fordon och verkstad			
Antal anmälda skador på fordon	592	550	580

Tekniska nämnden

Väghållning, skog, parker m m

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	130 080	92 607	82 907
Kostnader	-277 304	-239 352	-235 557
Nettokostnader	-147 224	-146 745	-152 650
Kommunbidrag	142 654	146 745	152 650
Resultat	-4 570	0	0
Akkumulerat resultat	21 608	21 608	-
Nettoinvesteringar	-59 415	-93 550	-128 915

Nämndens uppgift

Tekniska nämndens huvuduppgifter är att handlägga alla frågor rörande kommunens:

- Gator, vägar, broar och parker i den mån det inte ankommer på annan, samt iordningsställd allmän platsmark inom detaljplanlagt område, samt oexploaterad mark där kommunen är markägare (anläggning, drift, underhåll, renhållning, utformning och utsmyckning samt ianspråktagande).
- Förvaltning av kommunens innehav av skog samt frågor om jakt och fiske.

Vidare åligger det Tekniska nämnden att handlägga alla frågor rörande:

- Parkering på allmän plats enligt 1 § Allmänna ordningsstadgan, parkeringsövervakning, bekvämlighetsinrättningar, trafikplanering som på detaljnivå är kopplat till utförandeåtgärder, framtagande av trafiknätsanalyser och planer för gång- och cykelvägar (GC-planer), ansvar för genomförandet av åtgärder som syftar till beteendeförändringar s.k. Mobility Management, upplåtelse av allmän platsmark, flaggning och dekorerings av allmänna platser samt drift av flygfält.
- Skadestandsärenden, dispenser och tillstånd erforderliga för Tekniska nämndens verksamhet.
- Belysning av allmän plats, gator, vägar, torg och parker.
- Kommunens underhåll av och bidrag till enskilda vägar samt frågor rörande vägsamfälligheter och liknande sammanslutningar.
- Beredning av avgifter för gatukostnad.

- I samråd med Kommunstyrelsen företräda kommunen i väg- och trafikfrågor i förhållande till Trafikverket och Länsstyrelsen.
- I den mån nämndens verksamhet berörs avge förslag och yttrande i ärenden rörande kommunens planläggning och fastighetsbildning.
- Skötsel av Borås Stads naturreservat.
- Främjande av friluftsverksamheten i kommunen och tillgodose allmänhetens behov av rekreationsområden och möjlighet till friluftsliv.
- Kalkning av sjöar och våtmarker.
- Ansvar och arbetsuppgifter för anvisade anställda inom Tekniska nämndens verksamhet.
- Skötsel av Borås Stads lekplatser.
- Inom nämndens ansvarsområde se till att framställan och rekvisitioner görs för att erhålla stats- och andra bidrag samt på Borås Stads vägnar ta emot beviljade bidrag.
- Underhåll och rensning av vattendrag.
- Tekniska nämnden fullgör också kommunens trafikuppgifter enligt lagen om nämnder för vissa trafikfrågor.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 152,6 mnkr för 2020. Kommunbidraget har höjts med 1,0 mnkr för ökade skötselytor samt försköning av staden och dess ytterområden inom nämndens hela verksamhetsområde. Därtill tillförs 1,0 mnkr för att höja ambitionsnivån inom renhållning och klotter samt återplantering av träd.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Cykelinfrastrukturen ska uppgraderas och byggande av sammanhängande stråk prioriteras. Cykel ska ses som ett eget trafikslag, och det är viktigt att överallt där så är möjligt separera gång- och cykeltrafikanter. Denna inriktning ska också inarbetas i framtida styrdokument som rör gång- och cykeltrafik.

Vid förändringar av trafik i centrum är det viktigt att ta hänsyn till tillgänglighet för olika trafikslag.

Pendlingsparkeringar ska byggas på strategiska platser.

Södra torget ska fortsätta vara nav för kollektivtrafiken men ska byggas om för trafiksäkerhet och tillgänglighet. När torget görs om kommer ytor att frigöras från busstrafik och dessa kan användas för en utvecklad torgmiljö.

Det långsiktiga målet är att alla lekplatser som nämnden ansvarar för ska vara tillgänglighetsanpassade.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås stad.

Spontanidrottsytor ska särskilt beaktas vid stadsplaneringen.

Nämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya uppdrag 2020

Borås Stad ska inte upplåta utrymme för sexistisk reklam, och när nya avtal med reklamföretag tecknas ska utrymme heller inte upplåtas för spelreklam.

Tekniska nämnden ska utreda möjligheten att göra ytterligare gångfartsområden.

Investeringar

Beläggningsunderhåll

Förändrad redovisningsmetod för beläggningsunderhåll innebär att beläggningsunderhållet betraktas som investering och skrivs av under en längre period i stället för att som tidigare kostnadsförs direkt som driftkostnad. För 2020 avsätts 8,5 mnkr i investeringsbudgeten. Kvar på driften finns 1,6 mnkr för reparationer och akut asfaltunderhåll vilket innebär en total nivå för beläggningsunderhållet på 10,1 mnkr. Tillkommer gör externa medel för återställning av mark efter fiberdragningar.

Attraktiv stad

För den fortsatta förnyelsen av stadskärnan finns ett behov av att hitta en samsyn bland de aktörer som finns inom centrum, samt att upprätta ett program för den fortsatta utvecklingen av stadscentrum. Upprustningen av centrumkärnan är uppskattad. Genom ett gott samarbete med fastighetsägarna åstadkommes stora förändringar på kort tid. Inför Borås stads 400-års jubileum

genomförs en extra satsning med målsättningen att iordningsställa kvarteret Eko10 bakom gamla ”Postenhuset” och Hallbergsplatsen. Inom de närmaste åren finns också ett upprustningsbehov för Västerbrogatan och Torggatan. För projekten avsätts normalt årligen 3,0 mnkr. För åren 2020 och 2021 förstärks budgeten med 5,0 mnkr per år.

Diverse mindre gatu- och broarbeten

Projektet avser ombyggnads- och nyanläggningsarbeten för gator och broar som ur investerings-synpunkt är av mindre omfattning. Genom att årligen avsätta en summa kan administrativa tids- och kostnadsbesparingar erhållas genom att undvika ett förfarande där Kommunfullmäktige- eller Kommunstyrelsebeslut ska inväntas för varje enskilt projekt. Anslaget för 2020 är 11,0 mnkr och innefattar reovering av Varbergsbron 5,5 mnkr. Om en enskild insats ett år gör att anslaget överskrids så avräknas detta från nästa års volym.

Program för tillgänglighet

Programmets intentioner preciseras i en handlingsplan som pekar ut Tekniska nämndens roll att identifiera återstående hinder i den fysiska miljön samt i samråd med företrädare för handikapp-organisationerna prioritera i vilken ordning dessa ska avhjälpas utifrån. För projekten avsätts 1,0 mnkr årligen.

Gång- och cykelvägar

Utbyggnad av gång- och cykelvägar syftar i första hand till att skapa trafiksäkra förbindelser för de oskyddade trafikanterna. Strävan är att få genomgående GC-stråk av hög standard, och nätets nav – ihopbindande av cykelstråk genom centrum – måste prioriteras högt. Föreslagna åtgärder innebär att framkomlighet och säkerhet för cyklister kommer att öka utmed de ombyggda sträckorna. Utbyggnaden innebär också förutsättningar för att fler ska välja cykeln som transportmedel. Anslaget för 2020 är 15,0 mnkr vilket även innefattar upprustning/reinvestering av befintliga gång- och cykelvägar. Även gång- och cykelvägar där Trafikverket är väghållare kan bli aktuella. Kommunen är beredd att bidra till finansieringen om detta är angeläget och innebär en tidsmässig tidigareläggning.

Reinvestering av gatubelysning

I avvaktan på att en överenskommelse träffas mellan Sveriges kommuner och landsting och Trafikverket om verkets övertagande av kommunal belysning på statliga vägar erfordras viss reinvestering. Investeringsutrymmet avser reinvestering i större anläggningar som vid röt- eller rostska-

debesiktning har visat sig vara till stor del utdömda för fortsatt drift. Även utbyte av belysningskablar i centrala staden omfattas av investeringsutrymmet. För 2020 avsätts 1,0 mnkr. Medel från fiberdragande aktörer kan användas till kabelutbyte om det är orsakat av fibergrävningarna.

Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning

Utvecklingen går fort både vad det gäller energieffektivitet och teknik. Dimring nattetid är idag standard och närvarostyrning som tillval börjar bli vanligt. Detta understryker ytterligare behovet av att successivt byta ut gammal belysning. Delar av belysningsanläggningen kommer kontinuerligt att bestå av senaste tekniken och vi kan vara med att driva utvecklingen av energieffektiv och driftsäker belysning framåt. För 2020 avsätts 4,0 mnkr.

Utbyggnad av kabelskåp - Gatubelysning

När gatubelysningen en gång i tiden anlades var det nätbolagen som byggde och sedan ägde den. Belysningen (belysningsnätet) kopplades då in direkt i nätbolagens transformatorstationer. Energiförbrukningen räknas ut teoretiskt utifrån installerad effekt och antal brinntimmar, s.k. ackordsbelysning. Att mäta gatubelysningen innebär att vi kan tillgodoräkna oss de ekonomiska besparingar som görs vid ett utbyte till LED-armaturer. LED-belysning är generellt inställda att effektsänkas nattetid vilket inte tas hänsyn till vid beräkning. Att mäta gatubelysningen skulle innebära att vi får en bättre koll på belysningsanläggningen, vi kan se var det finns stora förluster och på så vis reinvestera i nätet där det behövs. För 2020 avsätts 2,0 mnkr för ändamålet.

Kollektivtrafik (stadstrafiken)

I takt med att förbättringar görs för kollektivtrafiken krävs infrastrukturåtgärder i form av investeringar, initiativet kommer oftast från Västtrafik. Åtgärder på Södra Torget, införande av signalprioritet för kollektivtrafik vid resecentrum samt ytterligare hållplatsåtgärder finns upptagna inom projektet. Målet är att få en snabbare, mer tillgänglig kollektivtrafik vilket ger möjlighet till ökat resande. För åtgärderna avsätts ytterligare 5,0 mnkr under 2020.

Borås flygplats

Borås flygplatsförening har tagit fram en framtidsplan för Borås flygplats. Under de nästkommande två åren kommer stationsplattorna och de äldsta taxibanorna, med en sammanlagd yta av ca 10 000 m², som nu passerat sin teknisk/ekonomiska livslängd efter 25 år förses med nytt slitlager, och större markåtgärder utförs på sättningar i dräneringsdiken och på delar av det 40 000 m² stora grässtråket. Inom detta konto avsätts 0,5 mnkr årligen.

Upprustning av centrummiljöer

Ursprungligen var investeringsmedlen avsedda för upprustningsåtgärder i tätorterna utanför centralorten. Senare utökades möjligheten att även använda medel till åtgärder i stadsdelcentra i centralorten. Insatser görs inom allmän platsmark. Planer med kostnadsberäkningar utarbetas för genomförande av miljöförbättrande åtgärder i tätorterna och stadsdelscentra. Genomförandet kommer att ske under flera år. För genomförande av åtgärder inom projektet avsätts 2,0 mnkr under 2020.

Ny Nybro och gångstråk Resecentrum-Kongresshus/Högskola

Den befintliga Nybron över Viskan har fel riktning med hänsyn till att cityringen och korsningen med Västerlånggatan är otydlig till sin funktion. Genom att bygga en ny bro kan bron riktning mot Yxhammarsgatan förbättra framkomligheten på Cityringen vilket också ger bättre förutsättningar för kollektivtrafiken att trafikera den mest robusta leden i city. För projektet har tidigare beviljats 9,0 mnkr för gångstråket Resecentrum – Borås Kongress/Högskolan och nu ges klartecken att genomföra byggnationen av Nybron. Totalt beräknad utgift för bron är 35 mnkr vilket avsätts under 2020.

Grönområdesplanen

Projektet avser genomförande av de åtgärder som omfattas av grönområdesplanen för Borås Stad. De åtgärder som föreslås i planen avser bland annat att förstärka grönområden till mer sammanhängande stråk samt att tillskapa nya områden ingående i grönstrukturen inom Borås stad. För 2020 avsätts 1,0 mnkr.

Lekplatser

Tekniska nämnden förvaltar 162 lekplatser inom kommunen. En del av lekplatserna är slitna och uppfyller inte längre säkerhetskraven. För säkerheten på lekplatser gäller idag särskilda normer. Lekplatserna ska besiktigas en gång om året och ska dessutom ha kontinuerlig tillsyn. De lekplatser som inte klarar kraven måste, om reovering inte sker, rivas. För upprustning och reovering av lekplatser avsätts 5,0 mnkr under 2020. Nivå innebär att ca 10 stycken lekplatser kan reoveras.

Trygghetsåtgärder och diverse mindre parkinvesteringar

Åtgärder inom parkverksamheten som nämnden förfogar över kan bland annat avse utbyte av träd, upprustning av trappor och reovering av parkvägar. För ändamålet avsätts årligen 3,0 mnkr vilket även omfattar trygghetsåtgärder, belysning och grönstruktur.

Aktivitets- och kulturpark i Fristad

En aktivitetspark med placering i Fristad Hedsparken, mellan Industrivägen och järnvägen. Projektet innebär att en sedan länge planerad trafiksäker lösning för passage över järnvägen i Fristad kommer till utförande. Det skapar en central mötesplats i Fristad i anslutning till centrum. Aktivitetsparken kommer genom möten mellan generationer att bli en trygg plats för aktiviteter och samvaro. Projektet budgeteras netto till 6,0 mnkr för Borås Stad varav 3,0 mnkr avsätts under 2020.

Kronängsparken blir Borås Jubileumspark till 400-årsfirandet

Genom stadsdelarna Getängen, Norrby, Centrum, Göta och Gässlösa, ända ned till Osdal i söder, finns planer på ett Grönblått stråk. Som en första etapp i detta stråk byggs Kronängsparken om inför kommunens jubileum 2021. Totalt avsätts 18,0 mnkr för projektet varav 10,5 mnkr under 2020.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	8,4	7,7	7,5	7	7
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	7,7	6,4	5	5	5
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag			40	43	50

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Väghållning			
Kostnad kr per invånare och dag	1:76	1:51	1:52
Huvudgator, km	76	76	76
Kostnad kr per m ²	52:10	41:28	46:41
-därav vinterväghållning	25:91	21:84	21:84
Lokalgator, km	241	252	252
Kostnad kr per m ²	16:34	16:95	15:20
-därav vinterväghållning	5:66	5:35	5:36
Vägföreningsvägar, km	168	168	168
Övrigt underhåll kr per m ²	5:33	5:35	5:99
Km enskilda vägar med statligt och kommunalt bidrag	442	460	460

Verksamhetsmätt

	Bokslut	Budget	Budget
	2018	2019	2020
Beläggingsunderhåll m ²	211 244	82 000	181 000
belagd yta %	6,5	2,5	5,5
kostnad kr per m ²	105	104	105
Trafikbelysning			
antal lampor	19 175	19 200	19 200
energiförbrukning MWh	7 371	7 250	7 200
Antal P-tillstånd för funktionshindrade	583	600	600
Utfärdade nyttokort	83	75	75
Boendeparkering, antal tillstånd	680	650	700
Parkverksamhet			
Planterade ytor total m ²	65 683	65 700	65 800
-därav perenner m ²	3 300	3 300	4 900
Kulturparker m ²	1 541 000	1 541 000	1 575 000
kr/m ²	8:39	7:61	8:06
Naturparker m ²	8 532 000	8 531 000	8 612 000
Kr/m ²	0:19	0:20	0:20
Total parkareal ha	1 007	1 007	1 019
kr per m ²	2:40	2:51	2:63
Parkkostnad kr per invånare	217	228	238
Parkyta m ² per invånare	89,8	90,7	90,8
Lekplatser antal	162	163	162
Skogsverksamhet			
Produktiv skogsmark, ha	9 500	9 500	9 500
- avsatt till naturvård, ha	2 500	2 500	2 500
- avsatt till naturreservat, ha	1 000	950	950
Avverkning totalt m ³ fub	30 950	38 500	38 500
Flisad volym m ³ s	9 300	10 000	10 000
Arbetsmarknadsåtgärder			
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärder	56	65	65
Antal dagsverken	10 320	12 385	11 885

Tekniska nämnden

Persontransporter

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	14 081	12 580	14 664
Kostnader	-86 071	-81 380	-90 864
Nettokostnader	-71 990	-68 800	-76 200
Kommunbidrag	66 550	68 800	76 200
Resultat	-5 440	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Verksamheten Persontransporter har följande ansvarsområden:

- Färdtjänst
- Transporter till och från daglig verksamhet som ingår i färdtjänsten
- Särskoleskjutsar i egen regi
- Planering av skolskjutsresor för hela Borås Stad
- Beställningscentral för färdtjänstresor
- Trafiksäkerhetsfrågor kring transporter
- Upphandling av persontransporter
- Bilpool för kommunanställda

Ekonomiska förutsättningar

Nettokostnaderna budgeteras till 76,2 mnkr för 2020 vilket ger ett ökat kostnadsutrymme med hela 10,8 % jämfört med budget 2019. Kommunbidraget till Persontransporter föreslås öka med 5,0 mnkr utöver tidigare beslutade ramar.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Färdtjänst är kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning och ska ha en hög tillgänglighet och service. Beställningscentralen ska tillgodose behoven genom att ha öppet stora delar av dygnet. Tillgången på fordon ska vara anpassad till efterfrågan under dagen. Egenavgiften ska normalt motsvara den som tas ut i den ordinarie kollektivtrafiken. Vid resa utanför kommunen ansöker man om Riksfärdtjänst. Vid val av färdalternativ ska alltid det mest kostnadseffektiva färd sättet användas. Det är krav på att miljöfordon ska användas för färdtjänsttransporter med personbil. För att underlätta för färdtjänstkunderna erbjuds möjligheten att själv boka sin resa via internet.

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Färdtjänst			
Antal tillstånd			
- totalt	4 606	4 500	4 600
- kvinnor	3 068	3 000	3 100
- män	1 538	1 500	1 500
Antal tillstånd/1 000 invånare			
- Borås	42	41	41
- Västra Götaland	32		
- Riket	31		
Antal tillstånd under 65 år	975	950	950
Antal resor	335 094	335 000	360 000
Kostnad per resa, kr	184	180	167
Särskoleskjutsar			
Antal fordon	12	12	12
- därav fordon med alkolås	12	12	12
Bilpool			
Antal fordon	42	42	56

Miljö- och konsumentnämnden

Ekonomiskt sammandrag			tkr
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	17 939	23 165	23 815
Kostnader	-43 216	-49 040	-50 363
Nettokostnader	-25 276	-25 875	-27 400
Kommunbidrag	22 800	25 875	27 400
Resultat	-2 476	0	0
Akkumulerat resultat	-594	-594	-
Nettoinvesteringar	-	-2 000	-

Nämndens uppgift

Miljö- och konsumentnämnden har en central roll i arbetet med att nå stadens miljömål och en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Nämndens uppgift är att som lokal tillsynsmyndighet kontrollera att miljölagstiftningen efterlevs. Tillsynsansvaret omfattar miljöbalken med delområdena:

- Miljöfarliga verksamheter och hälsoskydd
- Förorenade områden
- Täkter och jordbruk
- Kemiska produkter
- Avfall och producentansvar
- Livsmedels-, smittskydds-, tobaks- och strålskyddslagstiftningarna

I nämndens ansvarsområde ingår vidare ansvaret för tillstånd och tillsyn inom alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Nämnden arbetar med naturvårdsfrågor samt att samla in och ställa samman fakta om miljösituationen i staden. Ytterligare uppgifter är att medverka i samhällsplaneringen och att genom information och rådgivning verka för ökad kunskap och engagemang för miljöfrågorna hos såväl företag och organisationer som enskilda boråsare. Nämnden ska medverka i klimatarbetet, såväl när det gäller koldioxidbudget som klimatanpassning och framtagande av energi- och klimatplan.

Nämnden har även ansvaret för konsumentvägledning, ekonomisk rådgivning och energi- och bostadsinformation.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till Miljö- och konsumentnämnden budgeteras till 27,4 mnkr. I kommunbidraget finns en förstärkning med 1,0 mnkr avseende miljöutredare för klimatanpassning och för förorenade områden.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Taxorna inom nämndens ansvarsområde ska så långt som möjligt utformas så att kunderna betalar vad tjänsten kostar.

Borås Stads konsumentvägledning ska även arbeta med rådgivning om hållbar konsumtion.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås stad.

Nämnden ska arbeta med rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya uppdrag 2020

Miljö- och konsumentnämnden ska utreda hur förvaltningen kan effektivisera tillsynsverksamheten enligt alkohollagen.

Borås Stads Riktlinjer för resor ska vid den kommande revideringen utformas så att resor med flyg minimeras.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,1	5,8	4,5	5,5	5,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	0,4	0,5	0	0,5	0,5
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag.			40	43	50

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Livsmedelskontroll			
Antal livsmedelsverksamheter	790	790	800

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Antal inspektioner	763	800	800
Antal revisioner	66	100	100
Antal delegationsbeslut	278	200	260
Klagomål	70	60	70
Registrering	105	100	100
Miljötillsyn			
Antal delegationsbeslut	607	700	700
Antal inspektioner och personliga möten miljötillsyn	271	200	250
Antal inspektioner och personliga möten enskilda avlopp	209	200	200
Antal inspektioner och personliga möten hälsoskydd	254	200	250
Antal kundkontakter miljötillsyn	4973	5 000	5 000
Antal kundkontakter enskilda avlopp	2 475	2 500	2 500
Antal kundkontakter hälsoskydd	2 368	2 000	2 000
Konsumenträttslig rådgivning			
Konsumentkontakter	3 131		
Informationsaktiviteter.	99		
Rådgivningsärenden		1 200	1 200
Föreläsningar och infotillfällen		50	50
Energi- och klimatrådgivning			
Rådgivningsärenden	77	300	300
Evenemang			10
Miljöstrategisk verksamhet			
Naturvårds- och hållbarhetsprojekt			5
Antal deltagande timmar stadens planering			6 000
Strandskyddsärenden			40
Deltagare i miljöutbildning			600
Budget- och skuldrådgivning			
Klientkontakter	2 143	3 000	
Förhandlingsärenden	463	490	500
Informationsaktiviteter	49	50	50

Fritids- och folkhälsonämnden

Fritids- och folkhälsonämndens verksamheter är indelade i två ekonomiska ramar: fritid- och folkhälsa samt föreningsbidrag.

Fritid- och folkhälsa

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	57 061	62 119	61 584
Kostnader	-261 427	-271 429	-276 884
Nettokostnader	-204 366	-209 310	-215 300
Kommunbidrag	194 650	209 310	215 300
Resultat	-9 716	0	0
Ackumulerat resultat	343	343	-
Nettoinvesteringar	-31 834	-20 700	-14 730

Nämndens uppgift

Fritids- och folkhälsonämnden har till huvuduppgift att ansvara för kommunens övergripande folkhälsoarbete samt att främja fritidsverksamheten i kommunen och tillgodose allmänhetens och organisationers behov av anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet.

Nämnden har också speciella arbetsuppgifter, såsom:

- att utifrån fastställda mål arbeta med att kartlägga, rapportera, följa upp och föreslå åtgärder som främjar en jämlik, jämställd och god hälsa.
- att handha det operativa ansvaret för lokalt inflytande, demokratifrågor och mötesplatser, inklusive Träffpunkt Simonsland.
- att ansvara för kommunens engagemang i folkhälsofrågor och ta initiativ till fortsatt utveckling av folkhälsoarbetet.
- att ansvara för fritidsgårdsverksamheten i kommunen inklusive badresor på sommaren, samt ansvara för kommunens koloniverksamhet.
- att samarbeta med i kommunen verksamma föreningar och organisationer inom nämndens område och stimulera det arbete som de bedriver.
- att ansvara för kommunens engagemang i idrottsevenemang och för upplåtelse av kommunens anläggningar och lokaler för idrott och fritidsverksamhet.

- att i den mån Kommunfullmäktige inte beslutat att ansvaret ska ligga på annan nämnd, svara för kommunens samlade bidragsgivning till föreningar och föreningsgårdar enligt gällande regler och att pröva framställningar om lån till föreningsanläggningar.

- att avge yttranden i anledning av remisser från Lotteriinspektionen.

- att ansvara för föreningsstöd till sociala föreningar, samt att ansvara för utdelning ur social donationsfond Borås Samfond III.

Fritids- och folkhälsönämnden har ett särskilt ansvar för samarbetsuppdraget avseende lokalt inflytande, demokratifrågor och mötesplatser.

Ekonomiska förutsättningar

Nettokostnaderna budgeteras till 215,3 mnkr. Kommunbidraget höjs tillfälligt med 5,0 mnkr för att genomföra SM-veckan vinter 2021 i Borås. Kommunbidraget har också höjts med 0,4 mnkr för stöd till de fyra ortsråden då extern finansiering försvinner. Kommunbidraget har höjts med 0,8 mnkr och flyttats från Kulturnämnden avseende fördelning av hyreskostnader inom ”Mötesplats Hässlehus”. I samband med beslutet om ekonomiska ramar i våras fick Fritids- och folkhälsönämnden 0,6 mnkr för ökad målgruppsefterfrågan enligt volymberäkning på fritidsgårdarna.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

Nämnden ska göra sin del i att garantera att elever, som har gått ut med fullständiga godkända betyg inom barn- och omsorgsprogrammet eller diplom inom vård- och omsorgsprogrammet, får provanställning.

Arbetet mot sexuella trakasserier och övergrepp ska ingå i Borås Stads arbete med Säker och trygg förening.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Fritids- och folkhälsönämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Ambitionen för att utveckla Bodavallen, Bodaskolan och omkringliggande område ska fullföljas i samverkan med Lokalförsörjningsnämnden och Grundscolenämnden.

Utvecklingsarbetet inom "Kraftsamling Sjöbo" som syftar till att lyfta området går vidare. De samverkande parterna skall ta fram ett ekonomiskt realistiskt förslag till en omvandling av torgmiljön samt tillskapa en mötesplats, där alla goda krafter kan samverka.

Ortsråden ska fortsätta utvecklas.

Nämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya uppdrag 2020

En ny mötesplats i stadsdelen Göta ska utredas.

Förstudie ska genomföras när det gäller lokalisering av ny ishall och möjlighet till alternativ driftsform prövas.

Investeringar

Konstgräsplaner

Fritids- och folkhälsonämnden kommer under 2020 att prioritera arbetet med färdigställande av miljöförbättrande åtgärder på planer som snöröjes. Inget utbyte av plan 2020, däremot byte 2021 samt 2022. För ändamålet avsätts 0,6 mnkr.

Aktivitetsplatser

Avser utveckling av näridrottsplatser och utebad i enlighet med utredningen "Näridrottsplatser och badplatser i Borås Stad". För 2020 avsätts sammanlagt 2,5 mnkr inom detta konto.

Badplatser och utebad

År 2018 fattade nämnden beslut om en långsiktig plan för utvecklingen av de kommunala badplatserna. Fokus ligger främst på att utveckla och tillgänglighetsanpassa befintliga badplatser. Under 2020 planeras utbyte av bryggor vid Sjömarkens badplats. Inför 2021 planeras en satsning på Almenäs med en ny tillgänglighetsanpassad badpir och promenadslinga samt en cykelbana ända fram till badplatsen. För 2020 avsätts sammanlagt 0,4 mnkr inom detta konto.

Diverse mindre inventarier och utrustning

Avser behov av inventarier och utrustning till anläggningarna såsom gräsklippare, bevattningsutrustning och badbryggor. Inom detta konto avsätts årligen 1,5 mnkr.

Spår och leder

Nämnden fortsätter att utveckla möjligheterna till friluftsliv och aktivitet i Borås, främst med fokus på områden där det i dagsläget inte finns spår och leder. Några av de projekt som kommer att genomföras under 2020 är bl.a. en satsning på belysning vid Gässlöspåret anknäytning Blå Stjärnan, förbättring av Kransmossens motionsspår samt nya mountainbike-leder vid Hedvigsborgsområdet. I övrigt följer det den upprättade planen för spår och leder. För 2020 avsätts sammanlagt 0,53 mnkr.

Evenemangsstaden Borås

Avser en årligen återkommande satsning på orienteringskartor till de åtta orienteringsklubbarna i Borås. Skogen är orienterarnas idrottsanläggning och då ställer det krav på uppdaterade och ändamålsenliga kartor för att de ska kunna bedriva en meningsfull verksamhet. Inom detta konto avsätts 1,0 mnkr under 2020.

Ryavallen

Avser färdigställande av tätskikt på läktaren samt tak över pressläktaren. För projektet avsätts 1,0 mnkr.

Boda aktivitetspark

Arbetet med att färdigställa Boda Aktivitetspark fortsätter. Under 2020 fortsätter satsningen, i enlighet med visionen, med att skapa en aktivitetsyta i anslutning till skolan. Nästa steg är att fullfölja och anpassa de övriga ytorna med bland annat dansyta, pulkabacke, motionsspår, utegym och tydliga entréer till området. Nämnden har fått ett bidrag från Boverket på 2,9 mnkr till satsningarna. Till isbanan behöver anläggningen kompletteras med bättre belysning. För fortsatt utveckling av området avsätts 2,0 mnkr under 2020.

Borås skidstadion

Förberedelser för SM-veckan vinter 2021. Ett samarrangemang mellan Riksidrottsförbundet, Sveriges Television samt Borås Stad. Ett antal åtgärder på skidstadion, med bland annat en ny bro på vägen mellan Hybergsvägen och Ymergården samt anpassning av vissa skidspår för konstsnö. Investeringarna förstärker anläggningens nyttjandegrad efter arrangemanget. Ett avtal kommer att

upprättas med Riksidrottsförbundet som reglerar åtaganden från stadens sida. Arbetet sker i samråd med Mark och exploatering, Tekniska förvaltningen samt Miljöförvaltningen. Totalnivån bedöms till 8,0 mnkr varav 4,0 mnkr avsätts under för 2020.

Wi-Fi till idrottsanläggningar

En plan har upprättats för att bättre kunna tillgodose föreningar och allmänhetens behov av uppkopplade arenor vid tävlingar och evenemang. I budget 2020 avsätts 0,2 mnkr.

Kronängsparken.

I enligt med en ny detaljplan för området så kommer fotbollsplanen att behöva flyttas. Projektet avser flytt av spelplan samt ny läktare och nytt staket samt belysning. Projektet tidsberäknas till senhösten 2020 samt 2021, det kan också förskjutas beroende på detaljplanens genomförande. Totalt för projektet avsätts 5,0 mnkr varav 1,0 mnkr finns tillgängligt under 2020.

Ny idrottshall i Fristad

Behov finns av en ny idrottshall i Fristad bl.a. då föreningarnas verksamhet växer. Placeringen av den tänkta hallen är intill den nuvarande. Totalt för projektet avsätts totalt 38,5 mnkr varav 9,0 mnkr finns tillgängligt under 2020.

Sjöbovallen ombyggnad

Sjöbovallens idrottsanläggning och dess omklädningsrum är i behov av upprustning. För projektet avsätts sammanlagt 17,5 mnkr varav 9,2 mnkr under 2020.

Fristadhallen utvändig hiss

Fristadhallen behöver tillgänglighetsanpassas med en utvändig hiss. För ändamålet avsätts 1,5 mnkr under 2020.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	7,6	8,4	6,8	6,8	5,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	13,1	13,7	14	13	12
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag.			40	43	50

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Borås Arena			
Antalet utnyttjade timmar på konstgräset Huvudarenan	1 867	1 500	1 500
Antalet utnyttjade timmar på konstgräset Borås Arena 2	1 236	1 300	1 300
Simhallar			
Antal besökare Stadsparksbadet	75 734	260 000	240 000
Antal besökare Borås Simarena	196 305	180 000	170 000
Antal besökare Sandaredsbadet	68 403	65 000	65 000
Antal besökare Dalsjöbadet	46 198	38 000	38 000
Antal besökare Alidebergsbadet	44 262	30 000	30 000
Lundby Park			
Antal köpta årskort på Skatehallen	50	50	65
Antal föreningsaktiviteter	40	60	70
Andel besökare som är flickor/kvinnor, %	10	35	40
Fritidsgårdsverksamhet			
Öppethållande timmar per vecka	349	360	350
Öppethållande dagar per vecka	6	6	6
Antal besökare som är flickor/kvinnor, %	32	50	50
			185
Mötesplatser			
Öppethållande timmar per vecka	178	185	185
Öppethållande dagar per vecka	5	5	5
Antal besökare som är flickor/kvinnor, %		50	50
Brygghuset			
Öppethållande timmar per vecka	36	36	36
Antal slutna bokningar av unga	1 232	500	1 000
Antal öppna bokningar av unga	152	150	150
Antal bokningar av vuxna som skapar innehåll för unga	258	250	250
Antal besökare som är flickor/kvinnor, %	49	50	50

Fritids- och folkhälsonämnden

Föreningsbidrag

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	209	45	50
Kostnader	-42 192	-43 095	-43 700
Nettokostnader	-41 983	-43 050	-43 650
Kommunbidrag	41 000	43 050	43 650
Resultat	-983	0	0
Ackumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Kommunen lämnar bidrag enligt av fullmäktige fastställda regler till ungdoms-, invandrar- och pensionärsföreningar samt till sociala föreningar och föreningar för människor med funktionsnedsättningar. Huvudsyftet med bidragen är att stimulera ett brett fritidsutbud, som tillgodoser olika intressen.

Bidrag till ungdomsverksamhet utgår i form av grundbidrag, lokalbidrag och verksamhetsbidrag. Syftet med bidragen är att:

- stödja ungdomsverksamhet i åldern 6-20 år.
- stimulera aktiviteter.
- lämna stöd till föreningarnas egna anläggningar och lokaler genom driftbidrag och anläggningsbidrag.

Anläggningslån lämnas för att ekonomiskt stödja anordnandet av fritidsanläggningar, ungdomslokaler eller andra lokaler som kommunen bedömer som angelägna. Lån utgår med maximalt 40 % av kostnaden. Lånen är ränte- och amorteringsfria i 30 år, varefter de avskrivs. Beslut fattas av fullmäktige för varje enskilt lån.

Ekonomiska förutsättningar

Totalt beräknas kommunbidraget för föreningsbidragen till 43,6 mnkr. Då kostnaderna inom föreningsbidragen nästan uteslutande styrs av de regler fullmäktige fastställt, brukar eventuella budgetavvikelser regleras i nästkommande bokslut.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Nämndens arbete med säker och trygg förening är prioriterat även under 2020. Under året görs en helhetsöversyn av certifieringsprocessen

Överenskommelsen handlar om hur Borås Stad och de idéburna organisationerna i Borås ska kunna utveckla och fördjupa sitt samarbete. Utmaningen är hur vi gemensamt kan upprätthålla och utveckla välfärden. Överenskommelsen innefattar sex principer som bildar den värdegrund och åtaganden som ska råda för att vi ska lyckas utveckla och fördjupa samverkan mot den gemensamma utmaningen. Under 2020 kommer arbetet för att skapa förutsättningar för samverkan fortgå. Det handlar bland annat om att inhämta och sprida information om Överenskommelsen och goda samarbeten, att skapa kunskap och förståelse om både de kommunala och idéburnas verksamheter samt att ge förutsättningar att mötas.

En översyn av det befintliga föreningsstödet ska vara klart under 2020. Målet är att anpassa och modernisera föreningsstödet till nya utmaningar i samhället.

Verksamhetsmätt

	Bokslut	Budget	Budget
	2018	2019	2020
Ungdomsföreningar			
Bidragsberättigat medlemskap	21 387	21 000	21 000
Bidragsberättigade föreningar	165	165	165
Antalet aktiviteter	62 398	66 000	65 000
Antal unika deltagare kvinnor/män, %	43/57	50/50	50/50
Andel föreningar som är säkra och trygga, %	47	40	55
Etniska föreningar			
Bidragsberättigat medlemskap	5 526	4 700	5 000
Antalet aktiviteter	3 929	3 500	3 500
Andel unika deltagare kvinnor/män, %	44/56	50/50	50/50
Andel föreningar som är säkra och trygga, %	14	40	50
Föreningar för människor med funktionsnedsättningar			
Bidragsberättigat medlemskap	4 296	4 200	4 200
Antal aktiviteter	1 977	2 500	2 500
Antal unika deltagare kvinnor/män, %	62/38	50/50	50/50
Andel föreningar som är säkra och trygga, %	23	40	50
Pensionärsföreningar			
Bidragsberättigat medlemskap	9 018	9 900	9 200
Antal unika deltagare kvinnor/män, %	68/32	50/50	50/50
Andel föreningar som är säkra och trygga, %	9	40	40
Överenskommelsen			
Antal anslutna föreningar/organisationer	95	90	95
Antal upprättade avtal/IOP	6	8	8

Kulturnämnden

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	39 310	37 317	35 732
Kostnader	-197 797	-208 892	-221 132
Nettokostnader	-158 487	-171 575	-185 400
Kommunbidrag	156 850	171 575	185 400
Resultat	-1 637	0	0
Ackumulerat resultat	1 275	1 275	-
Nettoinvesteringar	-16 997	-5 000	-6 966

Nämndens uppgift

Kulturnämndens verksamhet syftar till att göra Borås till en bra och attraktiv stad att leva i. En stad som ger alla invånare möjligheter till information, kunskap och upplevelser för att kunna ta aktiv del i den demokratiska processen och utvecklas som människa.

- Kulturnämnden ska i detta syfte bedriva biblioteksverksamhet, musei- och utställningsverksamhet, teater, dans- och musikverksamhet inklusive kulturskola, filmverksamhet och annan kulturell verksamhet.
- Kulturnämnden ska slå vakt om kulturarvet och kulturmiljön, samt stimulera intresset för lokalhistoria och lokalhistorisk forskning. Den kultur- och bildningsverksamhet som bedrivs av föreningar och organisationer ska stödjas och stimuleras.
- Möjligheter till eget skapande och aktiv delaktighet, lokal förankring och prioritering av barn och ungdomar samt särskilda insatser för att tillgodose funktionsnedsatta och grupper med annat modersmål, ska vara ledstjärnor i kommunens kulturarbete.
- Barn och ungdomar ska fritt kunna vara med i det kulturella och konstnärliga livet genom att tidigt få ett brett och för deras ålder anpassat kulturutbud med stöd av engagerade vuxna, få utöva kultur på fritiden och få sin röst hörd och tillvaratagen.
- Kulturnämndens verksamhet ska utgå från ett mångkulturellt perspektiv och ett jämställt utbud och utövande.

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämndens verksamhet budgeteras till 185,4 mnkr. Nämndens kommunbidrag har allmänt förstärkts med 2,3 mnkr för att upprätthålla och förstärka kvaliteten inom biblioteksverksamheten och Konstmuseet. Kommunbidraget har sänkts med 0,8 mnkr och flyttats till Fritids- och folkhälsönämnden avseende fördelning av hyreskostnader inom ”Mötesplats Hässlehus”. Kommunbidraget har höjts med 9,3 mnkr med anledning av att budgeten för skolbiblioteksverksamheten flyttas till Kulturnämnden från Grundskolenämnden.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Första året för barn som fortsätter i Kulturskolan efter KUL-året ska vara kostnadsfritt.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

Meröppet på stadens bibliotek ska utvärderas. Visar utvärderingen att meröppet är framgångsrikt ska Kulturnämnden införa det på fler bibliotek.

Kulturnämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Nya uppdrag 2020

Kulturnämnden ska, i samarbete med Tekniska nämnden, se över Annelundsparkens förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. Utredningen ska särskilt belysa hur man kan använda konstnärlig utsmyckning, ljus och ljud för att göra en promenad i parken till en kulturell upplevelse.

Kulturnämnden ska utreda möjligheten att skapa ett *Art Center* – ett konstens skyltfönster. Utredningen ska belysa hur olika konstformer kan användas, till exempel Lars Thunbjörks fotosamling, och hur man kan möjliggöra för möten mellan boråsare.

Investeringar

Inventarier och div. mindre investeringar

Ett årligt anslag avsätts i investeringsbudgeten för inköp av inventarier och andra diverse mindre investeringar. För 2020 finns 0,5 mnkr tillgängligt.

Konstmuseet och Textilmuseet konstinköp

Ett årligt anslag på 1,2 mnkr avsätts för inköp av konst till Konstmuseet och Textilmuseet.

Konstnärlig gestaltning enligt 1%-regeln

Ett anslag som motsvarar 1% av kommunens investeringsbudget vid ny- om- och tillbyggnader av fastigheter avsätts i investeringsbudgeten för konstnärlig gestaltning. För 2020 kan detta beräknas till 2,3 mnkr.

Skulpturbiennial/Jubileumsutställning 2021

Borås internationella skulpturbiennial kommer inför 400-årsjubileet att växa till en större konstbiennial som inrymmer alla konstformer. Detta kommer att ske i samarbete med Textilmuseet och Borås TME. Arrangemanget ska öppna i maj 2021 och pågå t om med oktober 2021. Budgeten är förstärkt med sammanlagt 4,5 mnkr under åren 2020-2021. För år 2020 är anslaget 3,0 mnkr.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	4,6	4,0	6,0	5,0	3,5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	6,1	5,9	7	6,5	6
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag.			40	43	50

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Biblioteksverksamhet			
Antal medialån biblioteken i Borås	895 044	900 000	900 000
Antal medialån skolbiblioteken i Borås	243 641	250 000	250 000
Antal besökare biblioteken i Borås	583 471	500 000	550 000
Antal folkbibliotek	12	12	12
Öppethållande timmar per vecka folkbibliotek	449	460	460
Museiverksamhet och kulturminnesvård			
Antal besökare Borås Museum	30 312	22 000	25 000
Antal besökare Textilmuseet	49 076	55 000	55 000
Konst och utställningsverksamhet			
Antal besökare Konstmuseet	36 413	20 000	25 000
Teaterverksamhet			
Antal besökare Stadsteatern	8 394	20 000	20 000
Kulturskola			
Antal elever	5 545	5 600	5 600
Borås Bio (Röda Kvarn)			
Antal besökare	10 991	11 500	11 500
Övrigt			
Antal besökare Kulturhuset	323 090	330 000	330 000
Andel kulturaktiviteter för barn och unga, %	54	50	50

Förskolenämnden

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	159 746	140 541	147 760
Kostnader	-888 701	-894 466	-929 310
Nettokostnader	-728 955	-753 925	-781 550
Kommunbidrag	725 350	753 925	781 550
Resultat	-3 605	0	0
Ackumulerat resultat	-1 526	-1 526	-
Nettoinvesteringar	-1 800	-3 200	-2 700

Nämndens uppgift

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola och kommunal pedagogisk omsorg som åligger kommunen enligt skollagen och andra författningar. Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Nämnden ansvarar även för samordningen av familjecentralerna.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ram för 2020 är 781,55 mnkr. Antalet barn i förskoleålder förväntas öka med 0,5 %. Förskolenämnden har erhållit kompensation för dessa volymförändringar med 3,4 mnkr. Till kommunbidraget har överförts 1,1 mnkr från Kommunstyrelsen med anledning av att den centrala bemanningenheten flyttas till respektive nämnd.

Förskolenämnden tillförs 6,0 mnkr för att uppnå en högre andel av utbildade förskollärare och barnskötare i verksamheten. Nämnden tillförs även 2,0 mnkr för att stärka stödjande insatser.

Förskolenämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag, t.ex. lärarlönelyftet, maxtaxa och bidrag till minskade barngrupper. De riktade statsbidragen utgör en relativt stor andel av nämndens utrymme och det mest omfattande är statsbidraget till minskade barngrupper som för ht 2019/vt 2020 uppgår till 54,4 mnkr. I jämförelse med ht 2018/vt 2019 är det en ökning med 21,2 mnkr.

En ny centralt placerad familjecentral har startats hösten 2019 vilket har beaktats i Borås Stads budget 2020.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Förskolenämnden har sedan tidigare ett uppdrag att se till att fördelningen mellan förskollärare och barnskötare ligger på 70 respektive 30 procent och i övrigt att all personal har relevant utbildning. Arbetet med detta ska fortsätta under 2020. Med anledning av den riktade satsningen förväntas nämnden uppnå en högre andel av utbildade förskollärare och barnskötare i verksamheten.

Förskolenämnden ska göra sin del i att garantera att elever, som har gått ut med fullständiga godkända betyg inom barn- och fritidsprogrammet eller diplom inom vård- och omsorgsprogrammet, får provanställning.

Möjligheten till fluorsköljning ska erbjudas alla barn i förskolan.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Förskolenämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Förskolenämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

För förskola i Borås gäller fastställd avgift, men därutöver får inga extra kostnader tas ut av barnens vårdnadshavare.

Nya uppdrag 2020

Behovet av extra stöd till familjer med barn under ett år i förskolan ska utredas. Utredningen ska omfatta en konsekvensanalys av placering av barn under ett år.

Investeringar

Utemiljö förskolor

För att utemiljön på Borås Stads förskolor ska uppnå en likvärdig standard avsätts 5,0 mnkr årligen.

Strandvägens förskola, Sandared

Nybyggnation av förskola med 120 platser. Förskolan kommer eventuellt ersätta Sjögårdens och Nordtorps förskola. Kommunstyrelsen avsätter totalt 39,4 mnkr varav 13,7 mnkr år 2020. Förskolan beräknas vara klar år 2020.

Badstrandsvägen, Sjömarken

Nybyggnation av förskola med 120 platser. Kommunstyrelsen avsätter totalt 43,4 mnkr varav 2,5 mnkr år 2020. Förskolan beräknas vara klar år 2022.

Vinkelvägen, Sparsör

Nybyggnation av förskola med 120 platser. Förskolan kommer eventuellt att ersätta Lilla Safirens förskola och Trollevi förskola. Kommunstyrelsen avsätter totalt 41,4 mnkr varav 2,0 mnkr år 2020. Förskolan beräknas vara klar år 2022.

Ovanstående objekt uppgår till totalt 23,2 mnkr år 2020 och det är Lokalförsörjningsnämnden som ansvarar för dessa objekt.

I investeringsplanen för 2021-2022 finns Kristinegården och förskola på Sjöbo.

I investeringsbudgeten finns avsatt 2,7 mnkr till inventarier vid nybyggnation.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	74	81	97	97	98
Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.	96	96	100	100	100
Andel närproducerade livsmedel, %.			20	25	30
Andel ekologiska livsmedel, %.	49,9	50,7	50	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	9,3	9,6	7,5	8,0	7,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	88,1	92,9	75	75	50
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag			40	43	50

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Antal inskrivna barn från kommunen	6 118	6 180	6 210
varav barn i fristående verksamhet	453	480	480
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år	90	92	92
Bruttokostnad per inskrivet barn, kr	142 190	140 053	143 665
Antal barn per årsarbetare i egen regi	5,3	5,6	5,6

Grundskolenämnden

Ekonomiskt sammandrag

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	289 601	298 485	301 910
Kostnader	-1 690 028	-1 761 810	-1 810 710
Nettokostnader	-1 400 427	-1 463 325	-1 508 800
Kommunbidrag	1 407 800	1 463 325	1 508 800
Resultat	7 373	0	0
Ackumulerat resultat	16 273	16 273	-
Nettoinvesteringar	-2 333	-12 538	-11 500

Nämndens uppgift

Grundskolenämnden har hand om kommunal förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem samt övriga uppgifter som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ram för 2020 är 1 508,8 mnkr. Barnantalet i åldersgruppen 6-15 år förväntas öka med 2,4 %. Grundskolenämnden har erhållit kompensation för dessa volymförändringar med 25,6 mnkr. Kommunbidraget har minskat med 9,3 mnkr med anledning av att budgeten för skolbibliotekarier flyttas från Grundskolenämnden till Kulturnämnden. Till nämndens kommunbidrag har 0,4 mnkr förts över från Kommunstyrelsen med anledning av att den centrala bemanningsenheten flyttas till respektive nämnd.

Grundskolenämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag som inte ingår i nämndens tilldelade kommunbidrag. Nämndens beräknas erhålla cirka 108 mnkr i statsbidrag år 2020, vilket är en ökning med 6 mnkr i jämförelse med föregående år.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

För att uppnå ett likvärdigt stöd oavsett var eleverna bor, bibehålla och tillvarata kompetensen hos studiehandedarna i modersmål, och för ett fortsatt förbättrat resultat bör Centrum för flerspråkigt lärande ges de förutsättningar som krävs för att fortsätta sitt goda arbete.

Grundskolenämnden ska göra sin del i att garantera att elever, som har gått ut med fullständiga godkända betyg inom barn- och omsorgsprogrammet eller diplom inom vård- och omsorgsprogrammet, får provanställning.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Grundskolenämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Ambitionen för att utveckla Bodavallen, Bodaskolan och omkringliggande område ska fullföljas i samverkan med Fritids- och folkhälsonämnden och Lokalförsörjningsnämnden.

Grundskolenämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Skolan i Borås är avgiftsfri. För fritidshem gäller fastställd avgift, men därutöver får inga extra kostnader tas ut av barnens vårdnadshavare.

Nya uppdrag 2020

Grundskolenämnden ska utreda om tillräckliga rutiner och samordning finns för att stödja de elever som identifieras som särskilt begåvade barn enligt Skolverkets definition.

Investeringar

Byttorpskolan

Om- och tillbyggnad. Utökning till en tre-parallellig skola F-6. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 153,8 mnkr varav 26,3 mnkr 2020. Skolan beräknas vara klar 2022.

Myråsskolan

Om- och tillbyggnad. Utökning till en fyr-parallellig skola F-6. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 230,0 mnkr varav 50,9 mnkr 2020. Skolan beräknas vara klar 2022.

Trandaredskolan

Utbyggnad av kök för att öka matsalens kapacitet och förbättra arbetsmiljön. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 13,9 mnkr varav 13,4 mnkr 2020. Utbyggnaden beräknas vara klar 2020.

Daltorpskolan

Anpassning för verksamhet 7-9. Innebär bland annat inrättande av NO-salar, slöjdsalar samt förbättrad utemiljö. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 9,0 mnkr 2020 och investeringen beräknas vara klar 2020.

Tummarpskolan

Utvändig hiss. Uppfylla Borås stads krav på tillgänglighet. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 1,5 mnkr 2020 och investeringen beräknas vara klar 2020.

Ovanstående objekt uppgår till totalt 101,1 mnkr år 2020 och det är Lokalförsörjningsnämnden som ansvarar för dessa objekt.

I investeringsbudgeten finns avsatt 11,5 mnkr till inventarier vid ny- ombyggnation.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.	80	80	90	90	100
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.	222	220	222	222	225
Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.	87	87	100	100	100
Andel närproducerade livsmedel, %.			20	25	30
Andel ekologiska livsmedel, %.	39,4	44,6	50	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,3	6,1	5,5	5,5	4,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	50,5	53,1	50	50	40
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag			40	43	50

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Grundskola			
Antal elever från kommunen i grundskola	11 786	12 091	12 374
varav elever i fristående skola i Borås	1 572	1 612	1 612
Kostnad för kommunal grundskola, kr/elev	92 628	92 531	93 830
Antal elever per lärare, totalt i kommunen (heltidstjänst)	11,2	11,2	11,5
Antal elever per pedagogisk personal	9,1	9,0	9,1
Antal Borås-elever med skolskjuts	3 900	4 000	4 100
Förskoleklass			
Antal elever från kommunen i förskoleklass	1 387	1 433	1 436
varav elever i fristående skola	71	74	74
Kostnad förskoleklass hemkommun, kr/elev	45 824	49 598	50 499
Antal elever per lärare (heltidstjänst)	16,2	16,1	16,2
Obligatorisk särskola			
Antal elever från kommunen i särskola	105	106	106
Kostnad särskola, kr/elev	401 305	432 208	440 422
Fritidshem			
Antal elever från kommunen i fritidshem	4 854	4 900	4 900
varav barn i fristående verksamhet	311	295	309
Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	26 073	28 460	29 409

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ekonomiskt sammandrag

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	286 856	268 677	266 814
Kostnader	-817 627	-795 597	-811 214
Nettokostnader	-530 771	-526 920	-544 400
Kommunbidrag	509 350	526 920	544 400
Resultat	-21 421	0	0
Akkumulerat resultat	19 434	19 434	
Nettoinvesteringar	-6 000	-5 000	-2 000

Nämndens uppgift

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen för den del av kommunens utbildning inom skolväsendet som omfattar skolformerna gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning (grundläggande och gymnasial nivå), särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt yrkeshögskolan.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ram för 2020 är 544,4 mnkr. Antalet i aktuell skolåldersgrupp förväntas öka med 2,4 %. Gymnasieskolan har erhållit kompensation för dessa volymförändringar med 6,8 mnkr.

Nämnden tillförs 0,6 mnkr för att finansiera skolkort inom Borås kollektivtrafik till gymnasieelever som är folkbokförda i Borås. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens kostnadsansvar för nuvarande internhyra avseende Kyllaredsgymnasiet upphör fr om 2020-01-01.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

Skolkort som gäller i kollektivtrafiken inom Borås kommun ska tilldelas elever som visat intresse genom ett aktivt val. Detta gäller gymnasieelever som är folkbokförda i Borås och som omfattas av studiehjälp, oavsett skolhuvudman.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Gymnasieskolan i Borås är avgiftsfri.

Investeringar

Almåsgymnasiet

Ombyggnation. Gemensamma ytor, hörsal och grupprum ska utvecklas och logistiken mellan huvudentré, undervisningssalar och gemensamma ytor behöver ses över. En omställning av programstrukturen innebär även att NO-salar behöver tillskapas. Kommunstyrelsen har avsatt 22,0 mnkr varav 9,4 mnkr 2020. Ombyggnaden beräknas vara klar 2021.

Hyresgästanpassningar

I investeringsbudgeten finns avsatt medel för mindre investeringar i fastighetsbeståndet. Kommunstyrelsen avsätter specifikt för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 4,0 mnkr år 2020. Anslaget är avsett för att skapa en flexibilitet vid verksamhetsförändringar genom att kunna genomföra snabba insatser.

I investeringsbudgeten finns avsatt 2,0 mnkr till inventarier som en följd av ombyggnation av Viskastrandgymnasiet.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel elever som känner sig trygga i gymnasieskolan, %.	95	95	100	100	100
Andel elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen.	93	93	93	95	95
Andel närproducerade livsmedel, %.			20	25	30
Andel ekologiska livsmedel, %.	48,3	41,6	50	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	4,7	4,7	4,0	4,5	4,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	16	13	20	20	20
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag			40	43	50

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Gymnasieskola			
Antal elever från kommunen i gymnasieskola	3 886	3 972	4 225
Totalt antal elever i Borås stads gymnasieskolor	4 407	4 493	4 680
Antal elever hos extern utbildningsanordnare	540	613	645
Antal elever från andra kommuner	1 061	1 134	1 050
Kostnad kr per elev	99 460	99 294	97 585
Gymnasiesärskola			
Antal elever från kommunen i gymnasiesärskola	71	84	77
Totalt antal elever i Borås stads gymnasiesärskolor	87	113	103
Antal elever från andra kommuner	34	38	34
Kostnad för kommunal gymnasiesärskola, kr per elev	408 232	386 863	351 456
Vuxenutbildning			
Komvux på grundläggande nivå,			
- genomsnittligt elevantal	325	330	320
Komvux på gymnasial nivå,			
- genomsnittligt elevantal	1 650	780	550
YH (Yrkeshögskolan)			
- genomsnittligt elevantal	160	180	200
Komvux i svenska för invandrare			
- genomsnittligt elevantal	1 020	1 150	710
Särvux, genomsnittligt elevantal	95	90	95

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	129 955	62 456	55 972
Kostnader	-422 801	-351 306	-362 572
Nettokostnader	-292 846	-288 850	-306 600
Kommunbidrag	275 150	288 850	306 600
Resultat	-17 696	0	0
Ackumulerat resultat	-15	-15	-
Nettoinvesteringar		-	-

Nämndens uppgift

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom individ- och familjeomsorgens delområden vuxna, barn och familj samt ensamkommande barn. Nämnden har dessutom ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är socialt utsatta eller långt från den ordinarie bostadsmarknaden.

Nämnden har dessutom två av Kommunfullmäktige fastställda samarbetsuppdrag. Ett särskilt samarbetsuppdrag för barn och unga samt ett särskilt samarbetsuppdrag för boendeprocessens mjuka frågor. Dessa samarbetsuppdrag är därmed också ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 306,6 mnkr. Nämndens kommunbidrag för 2020 har förstärkts med 12,3 mnkr för att komma tillrätta med ett strukturellt underskott i grunduppdraget och för ett nytt avtal om ungdomsmottagning, utökning av verksamheten Barnahus, helårseffekt på nytt stödboende, stärkt familjehemsvård samt att unga asylsökande som fyller 18 ska få stanna kvar i Borås Stad till dess den enskildes ansökan om asyl är avgjord.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Nämnden ska medverka med socialrådgivarkompetens i de familjecentraler som finns och som kommer att etableras i Borås.

Arbetet med att stärka familjehemmen ska även fortsätta under 2020.

Unga asylsökande som fyller 18 år ska få stanna kvar i Borås Stad till dess den enskildes ansökan om asyl är avgjord.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Individ- och familjeomsorgsnämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Nämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya uppdrag 2020

Individ- och familjeomsorgsnämnden får i uppdrag att, i nära samverkan med andra nämnder som jobbar med barn och ungdomar, utreda möjligheterna att inrätta en särskild förebyggande-enhet med uppdrag att motverka att unga i riskzon hamnar i normbrytande beteenden.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,8	6,8	6,0	6,5	5,0
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	12,8	11,3	11	10,8	10,0
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårds-bidrag.			40	43	50

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Barn och unga 0-20 år			
Antal aktualiserade barn och ungdomar	2 013	2 100	2 300
Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	7,3	7,7	8,4
Antal barn och unga med heldygnsinsatser	180	145	140
Antal barn och unga med öppenvårdsinsatser	510	210	220
Antal ensamkommande barn med heldygnsinsatser	87	140	40
Antal aktualiserade personer mellan 21 – 64 år	848	700	730
Andel aktualiserade av totala antalet personer mellan 21-64 år (%)	1,4	1,0	1,1
Antal vuxna personer över 20 år heldygnsinsatser	126	67	61
Antal vuxna personer över 20 år med öppenvårdsinsatser	181	75	75

I de två måtten barn och unga med öppenvårdsinsatser och barn och unga med heldygnsinsatser, anges det antal som har pågående insats under en månad. I måtten vuxna över 20 år med heldygnsinsatser och öppenvårdsinsatser så är antalet beräknat utifrån pågående insatser. Måtten anger de som är aktuella under en månad. Detta för att underlätta en tydligare månatlig uppföljning av budgeten.

Arbetslivsnämnden

Ekonomiskt sammandrag

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	212 137	185 150	186 602
Kostnader	- 436 298	- 418 350	- 424 152
Nettokostnader	- 224 161	- 233 200	- 237 550
Kommunbidrag	231 850	233 200	237 550
Resultat	7 689	0	0
Ackumulerat resultat	3 000	3 000	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Arbetslivsnämndens huvuduppgift är att fullgöra kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser. Nämnden ansvarar för att bidra till att motverka arbetslösheten i kommunen genom att verksamheten svarar mot arbetsmarknadens och den enskildes behov. Nämnden ansvarar även för kommunens insatser och åtgärder vid flyktingmottagning och etableringsinsatser för nyanlända, samt har ett samordningsansvar för integration i samhället och på arbetsmarknaden. Detta innebär att nämnden har befogenhet att kalla andra nämnder. Dessutom ansvarar nämnden för insatser gällande nationella minoriteter och finskt förvaltningsområde.

Nämnden ansvarar för försörjningsstödet samt syftet att den enskilde ska nå egenförsörjning, och arbetar därför med utredande, aktiverande och arbetsförberedande åtgärder.

Nämnden ansvarar även för kommunens del i Sjuhärads samordningsförbund, där övriga parter är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Västra Götalandsregionen. Samordningsförbundet beslutar om mål och inriktning för den finansiella samordningen och stödjer samverkan mellan parterna.

Arbetslivsnämnden administrerar och finansierar kommunens alla feriearbeten.

Till nämndens uppgifter hör också ansvaret för personliga ombud, samt att representera Borås Stad när det gäller Tolkförmedling Väst.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 237,55 mnkr. Nämndens helårsprognos för 2019 var vid delårsbokslutet per augusti ett överskott på 3,5 mnkr.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Genom Arbetslivsnämndens integrations- och arbetsmarknadsuppdrag vill nämnden bidra till en tryggare och säkrare stad, med en särskild satsning i de stadsdelar som är mest socialt utsatta i Borås. Då nämnden genom aktiva åtgärder kraftigt minskat kostnader för försörjningsstöd, så finansieras satsningen inom befintlig ram. Satsningen innebär att Arbetslivsnämnden vill öka närvaron och stärka samarbetet med övriga förvaltningar på Hässleholmen, Hulta, Norrby och Sjöbo. Som en extra satsning från Arbetslivsnämnden ska Jobb Borås uppsökande verksamhet stärkas.

Alla ungdomar som har gått ut årskurs 9, samt de som har gått första och andra året på gymnasiet erbjuds feriearbete eller, för den som hellre vill, möjlighet att vara sommarlovsentreprenör. Arbetslivsnämnden ska även fortsättningsvis lägga stor vikt vid att följa upp och utvärdera feriejobben.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås stad.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Berörda nämnder ska vara behjälpliga och delta i detta arbete.

Arbetslivsnämnden ska fortsätta arbetet med att motverka prostitution.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Nämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Arbetet med att införa cirkulära flöden av inventarier i Borås Stad ska drivas vidare. Efter en uppstartsfas 2020 är siktet inställt på att verksamheten blir ordinarie verksamhet från 2021. På central nivå (Stadsledningskansliet) avsätts 700 tkr för att leda projektet. Synergieffekter bör

finnas med den hantering av möbler som Arbetslivsnämnden redan bedriver och det är naturligt att nämnden deltar i det fortsatta arbetet. I bokslutet för år 2020 regleras Arbetslivsnämndens kostnader för verksamheten.

Nya uppdrag 2020

Arbetslivsnämnden ska, tillsammans med Individ- och familjeomsorgsnämnden, utreda om åldern som relationsvårdsenheten riktar sig till kan sänkas från 18 år till 16 år. Utredningen ska också belysa vilken hjälp ungdomar mellan 16 år och 18 år kan få av respektive nämnd.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel barn och unga som inte lever i hushåll med försörjningsstöd, %.	98	99	98	99	99
Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret.	414	416	465	410	375
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	3,0	3,2	3,3	3,5	4
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	3,5	4,0	3,0	3,0	2,0
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag.			40	43	50

Verksamhetsmåt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Individ- och familjeomsorg			
Antal hushåll med försörjningsstöd	679	650	670
Flyktingmottagning			
Antal mottagna flyktingar	573	400	300

Sociala omsorgsnämnden

Ekonomiskt sammandrag

	Bokslut 2018	Budget 2019	tkr Budget 2020
Intäkter	108 390	350 198	345 303
Kostnader	-752 011	-1 007 473	-1 027 796
Nettokostnader	-643 621	-657 275	-689 200
Kommunbidrag	626 700	657 275	689 200
Resultat	-16 921	0	0
Ackumulerat resultat	-5 415	-5 415	-
Nettoinvesteringar			-2 000

Nämndens uppgift

Nämnden utövar ledningen av kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Finns behov av kompletterande insatser för målgruppen enligt Socialtjänstlagen ansvarar nämnden för detta. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt Socialförsäkringsbalken rörande assistansersättning.

Sociala omsorgsnämnden skall fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd vad avser barn och unga upp till 18 år och personer med psykiska funktionsnedsättningar inkl. hemsjukvård. För boendestöd som enda insats ansvarar Sociala omsorgsnämnden. Nämnden utövar också ledningen av hälso- och sjukvården inom sin verksamhet.

I nämndens uppgifter ingår också att verka för undanröjandet av fysiska och psykiska tillgänglighetshinder.

Nämnden har dessutom ett av de av kommunfullmäktige fastställda samarbetsuppdragen - samarbetsuppdraget för tillgänglighet. De särskilda samarbetsuppdragen är ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 689,2 mnkr. Nämnden har fått satsningar med 18,5 mnkr för två nya gruppboendestäder och en bostad för barn och ungdomar enligt LSS samt ett aktivitetshus för personer med psykisk funktionsnedsättning. I satsningen ingår också en förstärkning för att komma tillrätta med ett strukturellt underskott i nämndens grunduppdrag.

Nämndens helårsprognos i delårsrapporten per augusti 2019 visar ett underskott på -14,4 mnkr. Det är i stort sett obalans i nämndens samtliga verksamheter.

En del av nämndens problematik gäller personlig assistans och övervältringen av ärenden från Försäkringskassan. Detta är ett nationellt problem och här får nämnden ha en löpande dialog med Kommunstyrelsen för att diskutera hur detta ska hanteras.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

En utmaning för nämnden är att under 2020 hitta en bemanningsmodell som hanterar borttagandet av delade turer samt korta och långa arbetspass. Detta ska utformas så att det stärker nämnden som en attraktiv arbetsgivare samt ske med kvalitet för berörda brukare.

Nämnden ska göra sin del i att garantera att elever som har gått ut med fullständiga godkända betyg inom barn- och omsorgsprogrammet, eller diplom inom vård- och omsorgsprogrammet, får provanställning.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

Sommarkolonin på Kärragården ska finnas kvar.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Sociala omsorgsnämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Nämnden ska arbeta med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Nya Uppdrag 2020

Sociala omsorgsnämnden får i uppdrag att i nära samverkan med Vård- och äldrenämnden utreda möjligheterna att inom ramen för vård- och omsorgsboende inrätta särskilda avdelningar för personer inom LSS.

Investeringar

Under 2020 planeras det för byggande av fyra gruppboendestäder inom LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) med tänkt placering Backhagsvägen, Färgargatan, Sörmarksliden och Barnhemsgatan. Det planeras även för en ytterligare bostad där det ännu inte finns något bestämt läge. Idag finns ett antal personer som står i kö för att erhålla bostad enligt LSS. Förutom kön finns ett antal boendestäder som inte uppfyller kriteriet att vara fullvärdiga och som successivt behöver bytas ut mot fullvärdiga lägenheter. En gruppboendestad enligt Socialtjänstlagen (SoL), Skogsfrugatan SoL, beräknas även den påbörjas under 2020 och vara färdigställd 2021. I budget 2020 finns även ett LSS boende och ett boende enligt SoL som inte har någon fastställd plats ännu. Under 2020 planeras en tillbyggnad på Metergatan SoL och ombyggnad av Brotorps korttidshem till nytt boende för barn och ungdomar enligt LSS. Den totala investeringsutgiften 2020 uppgår till 37,5 mnkr. Kostnad per nytt boende inom LSS har beräknats till drygt 18 mnkr och för SoL är motsvarande kostnad 30 mnkr.

Backhagsvägens LSS

Nybyggnation av en gruppboendestad med särskild service enligt lagen om LSS. Boendet kommer att innehålla 6 lägenheter. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 18,2 mnkr varav 3,1 mnkr 2020. Boendet beräknas bli klart 2021.

Sörmarkslidens LSS

Nybyggnation av gruppboendestad med särskild service enligt lagen om LSS. Boendet kommer att innehålla 6 lägenheter. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 18,2 mnkr varav 3,4 mnkr 2020. Boendet beräknas vara klart 2021.

Färgargatans LSS

Nybyggnation av gruppboendestad med särskild service enligt lagen om LSS. Boendet kommer att innehålla 6 lägenheter. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 18,2 mnkr varav 3,4 mnkr 2020. Boendet beräknas vara klart 2021.

Barnhemsgatan LSS

Nybyggnation av en gruppboendestad med särskild service enligt lagen om LSS. Nuvarande boende på Barnhemsgatan uppfyller inte kriterierna för att vara fullvärdiga lägenheter. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 18,5 mnkr varav 10,5 mnkr 2020.

Skogsfrugatan SOL

Nybyggnation av individuellt provat boende i form av bostäder med särskild service. Kommunstyrelsen har totalt avsatt 30,0 mnkr varav 0,6 mnkr 2020. Boendet beräknas vara klart 2021.

Gruppboestad LSS (A)

Nybyggnation av en gruppboestad med särskild service enligt LSS. Kommunstyrelsen har avsatt 18,5 mnkr varav 2,5 för 2020. Boendet beräknas vara klart 2021.

Gruppboestad SoL (A)

Ett individuellt provat boende med särskild service enligt SoL. För projektet har Kommunstyrelsen avsatt 30 mnkr varav 0,5 mnkr avser 2020. Boendet beräknas bli klart under 2022.

Metergatan SoL, tillbyggnad

Tillbyggnad för att skapa mer gemensamhetsutrymmen för att undvika konflikter mellan de boende. Kommunstyrelsen har avsatt 6,5 mnkr och projektet beräknas bli färdigt under 2020.

Brotorpsgatans LSS, ombyggnad

Anpassning av det tidigare korttidsboendet till ett barn- och ungdomsboende enligt LSS. Beräknad kostnad är 5 mnkr och ombyggnaden beräknas bli klar 2020.

Ovanstående objekts investeringsbudget för år 2020 uppgår totalt till 35,5 mnkr. Det är Lokalförstärkningsnämnden som ansvarar för dessa objekt.

I investeringsplanen för 2021-2022 finns tre bostäder med inriktning särskild service enligt LSS och två gruppboestäder SOL.

Inventarier nya boenden

För inventarier till de fyra nya boenden som finns i budget 2020 har Kommunstyrelsen avsatt 2 mnkr till Sociala omsorgsnämnden.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	8,9	8,7	8,0	8,0	4,5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	42,9	48,1	27	27	15
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag			40	43	50

Verksamhetsmål

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
--	-----------------	----------------	----------------

Funktionshinderverksamhet LSS

Övergripande

Antal personer med LSS-beslut	914	1 010	1 010
-------------------------------	-----	-------	-------

Personlig assistans

Antal personer med personlig assistans enligt LSS	71	62	62
---	----	----	----

Antal personer med personlig assistans enligt SFB	185	185	185
---	-----	-----	-----

Antal utförda timmar personlig assistans enligt LSS	152 455	126 126	148 431
---	---------	---------	---------

Genomsnittlig kostnad per person med personlig assistans enligt LSS och SFB (kr)	416 076	398 234	407 393
--	---------	---------	---------

Daglig verksamhet

Antal personer med beslut om daglig verksamhet	457	469	480
--	-----	-----	-----

-varav personer med daglig verksamhet enl. LOV	100	85	95
--	-----	----	----

Korttidsvistelse

Antal personer med beslut om korttidsvistelse	118	152	100
---	-----	-----	-----

Genomsnittlig kostnad per person med korttidsvistelse	152 059	149 165	152 596
---	---------	---------	---------

Bostad med särskild service

Antalet personer med verkställda beslut om boende	332	365	355
---	-----	-----	-----

Antal lägenheter i LSS-boenden	314	330	336
--------------------------------	-----	-----	-----

Genomsnittlig kostnad per person med boende	771 963	735 437	752 352
---	---------	---------	---------

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Funktionshinderverksamhet SOL			
<u>Övergripande</u>			
Antal personer med beviljade insatser	629	607	450
<u>Bostad med särskild service</u>	91	92	92
Antal personer med särskilt boende			
<u>Insatser i ordinärt boende</u>			
Antal personer med Boendestöd	360	420	400
Antal utförda timmar Boendestöd	16 994	27566	25 060
<u>Daglig sysselsättning</u>			
Antal personer med sysselsättning enl. SoL	102	102	100
<u>Övrigt</u>			
Antal personer med trygghetslarm	89	213	150

Vård- och äldregruppen

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	147 625	1 513 818	1 472 042
Kostnader	-1 426 970	-2 858 918	-2 868 442
Nettokostnader	-1 279 346	-1 345 100	-1 396 400
Kommunbidrag	1 202 500	1 345 100	1 396 400
Resultat	23 804	0	0
Akkumulerat resultat	62 084	62 084	-
Nettoinvesteringar		-6 000	-4 400

Nämndens uppgift

Vård- och äldregruppen ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten vad avser omsorg om äldre och andra personer som har behov av bistånd i form av hemtjänst, vård- och omsorgsboende, korttidsboende, dagverksamhet, stöd till närstående samt trygghetslarm och bostadsanpassningsbidrag. För boendestöd som enda insats svarar Sociala omsorgsnämnden. Nämnden ansvarar också för hemsjukvård inklusive rehabilitering. I nämndens uppgifter ingår också förebyggande hälsoarbete riktat till äldre.

Vård- och äldregruppen utövar ledning av den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde.

Nämnden ansvarar, med undantag för de uppgifter som åvilar Kommunstyrelsen, för kost-, lokalvård- och vaktmästarorganisationen inom sitt verksamhetsområde.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 1 396,4 mnkr. Vård- och äldregruppen har i vårens ekonomiska ramar erhållit kompensation för befolkningsförändringar med 17,6 mnkr. Kommunbidraget har höjts med 6,5 mnkr för få igång ett arbete med att anställa unga, Framtidens vårdinformationsmiljö och kompensation för höjd ersättning till privata utförare av hemtjänst enligt Lagen om Valfrihetssystem.

Verksamheten 2020

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

God vård och god äldreomsorg innebär att hemtjänsten ska bygga på välutbildad personal som har inflytande över sitt arbete och som känner trygghet i sin roll. Den som behöver vården och omsorgen ska få bestämma över sitt eget liv och sin egen vardag. Därför ska nämnden öka möjligheterna att den enskilde i samråd med personalen får möjlighet att besluta om hur insatserna ska utföras.

Ett fortsatt arbete med bemanningsplanering ska ske och grunden är att skapa lugnare och tryggare besök hos den enskilde vilket innebär att den så kallade minuthetsen ska avskaffas.

Borttagandet av delade turer innebär ett större antal heltider vilket leder till ett ökat behov av bemanningsplanering. Ett sätt att säkerställa arbetsmiljön är att stadens bemanningsenhet arbetar med stor flexibilitet och följsamhet utifrån verksamhetens behov av ständiga personalförändringar. Till detta kommer det behövas en effektiv planering av hemtjänstinsatser så att mer tid är tillsammans med omsorgstagaren.

Arbetsmiljön inom äldreomsorgen behöver förbättras bland annat med satsningar på kompetensutveckling. Ett annat sätt är ett arbete med pilotgrupper i hemtjänsten genomförs i försök med nya arbetssätt för att öka personalens och de äldres inflytande och delaktighet som kommer att ge ökat personalinflytande.

Även för legitimerad personal kommer det att göras satsningar på både arbetsmiljö, kompetensutveckling och löneutveckling.

Vård- och äldrenämnden ska göra sin del i att garantera att elever, som har gått ut med fullständiga godkända betyg inom barn- och omsorgsprogrammet eller diplom inom vård- och omsorgsprogrammet, får provanställning.

Korttidsplatser ska finnas i fler orter i kommunen.

Den kylda mat som kommunen levererar ska lagas i egen regi i Borås för att undvika långa transporter och för att snabbare kunna anpassas efter de äldres önskemål.

Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Vård- och äldrenämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete.

Det femåriga projektet *En kommun fri från våld* är avslutat. Projektets framarbetade metoder ska implementeras i nämndens ordinarie verksamhet.

Vård- och äldrenämnden ska arbeta med rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Investeringar

I investeringsbudgeten för 2020 finns det avsatt 4,4 mnkr till trygghetslarm. Totalt har Kommunstyrelsen avsatt 16,7 mnkr för trygghetslarm.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2018	Senaste utfall 2019	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2025
Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde).	17	17	13	15	12
Antal lägenheter som är trygghetsbostäder.	221	221	240	230	330
Andel hemtjänsttagare som uppger att hemtjänstpersonalen alltid eller oftast tar hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål, %.	83	84	92	92	95
Andel hemtjänsttagare som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten, %.	81	81	90	90	95
Andel närproducerade livsmedel, %.			20	25	30
Andel ekologiska livsmedel, %.	36,4	45,0	50	50	65
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	10,0	9,9	7,5	7,5	5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	187,5	177	130	130	100
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag			40	43	50

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Insatser i ordinärt boende			
Antal brukare med hemtjänst	3 123	3 120	3 200
Tid som utförs i egen regi hos brukare, timmar	493 487	519 000	540 000
Tid som utförs av privat utförare hos brukare enligt hemtjänstvalet, timmar	131 489	138 000	110 000
Totalt antal utförda hemtjänsttimmar	624 976	657 000	650 000
Brukartid %	56 %	65 %	65 %

Verksamhetsmått

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kostnad per hemtjänsttimme	615	567	567
Vård- och omsorgsboende			
Antal belagda platser på vård- och omsorgsboenden	821	841	845
Antal platser i egen regi.	718	713	713
Antal entreprenadplatser	155	155	155
Totalt antal platser	873	868	868
Andel belagda platser av totalt antal platser, %	94	96,9	97,4
Korttidsvård			
Antal belagda korttidsplatser	68	65	66
Antal korttidsplatser	64	67	67
Andel belagda platser av totalt antal platser, %	103,5	97	98,5
Antal belagda växelvårdsplatser	11	15	15
Antal växelvårdplatser	16	15	15
Andel belagda växelvårdplatser av totala antalet växelvårdsplatser, %	68,2	100	100
Hälso- och sjukvård			
Pågående HSL- åtagande	2 399	2 500	2 500
Förebyggande			
Antal belagda dygn på biståndsbedömd dagverksamhet		13 000	13 600

Finansiering

Ekonomiskt sammandrag	tkr		
	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intäkter	557 290	537 242	639 011
Kostnader	-572 750	-398 817	-452 027
Nettointäkter	-15 460	138 425	186 984

Verksamhetsbeskrivning

För att tydliggöra nämndernas ekonomiska ansvar och för att redovisningen skall bli rättvisande, belastas de olika verksamheterna med vissa kalkylmässiga kostnader, främst kostnader för pensioner och för det kapital som användes i verksamheten. Motsvarande belopp redovisas som intäkt under huvudprogrammet Finansiering.

Kostnaderna för under året intjänade pensionsrätter påförs resp. verksamhet med ett pålägg på personalkostnaderna. Detta pålägg är en s.k. kalkylmässig kostnad hos nämnderna och redovisas som en intäkt under Finansieringsprogrammet. De verkliga pensionskostnaderna redovisas enligt den s.k. blandmodellen och består dels av utbetalningar av t o m 1997-12-31 intjänade pensioner, dels av årets intjänade pensionsförmåner.

För att stimulera till en effektiv kapitalanvändning belastas nämnderna med kostnader för det kapital som bundits i verksamheten i form av kapitalkostnader för utnyttjade materiella anläggningstillgångar. Kommunen tillämpar fr.o.m. 2017 den s.k. raka metoden som innebär att kapitalkostnaderna beräknas som årlig avskrivning och räntekostnad baserad på bokfört värde vid årets början. Den s.k. internräntan, som rekommenderas av SKL, föreslås fastställas till 1,5 % för 2019. Kapitalkostnaderna belastar nämnderna fr.o.m. budgetåret året efter det att investeringen skett.

Verksamheten 2020

Intjänade pensionsförmåner har beräknats till 320,4 mnkr, som finansieras med ett påslag på 8,7 % inkl. löneskatt på lönesumman. Den avgiftsbestämda delen av ålderspensionen, i genomsnitt 5,5 % av lönesumman, avsätts individuellt medan 1,3 % avser förmånsbestämd ålderspension för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. För den individuellt avsatta delen av pensionen budgeteras 251,8 mnkr medan den förmånsbestämda delen beräknas uppgå till 59,5 mnkr. Kostnaden för utbetalningarna av t o m 1997-12-31 intjänade pensioner, den s.k. ansvarsförbindelsen är budgeterad till 130,5 mnkr.

De interna kapitalkostnaderna för utnyttjade anläggningstillgångar har beräknats till 305,8 mnkr, varav 25,0 mnkr avser investeringar under 2019.

I de fall kommunen förhyr sådana särskilda boendeformer som anges i Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, erhålls ett särskilt momsstatsbidrag på 18 % av hyreskostnaden. Momsstatsbidraget är beräknat till 12,0 mnkr.

Sammantaget är årets pensionskostnader budgeterade till 439,7 mnkr. Nämnderna har i kalkylmässiga kapital- och pensionskostnader m.m. påförts 626,2 mnkr, som här neutraliseras genom en intäkt med samma belopp. Tillsammans med 12,0 mnkr i ersättning för viss mervärdesskatt, ökning av semesterlöneskulden, 7,0 mnkr och övriga kostnadsposter på netto 4,5 mnkr, uppgår de beräknade nettointäkterna under finansieringsprogrammet till 187,0 mnkr.

Kommunfullmäktiges beslut

I driftbudgeten anvisas normalt nämnderna ett anslag eller kommunbidrag. I investeringsbudgeten anvisas anslag projektvis. Investeringsanslag anvisas antingen direkt i budgeten eller genom särskilda fullmäktigebeslut. I de fall anslag anvisas i budgeten har detta särskilt markerats i investeringsbudgeten med "B".

Kommunfullmäktige skall förutom kommunbidragen och investeringsanslagen fatta särskilda beslut om skattesatsen samt fastställa ett antal taxor och avgifter. I vissa fall redovisas förändringar i taxor och avgifter i budgeten, i vissa fall redovisas hela taxan i form av särskilda bilagor.

Enligt av Kommunfullmäktige fastställda "Riktlinjer för finansverksamheten Borås Kommunkoncern" skall Kommunfullmäktige årligen besluta om en ram för kommunkoncernens externa upplåning, samt besluta om en ram för kommunens egen upplåning. All upplåning i kommunkoncernen ska inrymmas inom de av Kommunfullmäktige beslutade ramarna och samordnas genom internbanken, som enligt riktlinjerna ska finnas under Kommunstyrelsen. I riktlinjerna framgår även att finansiell leasing i kommunkoncernen jämställs med upplåning. För 2020 föreslås en låneram för kommunens egna behov på 300 mnkr. Borås Stads vagnparks- samt skoldatorfinansiering sker genom finansiell leasing, vilket innebär att en ram för egen nyupplåning behövs även om ingen övrig belåning behöver göras i Borås Stad. För förmedlade lån till de kommunala bolagen föreslås Kommunstyrelsen bemyndigas att uppta nya lån upp till en ram på 1 000 mnkr. Kommunstyrelsen föreslås även få bemyndigande att omsätta befintliga lån, d v s låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning.

Kommunstyrelsen har sedan länge bemyndigats att i Kommunfullmäktiges ställe fatta beslut om investeringsanslag. Rutinen har fungerat väl och medverkat till kortare handläggningstider. En förutsättning för bemyndigandet är att projekten ifråga var medtagna i investeringsbudgeten och till såväl innehåll som utgifter och inkomster följer vad som angivits i budgeten. Samma bemyndigande föreslås även för år 2020.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunstyrelsen också bemyndigas att besluta om tilläggsanslag för oförutsedda kostnader och utgifter för sammanlagt högst 5 000 000 kr. Kommunstyrelsen föreslås också bemyndigas att besluta om fastighetsförvärv och fastighetsförsäljningar intill ett belopp på högst 10 000 000 kr per förvärv/försäljning. Ärenden av principiell betydelse förutsätts dock prövas av Kommunfullmäktige oavsett belopp.

Kommunstyrelsen föreslår liksom föregående år också bemyndigas att besluta om dels förbud mot återbesättande av vakanta tjänster, dels placering av övertalig personal på vakanta tjänster.

Kommunfullmäktige beslutar

Att i driftbudgeten bevilja nämnderna följande kommunbidrag (kr)

<i>Kommunfullmäktige</i>	<i>15 400 000</i>
<i>Revisorskollegiet</i>	<i>6 000 000</i>
<i>Kommunstyrelsen</i>	
<i>- stadsledningskansliet</i>	<i>126 600 000</i>
<i>- kommungemensam verksamhet</i>	<i>123 050 000</i>
<i>Valnämnden</i>	<i>1 000 000</i>
<i>Lokalförsörjningsnämnden</i>	<i>32 350 000</i>
<i>Fritids- och folkhälsonämnden</i>	
<i>- fritid och folkhälsa</i>	<i>215 300 000</i>
<i>- föreningsbidrag</i>	<i>43 650 000</i>
<i>Servicenämnden</i>	<i>0</i>
<i>Sambällsbyggnadsnämnden</i>	<i>24 450 000</i>
<i>Tekniska nämnden</i>	
<i>- väghållning skog parker m m</i>	<i>152 650 000</i>
<i>- persontransporter</i>	<i>76 200 000</i>
<i>Miljö- och konsumentnämnden</i>	<i>27 400 000</i>
<i>Kulturnämnden</i>	<i>185 400 000</i>
<i>Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden</i>	<i>544 400 000</i>
<i>Arbetslivsnämnden</i>	<i>237 550 000</i>
<i>Sociala omsorgsnämnden</i>	<i>689 200 000</i>
<i>Överförmyndarnämnden</i>	<i>8 850 000</i>
<i>Förskolenämnden</i>	<i>781 550 000</i>
<i>Grundskolenämnden</i>	<i>1 508 800 000</i>
<i>Individ- och familjeomsorgsnämnden</i>	<i>306 600 000</i>
<i>Vård- och äldreomsorgsnämnden</i>	<i>1 396 400 000</i>

- att investeringsbudgeten skall ligga till huvudsaklig grund för kommunens investeringsverksamhet under perioden 2020-2022, varvid anslag i budgeten för år 2020 beviljas i enlighet med vad som särskilt markerats.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att godkänna och besluta om anslag till de projekt som upptagits i investeringsbudgeten under förutsättningen att utgiften för respektive projekt inte överstiger vad som avsatts i budgeten.*
- att fastställa skattesatsen för år 2020 till 21:31 %.*
- att fastställa nedanstående taxor och avgifter samt prisförändringar i enlighet med särskild bilaga:*
- Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen, lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel*
 - Taxa för vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning*
 - Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet*
- att lämna övriga taxor som skall beslutas av Kommunfullmäktige oförändrade under år 2020 förutom avfallstaxan och VA-taxan som läggs fram som särskilda ärenden.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2020 ha rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2020.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2020 ha rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder under 2020, med totalt 300 000 000 kronor.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2020 ha rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder under 2020, för förmedling till kommunens bolag med totalt 1 000 000 000 kronor.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om tilläggsanslag för oförutsedda kostnader och utgifter för sammanlagt högst 5 000 000 kr.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om smärre fastighetsförvärv och fastighetsförsäljningar intill ett belopp på högst 10 000 000 kr per ärende.*

- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 2 000 000 kr till stöd för lokal utveckling.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 12 000 000 kr till särskilda lönesatsningar.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 3 000 000 kr för en familjecentral i centrala Borås.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 2 100 000 kr avseende ansvarsutredning om Viskans sanering.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av statsbidrag avseende maxtaxa och kvalitetsäkrande åtgärder inom barnomsorgen till Förskolenämnden och Grundskolenämnden.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om förbud mot återbesättande av vakanta tjänster*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att placera övertalig personal på vakanta tjänster samt*
- att i övrigt fastställa upprättat förslag till budget för år 2020.*

Reservationer

Mot beslutet reserverar sig Annette Carlson (M), Niklas Arvidsson (KD) och Martin Nilsson (M) till förmån för sitt alternativa förslag.

Mot beslutet reserverar sig Anderas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD) till förmån för sitt alternativa förslag.

Mot beslutet reserverar sig Ida Legnemark (V) till förmån för sitt alternativa förslag.

Protokollsanteckning

Annette Carlson (M) och Niklas Arvidsson (KD) lämnar en anteckning till protokollet, se bilaga

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Olsson

Kommunstyrelsens ordförande

Roger Cardell

Budgetchef